

Wdizh chul cheen Jesucrist kwaan mkee Luk

Chozhiin mkee Luk yech ne lo Chof

¹ Dix Chof, xaa non doo.

Zyen xaa mkee re kwaan ngok lo re nu.

² Nu prop lo re xaa ngune xaa re kwaan ngok, nu xomod mzelo re kwaane axta yilo, leeka re xaa ne mkayaa zhiin zee zaa xaa kwent xtizh Dios, nak xaa mzaa kwenta lo re nu.

³⁻⁴ Kwaanzee nzak na wen kee na yech ne lo lu zee ne wen lu wlipa re kwaan mseed xaa lu, re kwaan ngok axta yilo. Wen wen ngunabdizh na lo re xaa ne, xomod mzelo re kwaane axta yilo nu xomod ngoka.

Tub mandad cheen Dios nzhé lee Juan gal

⁵ Zacari ngok tub ngwleyy, re liin kwaan mnabeyy rey Herod re yezh Judea, nu ngok xaa partid cheen Abías. Nu lee sa Zacari le Elizabet, me nak dii cheen Aarón.

⁶ Rop sa xaa ne nali doo nzo lo Dios, nu nzhon xaa xtizh Xaa Nabeyy nu nik tub xaa nyent mod gaazh tub kwaan tich xaa.

⁷ Per nanzhapt rop sa xaa mad, nel sa xaa Elizabet nak tub me nit, me nazant mad nu ngoxla rop sa xaa.

⁸ Gorna nguzo partid cheen Zacari le xchiin leen yidoo cheen Xaa Nabeyy,

⁹ nu mloo re xaa swert mod nak kostumbr cheen re xaa zee, nu Zacari nguzoya zee zeeb xaa leen yidoo zee zek xaa yaal lo Dios.

10 Nu gorna lee yaal kayek, rese xaa yezh nzhi naz jwer kawdizhno Dios.

11 Nu gorzee lee tub mandad cheen Xaa Nabeyy mlu lo Zacari, nzolisa lad li lo mdo pa kayek yaal.

12 Nu gorna ngune Zacari lo mandad, mdedyall xaa nu mzheb xaa.

13 Per lee mandad nzhé lo xaa:

—Zacari, nazhebt lu, nel mbinla Dios kwaan ngunaab lu lo xaa; lee sa lu, Elizabet, kano tub mad, nu kole lu mad Juan.

14 Nu nix doo gak lextuu lu, nu noka zyen doo myet nix doo gak lextuu lee xaa gal,

15 nel xinn lu gak tub xaa non lo Xaa Nabeyy. Nagot xaa xis ub, nu axta gorna zeeraka gal xaa lee Mbi Naban cheen Dios nabeyyla lextuu xaa.

16 Lee xaa le zee zyen doo xaa Israel bare lo Xdios xaa, Xaa Nabeyy lo xaa.

17 Juan yaner delant lo Xaa Nabeyy, kwaan leeka Mbi Naban nu yalngezh kwaan mkano Li, xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo. Zee lee re myet kwi wen kwaan re xinn xaa, nu noka re xaa nazaat yek gon diizh, zaa yek gona. Snee zo list re myet zee kayaa xaa Xaa Nabeyy.

18 Zacari mnabdizh lo mandad nu nzhé xaa:

—¿Xomod ne na wlipa gak kwaane? Nel ngoxla rop sa na.

19 Lee mandad mkeb lo xaa, nzhé:

—Na nak Gabriel, na nzo gax lo Dios nu na nkee xchiin xaa. Lee xaa mxaal na wdizhno na lu, nu nii na re kwaan wen ne lo lu.

20 Per nel namlet lu krer kwaan nii na lo lu, nal lake lu muud, nu nagarlot wdizh lu axta mbizh gak re kwaane.

21 Nu lee re myet nkambaz Zacari naz jwer roo yidoo, nu nabdizh re xaa lo wechxinn xaa chozhiin nyentaka xaa roo leen yidoo.

22 Nu gorna mroo xaa nyentra mod nii xaa lo re xaa; zee mzeen re xaa lee xaa ngune lo tub kwaan naz leen yidoo, nel kwaan nseyn nii xaa lo re xaa, nel muud myaan xaa.

23 Gorna ngulo mle Zacari xchiin xaa, nya xaa garli xaa.

24 Gwluzh gorna ngulo mded kwaane, lee sa xaa mbeyyxiin, nu tira mkaxlaan me garli me dubse tub gaay mbee nu namrootra me nel nle me xgab:

25 “Snee mle Xaa Nabeyy lo na, zee mbyiib yalnto cheen na lo re myet”.

Mandad Gabriel ngunii lo Mari

26 Xop mbee gwluzh, Dios mxaal mandad Gabriel naz yezh Nazaret yizhyo pa nabeyy Galilea,

27 lee mandad ngwasewii lo tub ngwnaa me zer chaal nik tub xaabyi, me le Mari, me nakladiizh chelya kwaan tub xaabyi le Che, xaa nak dii cheen rey David, xaa mnabeyy yilo.

28 Lee mandad mzeeb pa nzhé me, nu nzhé lo me:

—¡Dix Mari, lu nak tub me wen lo Dios! Dios, Xaa Nabeyy, nzo kwaan lu.

29 Gorna mbin Mari re kwaan nzhé mandad lo me, mdedyall me nu mle me xgab chozhiin sbaa nzhé mandad lo me.

30 Nu lee mandad nzhé:

—Mari, nazhebt lu nel nyakla Dios ne lu.

31 Nal lee lu weyyxiin lu, nu kano lu tub xgann lu, nu kole lu mad Jesús.

³² Lee xaa ne gak tub xaa gro doo nu lee xaa role Xgann Dios, xaa nzob naz yiba. Nu lee Dios, Xaa Nabeyy, le zee nabeyy xaa mod xey xaa David, xaa ngu yilo,

³³ zee tira nabeyy xaa re xaa Israel. Nu lee yalnabeyy cheen xaa tira naluxt.

³⁴ Mari mnabdizh lo mandad, nzhé:

—¿Xomod nzhó mod gak kwaane? Nel lee na nik tub xaabyi zer chaal na.

³⁵ Lee mandad mkeb nzhé:

—Lee Mbi Naban la tich lu, nu lee yalngezh cheen Dios, xaa nzob naz yiba la cho lu kwenta tub xkaw. Kwaanzee nzhul gak xinn lu mad gal nu role xaa Xgann Dios.

³⁶ Noka sawlizh lu Elizabet gal tub xgann, nixa ngoxla me; nixa “me nit” nii re xaa me. Nu nal nzhala xop mbee nakxiin me,

³⁷ nel lee Dios nzhó mod le rese kwaan.

³⁸ Zee lee Mari nzhé:

—Na nak mos cheen Xaa Nabeyy, laa le Dios na modxa né lu lo na.

Gorzee lee mandad nya.

Mari ngwa lo Elizabet

³⁹ Tub mbizh nzha Mari tub yezh nzhi leen yi cheen yizhyo Judea, prad doo nzha me;

⁴⁰ nu gorna mzhin me garli Zacari ngunii me “dix” lo Elizabet.

⁴¹ Nu gorzee lee Elizabet mbin ngunii Mari “dix”, lee xinn me nyakdoola nu mgun mad leen lextoo me nu gorzee lee Mbi Naban cheen Dios mnabeyy leen lextoo me.

⁴² Zee lee Elizabet dub gan nzhé:

—¡Dios mzaa kwaan gro doo lo lu nu lo xinn lu ke
lo stub naz re ngwnaa!

⁴³ Nanakt na tub me non per mzeselach lu lo na,
nel lu nak xnaa Xaa Nabeyy lo na.

⁴⁴ Nu gorna mbin na ngunii lu “dix” lo na, lee
xiin na nyakdoola nu mgun mad leen lextoo na.

⁴⁵ ¡Chul doo ded lu nel mle lu krer lee Xaa Nabeyy
le rese kwaan né xaa lo lu!

⁴⁶ Zee lee Mari nzhé:
Lee yalnaban cheen na nholl lo Xaa Nabeyy,
nel gro doo nak Xaa Nabeyy,

⁴⁷ nu lee mbi nabon cheen na nyakdoola ne Dios,
xaa koo na lo yalgot lo re jwalt cheen na.

⁴⁸ Nel nixa nanont na per Dios mleey na,
nel nal lee re myet zelo nii lo na me non;

⁴⁹ nel lee xaa nkano yalgezh nu zyen doo kwaan
nhale xaa lo na.

¡Nzhul nak xaa!

⁵⁰ Tubka nles lextoo Dios ne re xaa nzheb ne Dios.

⁵¹ Dios nle kwaan gro doo kwaan yalgezh cheen
xaa.

Mlux xaa xgab cheen re xaa xwa doo nle,

⁵² nu mkiib xaa yalnon lo re xaa nabeyy,

nu mle non xaa re xaa nanont.

⁵³ Mzaa xaa zyen doo kwaan lo re xaa nlaan,

nu lo re xaa rik nik tub kwaan namzaat xaa.

⁵⁴ Mle xaa yudar re sawlazh be,

xaa kwaan nkee zhiin lo Dios;

nu nanyanlazht xaa lesla xaa ne xaa re be,

⁵⁵ modxa nzhé Dios lo re xey be xaa yilo,

nu lo Abraham, nu lo re dii cheen Abraham.

⁵⁶ Mari mlaz garli Elizabeth chon mbee, zeera nya
me garli me.

Leezha ngol Juan

⁵⁷ Gorna mzhin mbizh gal xinn Elizabet, zee ngol tub madbyi.

⁵⁸ Re xaa nzho gax garli me nu re sawlizh me, ngwa re xaa lo me, gorna mbin re xaa lee Xaa Nabeyy ngok wen doo lo me.

⁵⁹ Nu gorna nguxoob mad xon mbizh, zee mbid re xaa garli Zacari zee choog xaa tik yed cho mad kwaan nak beyy cheen re xaa Israel. Nu nzhekla re xaa kole mad Zacari kwentaxa le xuz mad.

⁶⁰ Per lee xnaa mad nzhé:

—Narolet mad sbaa, lee mad role Juan.

⁶¹ Lee re xaa nzhé lo me:

—Nik tub sawlizh lu nalet sbaa.

⁶² Zee kwaan nseyen mnabdizh xaa lo xuz mad, zee ne xomod nzhekla xaa kole xaa mad.

⁶³ Nu lee xuz mad ngunaab tub lee tab zee kee xaa le mad lo tab, nu lee xaa mkee lo tab: “Juan role mad”. Nu rese xaa mdedyall.

⁶⁴ Nu gorzee lee Zacari mzelo ngunii stub welt, nu mzelo xaa mbill xaa lo Dios.

⁶⁵ Rese xaa nzho gax garli xaa mzheb doo, nu rese xaa nzho re yezh kwaan nzhi leen yi cheen Judea nzhedizh kwaan ngok.

⁶⁶ Rese xaa mbin re kwaan ngok nabdizh lo re wechxinn:

—¿Cho kwaan gak xaa ne?

Sbaa mle xaa xgab nel kwaan gro doo mle Xaa Nabeyy lo madoo.

Mbill Zacari lo Dios

⁶⁷ Lee Mbi Naban mnabeyy lextoo Zacari, xaa nak xuz madoo, zee mzaa xaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa, nu nzhé xaa:

⁶⁸ ¡Wen doo nak Xaa Nabeyy, Dios cheen re be, xaa Israel;

mbiid xaa mdix xaa re jwalt cheen re xaa xaa!

⁶⁹ Nel mxaal xaa tub xaa nzho mod koo be lo
yalgut,

lo re jwalt kwaan mle be kwaan yalngezh cheen
xaa.

Nu xaa ne nze naz lo dii cheen rey David, xaa ngok
xey be, xaa ngok xmos Dios.

⁷⁰ Kwaane nak kwaan nzhé re xaa mzaa kwent
kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, xaa nam-
bey nak.

Re xaa ne nzhé:

⁷¹ “Dios nak xaa koo be lo re xaa nayii ne be,
nu lo rese xaa nawent nzhak lextoo ne be”. [Sal.
106:10]

⁷² Luu xaa yalnlesla cheen xaa lo re xaa xaa,
nu namyenlazht xaa wdizh kwaan mlaa xaa lo re
xey be, xaa yilo.

⁷³ Nu kwaane nak wdizh kwaan mlaa xaa lo xey
be Abraham:

⁷⁴ koo xaa be lo re xaa nayii ne be,
zee nazhebt re be kee be zhiin lo xaa.

⁷⁵ Nu tubka nzhul nu nali zo be lo xaa,
rese mbizh kwaan mban be.

Zee nzhé xaa lo xgann xaa:

⁷⁶ “Lee lu nak xaa zaa kwent kwaan né Dios lo lu,
xaa nzob naz yiba,

nel lu yaner lo Xaa Nabeyy,

zee xal lu xnaz xaa,

⁷⁷ zee zaa lu kwent lo re xaa nak xaa Dios,
lee Dios chee re jwalt cheen xaa,

nu zaa xaa yalnaban cheen xaa kwaan tira.

⁷⁸ Nel mles lextoo Dios ne be,

zee zaa xaa xni mod mbizh lo re be,

⁷⁹ zee la xni cheen xaa lo re xaa nzho lo yalnakaw,
nu lo re xaa nzho xan xkal cheen yalgut,

nu le xaa zee kwi wen be kwaan lee xaa.”

⁸⁰ Lee madwin nzharoora nu nzhayak ngezh mad kwaan Mbi Naban cheen Dios, nu ngu mad naz wen, axta mbizh kwaan mzelo xaa zaa xaa kwent xtizh Dios lo re xaa Israel.

2

*Snee ngol Jesús
(Mt. 1:18-25)*

¹ Re mbizh zee lee xaa nabeyy dubse pa nabeyy yezh Roma le Augusto, nu mnabeyy xaa zee top xaa le re xaa nzho dubse pa nabeyy Roma.

² Cirenio ngok xaa nabeyy Siria leezha mdop le re xaa welt yilotlaka.

³ Nu rese myet nkin ya xaa lazh xaa zee kee le xaa list.

⁴ Nu kwaan ba mle zee mroo Che yezh Nazaret, pa nabeyy Galilea, nu ngwa xaa Belén, yezh pa nabeyy Judea, pa ngol David, xaa nabeyy yilo, nel Che nak xaa dii cheen David.

⁵ Ngwa rop xaa Mari sa xaa baa, me nakladiizh chelya kwaan lee xaa, zee ke le xaa list; nu lee me nakxiinla.

⁶ Nu gorna nzoka xaa Belén, mzhinla mbizh gal xinn me.

⁷ Nu baa ngol xgann me mad yilotlaka, nu mchal me mad ler nu mdix me mad lo yix kwaan nzhaw ma, nel nyent yoo pa kwaz me.

Re mandad nu re xaa nkanap ma

⁸ Gax Belén nzho lak xaa nkanap xma nzhal yaal.

⁹ Nu gorna nzhi re xaa mlu tub mandad cheen Xaa Nabeyy lo re xaa, nu lee xni cheen Xaa Nabeyy mla lo re xaa; nu mzheb doo re xaa.

¹⁰ Per lee mandad nzhé lo re xaa:

—Nazhebt re gu, nel lee na nzhal za tub kwent chul doo lo re gu, nu nix doo gak lextoo rese myet gona.

¹¹ Nel nalzhe ngol tub mad yezh cheen David nu koo xaa re gu lo yalgut. Xaa ne nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy, nu leeka lee xaa nak Xaa Nabeyy.

¹² Kwaane nak tub nseyen zee yizhal mad lo gu, lee mad nrall ler nu naxna lo yix kwaan nzhaw ma.

¹³ Nu leeka gorzee mlu zyen doo mandad cheen Dios xkwes mandad zee, lee re xaa mbill lo Dios nu nzhé:

¹⁴ ¡Gool re myet lo Dios xaa nzob naz yiba!
¡Chul kwi re myet yizhyo ne,
nel Dios nyakla lextoo wii lo re myet!

¹⁵ Gorna lee re mandad mbare nya naz yiba, lee re xaa nkanap ma mzelo mbezh lo re wechxinn:

—Ya be Belén nal, zee ne be nen cho kwaan ngok, kwaanzee mle Xaa Nabeyy yabis lo be.

¹⁶ Nu gorzee mrexonn re xaa nzha xaa, nu gorna mzhin xaa ngune xaa lo Mari nu lo Che nu lo madoo, mad naxna lo yix kwaan nzhaw ma.

¹⁷ Nu gorna ngune xaa lo madoo, nu mzelo xaa mzaa xaa kwent kwaan nzhé mandad lo xaa cheen mad,

¹⁸ nu rese xaa kwaan mbin kwaan nzhé re xaa nkanap ma, mdedyall re xaa.

¹⁹ Per lee Mari mlozhaw rese kwaane leen lextoo me, zee le wen me xgab xomod nak re kwaane.

²⁰ Nu lee re xaa nkanap ma nya, nyakdoola re xaa. Mbill re xaa lo Dios kwent cheen rese kwaan

ngune xaa lo, nu re kwaan mbin xaa, nel reseya ngok kwentaxa nzhé mandad lo re xaa.

Mbe xaa Jesús lo yidoo cheen Dios

²¹ Gorna mzhaal mad xon mbizh, zee mlo xaa mad beyy cheen xaa Israel kwaan nak mchoog xaa tik yed cho mad, nu mbole xaa mad Jesús, mod nzhé mandad lo Mari kole Mari mad leezha zeeraka weyyxiin me.

²² Gorna ngulo nguxoob re mbizh lee me ngok nambey, modxa nabeyy ley cheen Ches, mbe Che rop Mari mad yezh Jerusalén, zee kayaa Xaa Nabeyy mad.

²³ Snee mle xaaya nel snee nkeeya lo ley cheen Xaa Nabeyy: “Rese xgann xaa, xaa yilotlaka, gak xaa nali lo Xaa Nabeyy”.

²⁴ Ngwa xaa mzaa xaa gon mod nabeyy ley cheen Xaa Nabeyy, nzhaal wee xaa chop ngog o chop palom yeen.

²⁵ Re mbizh zee nzhó tub xaa Jerusalén, xaa le Simeón, xaa nak tub xaa nali nu nzholl lo Dios nu nkambaz xaa yaad xaa seleyy re xaa Israel. Nu lee Mbi Naban cheen Dios mnabeyy lextoo Simeón,

²⁶ nu nzhé xaa lo xaa, mbanaka xaa axta gorna ne xaa lee Xaa Nakladiizh Yaad.

²⁷ Nu lee Mbi Naban cheen Dios mle zee ngwa Simeón yidoo; nu leeka gorzee lee xuz Jesús nu xnaa Jesús mbe madoolo lach roo yidoo, zee le xaa kwaan nabeyy ley cheen Ches.

²⁸ Nu Simeón mdeezh mad nu mbill xaa lo Dios, nu nzhé xaa:

²⁹ Nalsi, Xaa Nabeyy,
lee kwaan nguné lu lo na ngok;

chul doo nzhak lextoo na nal nu nzhoo mod laa lu
yet na nal.

³⁰ Nel ngunela na lo xaa koo re xaa lo yalgot;

³¹ mxaal lu xaa lo rese myet mod mlela lu xgaba
axta yilo.

³² Lee xaa zaa xni lo rese xaa nanakt xaa sawlazh
nu,

nu le non xaa re xaa lu, xaa nak re nu, xaa Israel.

³³ Xuz Jesús nu xnaa Jesús mdedyall rop xaa
nzhon xaa re kwaan ngunii Simeón cheen Jesús.

³⁴ Zee ngunii Simeón zee kanap Dios xaa, nu
nzhé xaa lo Mari xnaa Jesús:

—Lee mad ne mleeyla Dios, zee le xaa zyen doo
sawlazh be yiib jwalt cheen o kwibra mas jwalt
tich. Lee mad gak tub nseyen kwaan nakayaat re
xaa,

³⁵ nu snee lee mod nle re xaa xgab gakbeyy. Per
lee re kwaane gak kwenta tub spad kwaan ded
lextoo lu.

³⁶ Noka naz ba nzo tub ngwnaa le An, me nzaa
kwent kwaan nzhé Dios lo me, me nak xchap
Fanuel, xaa dii cheen Aser. Lee me nak tub ngw-
naa, me ngoxla. Mka me xaabyi leezha nyeen doo
me, nu ngu me kwaan sa me gazhaka liin;

³⁷ nu nzhala tapgal nzhoo tap liin mlake me
byud. Nu tira nanroot me lach roo yidoo, zhe nu
yaal nkee me zhiin lo Dios, nu nkwan me gorna
nanzhawt me nik tik kwaan, nu nzhedizhno me
Dios.

³⁸ Nu noka An mzhin gorzee, nu mzelo me mzaa
me dixkix lo Dios, nu nzaa me kwent cheen Jesús,
lo re xaa nkambaz nen cho gor zhin xaa zii re xaa
Jerusalén lo yalgot.

39 Nu gorna ngulo mle xaa re kwaan nabeyy ley cheen Xaa Nabeyy, mbare xaa yizhyo Galilea, mer lazh xaa Nazaret.

40 Nu kad mbizh lee Jesús mas nzhero nu mas nzheyura yek, nu lee Dios tubka nzo kwaan lee xaa.

Jesús nzo leen lach roo yidoo cheen Dios

41 Rese liin nya xnaa Jesús nu xuz Jesús Jerusalén yalni cheen Paskwa.

42 Nu gorna nguxoob Jesús chiibchop liin, ngwa rop sa Che kwaan Jesús Jerusalén, mod nak kostumbr cheen xaa.

43 Per gorna ngulo mded yalni, nu gorna mbare xaa nya xaa garli xaa, lee Jesús mlakeka Jerusalén, per namzeent xuz xaaya nixa xnaa xaa.

44 Mle xaa xgab che nyala Jesús xsaww lo re myet xaa nya, nu ngulola mze xaa tub mbizh; per gorna mkwaan xaa xaa lo re sawlizh xaa nu lo re sawlazh xaa nanguzhalt xaa lo xaa.

45 Zee mbare xaa Jerusalén stub welt, zee kwaan xaa xaa.

46 Ngulo mzhaal chon mbizh zeera nguzhal xaa lo xaa. Nu lee xaa nzob leen lach roo yidoo cheen Dios, lo re maestr xaa nlu xtizh Dios, kakenzha xaa nu kanabdizh xaa lo re xaa.

47 Nu rese xaa kakenzha kwaan kanii xaa, ndedyall re xaa ngune xaa xomod nzhak xaa, nu xomod nkeb xaa lo re xaa.

48 Gorna lee xuz xaa nu xnaa xaa ngune lo xaa mdedyall xaa; nu lee xnaa xaa nzhé lo xaa:

—Xgann, ¿chozhiin snee mle lu lo nu? Nales doo nzhak lextoo rop nu xuz lu, kakwaan nu lu.

49 Jesús mkeb nzhé:

—¿Chozhiin nkwaan gu na? ¿Che nanet gu nkin zo na garli Xuz na?

⁵⁰ Per namlat kwaan nzhé xaa yek xuz xaa nu xnaa xaa.

⁵¹ Zee mbare xaa kwaan xuz xaa nu xnaa xaa naz Nazaret stub welt, pa ngu xaa. Nu mbin xaa rese xtizh xuz xaa nu xtizh xnaa xaa. Lee xnaa xaa mlozhaw rese kwaane leen lextoo me, zee le wen wen me xgab xomod nak re kwaane.

⁵² Nu lee Jesús nzharoora, nu nzhiyura yek xaa, nu nyakla Dios ne xaa nu noka re myet nyakla ne xaa.

3

*Juan Xaa Nchubnis nzho naz wen
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)*

¹ Chiin liin nzha nabeyy Tiberio César dub pa nabeyy Roma, lee Poncio Pilat nak xaa nabeyy yizhyo Judea, Herod nabeyy yizhyo Galilea, wech xaa nak Lip xaa nabeyy yizhyo Iturea nu yizhyo Traconite, nu lee Lisanias nabeyy yizhyo Abilinia.

² Anás nu Caifás nak ngwleyy non doo naz Jerusalén. Re mbizh zee lee Juan xgann Zacari ngu naz wen, nu ngunii Dios lo xaa.

³ Nu Juan mded dubse roo yuu Jordán, nu mbezh xaa lo rese myet nkin laa xaa naz nawent nu bare xaa lo Dios zee rubnis xaa, zee zhe re jwalt cheen xaa.

⁴ Nu kwaane ngok zee mbarlo kwaan mkee Chay, xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo:

Tub xaa nzo naz wen nii dublegan:
“Bdexkwaa gu xnaz Xaa Nabeyy;
bxal gu tub naz nali zee ze xaa.”

⁵ Rese pa yat nzeb yizhe,
 nu rese yi nu rese lom seli xaa
 nu rese naz narek seli xaa.
 Nu dexkwaa wen xaa re naz kwaan nawent nak.
⁶ Nu rese myet ne lo xaa mxaal Dios,
 xaa koo re xaa lo yalgut. [Is. 40:3-5]

⁷ Gorna lee re myet nzhin rubnis xaa lo xaa, Juan
 mbezh lo re xaa:
 —¡Gu nak dii cheen mball wiz! ¿Cho né lo gu nzhó
 mod xonn gu lo yalnayii kwaan né Dios yaad?

⁸ Blu mlaa gu naz nawent nu wlipa mbare gu
 naz lo Dios, zee gakpa gu mod xle cheen tub yag.
 Nu nawdizht gu yé gu: “¡Lee re be nak dii cheen
 Abraham!” Nel wlipa na nii na lo gu, Dios nzhó
 mod le axta noka re ke ne gaka dii cheen Abraham.

⁹ Lee yiibyag nzobla cho lox re yag kwaan nan-
 zaat xle wen, zee choog xaaya nu koo xaaya lo ki.

¹⁰ Zee lee re xaa mnabdizh nu nzhé xaa:
 —¿Cho kwaan nzhaal le nu?

¹¹ Juan mkeb nzhé lo re xaa:
 —Nu loka cho xaa nkano chop naz ler, bzaa gu
 tub naza lo xaa nankanota, nu loka cho nkano
 kwaan gaw, bzaa guya lo xaa nyent kwaan gaw.

¹² Noka lak xaa ntop demi kwaan nya naz Roma
 ngwa lo Juan, zee chubnis Juan xaa, nu mnabdizh
 xaa lo Juan nu nzhé xaa:

—Maestr, ¿cho kwaan nzhaal le nu?

¹³ Juan nzhé lo re xaa:

—Nebse gunaab gu parota nzhaal kix xaa.

¹⁴ Noka mnabdizh lak soldad lo Juan, nu nzhé
 xaa:

—¿Cho kwaan le re nu?

Nu lee Juan nzhé lo xaa:

—Nakiibt gu kwaan nkano re myet kwaan lajwers, nixa nagaazht gu tub kwaan nawlit tich xaa; nu nebse gok chul lextoo gu kayaa gu re demi kwaan nzhex nka gu.

¹⁵ Lee re myet nkambaz nen cho kwaan gak. Nu rese xaa nle xgab chelee Juan nak Xaa Xaal Dios Nabeyy.

¹⁶ Per lee Juan nzhé lo re xaa:

—Na nchubnis re gu kwaan nis, per tich na nze stub xaa chubnis re gu kwaan Mbi Naban nu kwaan ki. Lee xaa nonra lo na kwaanzee nixa tich xkyelyed xaa nanzhaalt xek na.

¹⁷ Lee xaa nzhó tub garot yaa koo paj lo nzhobxtil, nu kozhaw xaa nzhobxtil pa ngozhaw xaa re xob xaa, nu lee paj nzhobxtil zek xaa lo ki kwaan tira nanyuyt.

¹⁸ Nu kwaan zyen doo re wdizh ne mzaa Juan kwent chul cheen Dios lo re myet.

¹⁹ Nu noka mgalno xaa Herod, xaa nabeyy yizhyo Galilea, nel mkano Herod xngwnaa wech xaa Lip, me le Herodías, nu noka mgalno xaa Herod lo rese kwaan nawent kwaana mle Herod.

²⁰ Lo re kwaan nawent nzhale Herod, noka mle xaa stub kwaan nawent, mchep xaa Juan lozhyib.

Jesús mrubnis

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Nu gorna lee Juan kachubnis re myet, noka Jesús ngwa mrubnis; nu gorna lee xaa kawdizhno Dios lee yiba mxal,

²² nu lee Mbi Naban cheen Dios nyaadla naz leen yiba mla tich xaa mod tub palom, nu kwaane nak tub kwaan mlu lo xaa. Nu tub bos kwaan nze naz yiba nzhé:

—Lu nak xgaan na, xaa nkedoola na, nu nyak-doo lextoo na wii na lo lu.

*Dii cheen re xey Jesús
(Mt. 1:1-17)*

²³ Jesús nzho kan tub galbchii liin gorna mzelo xaa mzaa xaa kwent wdizh chul cheen Dios.

Nak xaa mod xgann Che, kwentaxa nle re xaa xgab.

Che ngok xgann Elí,

²⁴ Elí ngok xgann Matat,

Matat ngok xgann Leví,

Leví ngok xgann Melqui,

Melqui ngok xgann Jana,

Jana ngok xgann Che,

²⁵ Che ngok xgann Matatías,

Matatías ngok xgann Amós,

Amós ngok xgann Nahúm,

Nahúm ngok xgann Esli,

Esli ngok xgann Nagai,

²⁶ Nagai ngok xgann Maat,

Maat ngok xgann Matatías,

Matatías ngok xgann Semei,

Semei ngok xgann Chek,

Chek ngok xgann Judá,

²⁷ Judá ngok xgann Joanán,

Joanán ngok xgann Resa,

Resa ngok xgann Zorobabel,

Zorobabel ngok xgann Salatiel,

Salatiel ngok xgann Neri,

²⁸ Neri ngok xgann Melqui,

Melqui ngok xgann Adi,

Adi ngok xgann Cosam,

Cosam ngok xgann Elmadam,

Elmadam ngok xgann Er,
29 Er ngok xgann Jesús,
Jesús ngok xgann Eliezer,
Eliezer ngok xgann Jorim,
Jorim ngok xgann Matat,
30 Matat ngok xgann Leví,
Leví ngok xgann Simeón,
Simeón ngok xgann Judá,
Judá ngok xgann Che,
Che ngok xgann Jonam,
Jonam ngok xgann Eliaquim,
31 Eliaquim ngok xgann Melea,
Melea ngok xgann Mená,
Mená ngok xgann Matata,
Matata ngok xgann Natán,
32 Natán ngok xgaan rey David,
David ngok xgann Isaí,
Isaí ngok xgann Obed,
Obed ngok xgann Booz,
Booz ngok xgann Sélah,
Sélah ngok xgann Naasón,
33 Naasón ngok xgann Aminadab,
Aminadab ngok xgann Admín,
Admín ngok xgann Arní,
Arní ngok xgann Esrom,
Esrom ngok xgann Fares,
Fares ngok xgann Judá,
34 Judá ngok xgann Kob,
Kob ngok xgann Chak,
Chak ngok xgann Abraham,
Abraham ngok xgann Taré,
Taré ngok xgann Nacor,

35 Nacor ngok xgann Serug,
 Serug ngok xgann Ragau,
 Ragau ngok xgann Peleg,
 Peleg ngok xgann Heber,
 Heber ngok xgann Sala,
36 Sala ngok xgann Cainán,
 Cainán ngok xgann Arfaxad,
 Arfaxad ngok xgann Sem,
 Sem ngok xgann Noé,
 Noé ngok xgann Lamec,
37 Lamec ngok xgann Matusalén,
 Matusalén ngok xgann Nok,
 Nok ngok xgann Jared,
 Jared ngok xgann Mahalaleel,
 Mahalaleel ngok xgann Cainán,
38 Cainán ngok xgann Enós,
 Enós ngok xgann Set,
 Set ngok xgann Dan,
 Dan ngok xgann Dios.

4

Mkiil Maxuu Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

1 Mnabeyy Mbi Naban leen lextoo Jesús, zee gorna mbare xaa roo yuu Jordán, lee Mbi Naban mbe xaa naz wen.

2 Nu mzo xaa choo mbizh naz wen zee mkiil Maxuu xaa, nu nandawt xaa nik tub kwaan tub choo mbizh, zee mzhiib tub yalnlaan lextoo xaa.

3 Zee lee Maxuu nzhé lo xaa:

—Chelee lu wlipa lu nak lu Xgann Dios, guzh lo ke ne gaka pan.

4 Jesús mkeb nzhé:

—Lee lo Xkyech Dios nkee: “Nanebt pan nle zee mban myet, nel noka wdizh kwaan nroo roo Dios nle zee mban re myet”. [Dt. 8:3]

⁵ Zee lee Maxuu mbe xaa tub pa ya doo nzeb, nu mlu rese yezh kwaan nzhi lo yizhyo lo xaa.

⁶ Zee nzhé Maxuu lo xaa:

—Na za reya zee nabeyy lu rese yezh ne, nel na nabeyy re yezh ne, kwaanzee nzho mod za naya lo xaa nzhekla na.

⁷ Chelee lu kichxub lu lo na nu gool lu lo na rese yezh ne gak xcheen lu.

⁸ Jesús mkeb nzhé:

—Lee lo Xkyech Dios nkee: “Nzhaal gool lu nebse lo Xdios lu Xaa Nabeyy lo lu, nu nebse lo lee xaa nzhaal kee lu zhiin”. [Dt. 6:13]

⁹ Zeera mbe Maxuu xaa naz yezh Jerusalén, nu mtexoob Maxuu xaa yek yidoo pa mas ya nzeb nu nzhé Maxuu lo xaa:

—Chelee lu wlipa nak lu Xgann Dios, brenzeb naz xan naz lo yo;

¹⁰ nel lee lo Xkyech Dios nkee:

Dios xaal mandad cheen xaa zee kanap xaa lu, zee nyent cho kwaan gak lu.

¹¹ Nu zenyaa xaa lu,
zee nalat nii lu lo ke. [Sal. 91:11-12]

¹² Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Noka nkee lo Xkyech Dios: “Nanzhaalt kiil lu Xdios lu, Xaa Nabeyy lo lu”. [Dt. 6:16]

¹³ Nu gorzee nanguzhaaltra Maxuu stub mod kiil Jesús, zee mlaa xaa Jesús tub tyemp.

*Jesús mzelo mkee zhiin
(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)*

¹⁴ Jesús mbare naz yizhyo Galilea, gorna mbare xaa nkanola xaa yalngezh cheen Mbi Naban nu mrech kwent cheen xaa dubse yizhyo zee.

¹⁵ Nu nseed xaa re myet re pa nkasa xaa Israel nseed xaa xtizh Dios, nu re xaa zee nyula mbin xtizh xaa.

*Jesús mzhin Nazaret
(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)*

¹⁶ Jesús ngwa Nazaret, yezh pa mxen xaa. Zhe sab, zhe kwaan nzholl re xaa Israel lo Dios, mzeeb xaa pa nkasa xaa nseed xaa xtizh Dios, mod nak kostumbr cheen xaa; nu mzoli xaa mlab xaa Xkyech Dios.

¹⁷ Nu mzaa xaa yech kwaan mkee Chay lo xaa; Chay nak tub xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo. Nu gorna mxal Jesús loya, nguzhal pa nzhé snee lo xaa:

¹⁸ Lee Mbi Naban cheen Xaa Nabeyy nzo kwaan na,
nel mleey xaa na zee za na kwent cheen wdizh chul lo re myet xaa prob;
zee yé na lo re xaa nzhak lextoo;
¹⁹ nu za na kwent cheen mbizh leezha lee Xaa Nabeyy zaa re kwaan chul cheen xaa lo re myet. [Is. 61:1-2]

²⁰ Zeera mtuuzh Jesús yech, nu mzaa xaaya lo xaa nkanap pa nkasa re xaa nseed xaa xtizh Dios, nu mzob xaa. Rese xaa nzhi baa tubka nlach lo xaa.

²¹ Zee lee Jesús mzelo nzhé lo re xaa:
—Nalzhe mbarlo kwaan nkee lo Xkyech Dios nee, delant lo re gu.

22 Nu rese xaa nzhedizh wen xaa, nu ndedyall re xaa nzhon re wdizh chul kwaan ngunii xaa, nu nzhé re xaa lo wechxinn xaa:

—¡Lee Jesús nak xgann Che!

23 Jesús mkeb lo re xaa nzhé:

—Wlipa na nii na lo gu, lee re gu kale xgab nii diizh ne lo na: “Doktor bsekwen lu leeka lu”. Nu noka nle gu xgab nii gu lo na: “Re kwaan mbin nu mle lu yezh Capernaum, noka bleya nee, pa nak mer lazh lu”.

24 Noka nzhé Jesús:

—Wlipa na nii na lo gu, nik tub xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo xaa yilo, namkayaawent re sawlazh xaa xaa.

25 Wlipa na nii na lo gu, ngu zyen doo byud lazh be re mbizh cheen Li, xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, re mbizh kwaan mla win dubse yizhyo ne nel namlat yej chon liin yirol.

26 Per Dios namxaalt Li ya xaa lo tub byud me lazh be, lee Dios mxaal xaa ya xaa lo tub ngwnaa byud, me nzhó yezh Sarepta, pa nabeyy yezh Sidón.

27 Nu noka ngu zyen doo xaa lazh be, xaa myall baal cho, re mbizh cheen Eliseo, xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, per nik tub re xaa ne, xaa myall baal cho namsekwent xaa, nebse msekwen xaa tub xaa le Naamán, xaa nak xaa yizhyo Siria.

28 Nu gorna mbin re xaa nzhi pa nkasa xaa Israel nseed xaa xtizh Dios kwaane, mrixyan re xaa.

29 Gorzee nguxso re xaa nu mloo xaa Jesús yezh ba, nu mbe xaa Jesús nu nguzo xaa Jesús yek blee roo yezh, zee kobi xaa xaa.

30 Per lee Jesús mdedyo xsaww lo re xaa nu nya.

Jesús mloo mbi mal lextoo tub xaa

(*Mr. 1:21-28*)

³¹ Jesús mkato yezh Capernaum, yezh cheen Galilea. Rese zhe sab, zhe kwaan nzholl xaa lo Dios, Jesús nseed re myet.

³² Nu lee re myet ndedyall doo ngwii lo re kwaan nseed xaa, nel nzhedizh xaa kwaan yalnabeyy.

³³ Nu pa nkasa xaa nseed xaa xtizh Dios, nzo tub xaabyi xaa nzho mbi mal lextoo, nu xaa ne ngunii dublegan, nzhé lo Jesús:

³⁴ —¡Blaa nu! ¿Chozhiin mzhin lu lo nu Jesús, xaa Nazaret? ¿Che nze lu lux lu nu? Na nlabeyy lu, nu ne na lee lu nak Xaa Nzhul lo Dios.

³⁵ Jesús mgalno mbi mal ba, nu nzhé xaa:

—¡Bsaaw roo lu! ¡Broo lextoo xaabyi ne!

Zee lee mbi mal mlebi xaa lo yo delant lo re xaa, nu mroo mbi mal lextoo xaa nu nyent cho kwaan ngok xaa.

³⁶ Rese xaa nzhi baa mdedyall, nu mbezh xaa lo wechxinn xaa:

—¿Cho nak xaa ne? Nkano xaa yalnabeyy nu yalngezh ngoo xaa re mbi mal lextoo re myet, nu nzhon re mbi mal xtizh xaa.

³⁷ Zeesi, lijer doo mxonn re kwaan mle Jesús dubse yizhyo kwaan le Galilea.

Jesús msekwen xnaazhap Pér nu zyen doo xaa ne nzak

(*Mt. 8:14-17; Mr. 1:29-34*)

³⁸ Gorna mroo Jesús pa nkasa xaa Israel nseed xaa xtizh Dios, zee nzha xaa garli Pér. Nu gorna mzeeb xaa garli Pér, zee nzhé re xaa lo xaa lee xnaazhap Pér ne nzak, nlen xlee, nu ngunaab xaa lo Jesús zee sekwen xaa me.

³⁹ Jesús mwii lo me, nu mgalno xaa xlee, zee mroo xlee cho me. Nu gorzee nguxche me nu mzaa me kwaan ndaw re xaa.

⁴⁰ Gorna merla la yalchool, rese xaa nzak rete klas yalyizh mbidno re xaa xaa lo Jesús nu lee xaa mzhib yaa yek re xaa nu msekwen xaa re xaa.

⁴¹ Nu noka nzhō zyen doo xaa mloo xaa mbi mal lextoo, xaa kwaan mbazhe dublegan nu mbezh lo xaa:

—¡Lu nak Xgann Dios!

Per lee Jesús mgalno re mbi mal nel nanzheklat xaa nii re mbi mal lo xaa, nel nela re mbi mal lee xaa nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy.

*Jesús nseed re xaa wdizh chul
(Mr. 1:35-39)*

⁴² Gorna mkaxni yizhyo stub mbizh, Jesús mroo yezh nu nzha xaa tub pa zo techosa xaa. Per lee re myet nkwaan xaa, nu gorna nguzhal xaa lo re xaa, nzhekla re xaa sekwaz xaa, zee nayatra xaa.

⁴³ Per lee Jesús nzhé lo re xaa:

—Nzhaal za na kwent cheen wdizh chul cheen Pa Nabeyy Dios lo re myet xaa stub yezh, nel kwaane mxaal xaa na le na zee nzhal na.

⁴⁴ Kwaanzee Jesús mroo nhazaa kwent cheen wdizh chul cheen Dios re yezh cheen Judea, pa nkasa xaa Israel nseed xaa xtizh Dios.

5

*Jesús mrezh tap xaa nzen mbal
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)*

¹ Tub welt Jesús nzo roo nistoo cheen Galilea, kwaan noka nii xaa Genesaret, zee mdop zyen doo myet lo xaa nu ntaaw doo re myet xaa, sinka

nzhekla xaa kenzha xaa wdizh chul cheen Dios kwaan kazaan xaa kwent.

² Zee mlu chop kano lo Jesús roo nistoo, kwaan nik tub xaa nyent leen, nel lee re xaa nzen mbal mla xaa leena zee zet xaa xkyeez xaa.

³ Jesús nguxoob leen tuba, kwaan nak cheen Simón, nu ngunii xaa lo Simón zee chep xaa xepa naz leen nistoo. Zee nguxoob xaa leen kano, nu baa mzob xaa nu mzelo xaa mseed xaa re myet.

⁴ Gorna ngulo mseed xaa re myet, zee nzhé xaa lo Simón:

—Be kano, ya be xep xsaww leen nistoo paro nech, zee bchep gu xkyeez gu zee zen gu mbal.

⁵ Simón nzhé lo Jesús:

—Maestr, dubse yaal mkee nu zhiin per nik tub mbal namzent nu; per bay gon nu xtizh lu zee ya be zee chep nu xkyeez nu leen nistoo.

⁶ Nu gorna mlebi xaa yeez leen nistoo zyen doo mbal nguga lo xaa, nu axta mraz xkyeez xaa.

⁷ Zee mle xaa nseyn lo re xmig xaa, xaa nzho leen stub kano, zee yiid re xaa le xaa yudar xaa. Nu lee re xaa ngwa lo xaa nu mchazhe re xaa ropsé kano axta nzhekla kano la naz leen nis.

⁸ Nu gorna mzeen Simón Pér lee zyen doo mbal nguga lo xaa, mkichxub xaa delant lo Jesús nu nzhé xaa:

—¡Bachii lo na, Xaa Nabeyy, nel na nak tub xaa nzeb doo jwalt!

⁹ Nu Simón kwaan re xmig xaa mdedyall doo nel mzen xaa zyen doo mbal.

¹⁰ Nu noka Chag rop Juan mdedyall doo, rop xaa ne nak xgann Zebedeo, nu ngok xmig Simón. Per lee Jesús nzhé lo Simón:

—Nazhebt lu, nel neta mbizh nalzhe naz delant lee lu gak xaa zere myet lo Dios kwentaxa nzen gu mbal.

¹¹ Zee mchep re xaa xkano xaa naz roo nistoo zee mlaa re xaa rese kwaan nu mreke re xaa tich Jesús.

*Jesús msekwen tub xaa nyall cho
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)*

¹² Tub mbizh nzo Jesús tub yezh, mzhin tub xaa nzak tub yalyizh kwaan nyall cho xaa. Gorna ngune xaa lo Jesús, mkichxub xaa nu mkichyek xaa axta lo yo nu nzhé xaa:

—Xaa Nabeyy, chelee lu nzhekla lu, nzhó mod sekwen lu na lo yalyizh ne.

¹³ Jesús mzhib yaa cho xaa, nu nzhé lo xaa:

—Nzhekla na; gakwen lu.

Nu leeka gorzee lee yalyizh kwaan nyall cho xaa ngokwen.

¹⁴ Jesús nzhé lo xaa:

—Nik tub lo nayét luya. Gwa lo ngwleyy zee ne xaa lee lu ngokwen, nu bzaa gon cheen lu kwaan nlu lee lu ngokwen, kwentaxa mnabeyy Ches, zee ne ngwleyy lee lu ngokwen lo yalyizh kwaan mzhib lu.

¹⁵ Per lee xtizh Jesús yizata mbizh nharechra, nu zyen doo xaa mdop mkenzha kwaan nii xaa, nu mkasa zyen xaa lo xaa zee sekwen xaa yalyizh cheen xaa.

¹⁶ Per lee Jesús tubka nya wen nyawdizhno Dios, pa nyent myet.

*Jesús msekwen tub xaa mdeen
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

17 Tub mbizh Jesús kaseed re xaa, nu baa nzob lak xaa fariseo nu lak maestr xaa nlu xtizh Dios, xaa nze naz reta yezh pa nabeyy Galilea, nu Judea nu yezh Jerusalén; nu yalngezh cheen Dios nkano Jesús, zee sekwen xaa rese xaa ne nzak.

18 Zee mzhin lak xaabyi, re xaa ne nzeno tub xaa mdeen nzhib lo yag, nu nzhekla xaa chep xaa xaa leen yoo zee zhiib xaa xaa delant lo Jesús.

19 Per nanguzhalt xaa mod zeeb xaa leen yoo, nel zyen doo myet nzhi baa; kwaanzee nguxoob xaa yek yoo, nu mxal re xaa tik yek yoo, nu baa msela xaa dub yag mdeen, nu mdix xaa xaa delant lo Jesús.

20 Nu gorna mzeen Jesús re xaa ngwii lo Dios, zee nzhé Jesús lo xaa:

—Lee re jwalt cheen lu ngulola mzhe.

21 Zee lee re maestr xaa nlu xtizh Dios nu re fariseo nzelo mle xaa xgab: “¿Cho nak xaabyi ne, zee sbaa nii xaa? Nebse Dios nak xaa nzhó mod chee re jwalt.”

22 Per lee Jesús mzeen re kwaan nle re xaa xgab, nu nzhé xaa lo re xaa:

—¿Chozhiin sbaa nle re gu xgab?

23 ¿Cho kwaan nzak gu? ¿Cho kwaan mas naganant yé na lo xaa ne nzak: “Ngulola mzhe re jwalt cheen lu”, o sekwen na xaa ne nzak nu yé na lo xaa: “Guxche, bzen xkyag lu nu zyaa”?

24 Le na kwaane lo gu, zee wii gu lee na nkano yalnabeyy chee na re jwalt, nel lee na nak Xaa Mzhin Ngok Myet.

Kwaanzee nzhé Jesús lo xaa mdeen:

—Guxche nu bzen xkyag lu nu zyaa garli lu.

25 Nu gorzee lee xaabyi zee nguxche delant lo re xaa, nu mzen xaa xkyag xaa kwaan ngot xaa lo, nu nyayoll xaa lo Dios nya xaa garli xaa.

26 Rese myet mdedyall doo nu nzholl re xaa lo Dios, nu dub lo yalnacheb nzhé re xaa:

—¡Yisutisuti, nalzhe si ngune nu tub kwaan gro doo!

*Jesús mrezh Levi
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)*

27 Gwluzh ngulo mded kwaane, Jesús mroo nu ngune xaa lo tub xaa ntop demi kwaan nya naz Roma, xaa ne le Leví, nzob roo mes pa nya re xaa ngix lo xaa. Jesús nzhé lo xaa:

—Breke tich na.

28 Zee lee Leví nguxso, nu mlaa xaa rese kwaan nu mreke xaa tich Jesús.

29 Mas gwluzh, garli Leví mle Leví tub yalni cheen Jesús kwaan gro doo; nu nzhi zyen doo xaa ntop demi kwaan nya naz Roma nu noka nzhi stub naz re xaa kwaan kayaw kwaan re xaa lo mes.

30 Per lee re xaa fariseo nu re maestr, xaa nseed xtizh Dios, mzelo xaa ngunii nawent lo re xaa mseed lo Jesús, nu nzhé re xaa:

—¿Chozhiin nzhaw gu nu nzho gu kwaan re xaa ntop demi nu re xaa kwaan nle kwaan nawent?

31 Jesús mkeb nzhé lo re xaa:

—Xaa nanet nzak, nankint xaa zee doktor, per lee re xaa ne nzak, xaa zee nkin doktor.

32 Nel lee na nanzhalt kwezh re xaa wen, lee na nzhalt kwezh re xaa nzeb jwalt, zee laa xaa kwaan nawent kwaan kale xaa nu wii xaa lo Dios.

*Yalnabdizh cheen nkwan xaa
(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)*

³³ Nzhé re xaa lo Jesús:

—Lee re xaa mseed lo Juan nu re fariseo zyen doo welt nkwan xaa gorna nazhawt xaa nik tik kwaan nu noka nhedizhno doo xaa Dios, per lee re xaa mseed kwaan lu tubka nzhaw xaa nu nzhoxaa.

³⁴ Jesús mkeb nzhé:

—Ble gu xgab kwaane. Nyent mod le gu zee kwan re xaa kwaan nzhoxaa tub jondang, zee nagawt xaa, gorna lee xaa kachelya nzoka kwaan re xaa.

³⁵ Per zhin tub mbizh wee xaa xaa kwaan kachelya; nu gorna zhin mbizh ba, zeesilee re xaa nzhahaal kwan.

³⁶ Nu noka mzaa xaa kwent nabix ne lo re xaa nu nzhé xaa:

—Nik tub xaa nanchoogt tik ler kub, zee kobde xaaya cho ler gox. Chelee xaa sbaa le xaaya, nayet ler gox kee ler kub choya, nu sbaa noka ler kub lux.

³⁷ Nu nixa nangot xaa xis ub kwaan kub leen mbud yed gox. Nel lee xis ub kwaan kub gorna yixooba zchaza mbud gox. Nu lee xis ub kwaan ngu leena xo lo yo, nu noka mbud gox lux.

³⁸ Kwaanzee lee xis ub kwaan kub nzhahaal yo leen mbud yed kub.

³⁹ Nu rese xaa nzhoxaa xis ub kwaan nzhala mbizh mroo, nanyulat xaa go xaa xis ub kwaan kub, nel nzhé xaa: “Lee kwaan gox mas chulra ndee”.

6

*Lee re xaa mseed lo Jesús mtop nzhobxtil zhe sab
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)*

¹ Zhe sab, zhe kwaan nzholl re xaa Israel lo Dios, Jesús nzhaze pa mgaan xaa nzhobxtil, zee lee re

xaa mseed lo Jesús mzelo mdich son nzhobxtil, nu mzob re xaaya nu ndaw xaaya.

² Zee lee lak fariseo mnabdizh lo xaa:

—¿Chozhiin nle re gu kwaan nanzhaalt le gu zhe sab?

³ Jesús mkeb nzhé lo re xaa:

—¿Che zer lab re gu Xkyech Dios kwaan mle David tub welt leezha ngok nlaan xaa nu ngok nlaan re xmig xaa?

⁴ Mzeeb xaa leen yidoo cheen Dios, nu mzen xaa re pan kwaan nak cheen Dios ndaw xaa, kwaan nebse re ngwleyy nzho mod gaw nu noka mzaa xaaya ndaw re xmig xaa.

⁵ Nu noka nzhé xaa:

—Na nak Xaa Mzhin Ngok Myet nu nkano na yalnabeyy zee nzho mod nabeey na zhe sab.

Jesús msekwen tub xaa mbizh yaa

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Lee stub sab, zhe kwaan nzholl re xaa Israel lo Dios, Jesús mzeeb pa nkasa xaa Israel nu mzelo xaa mseed xaa re xaa. Nu baa nzo tub xaa mbizh yaa lad li.

⁷ Nu lee re maestr xaa nlu xtizh Dios nu re fariseo mlach lo Jesús zee nen che sekwen Jesús xaa ne nzak zhe sab, zee sbaa nzho mod gaazh xaa tub kwaan tich Jesús.

⁸ Per lee Jesús nela nen cho kwaan nle re xaa xgab, zee nzhé Jesús lo xaa mbizh yaa:

—Guxso nu bzoli xsaww lo re xaa.

Lee xaabyi zee nguxso nu mzoli.

⁹ Zee Jesús nzhé lo re xaa nzhi baa:

—Nal lee na nabdizh tub kwaan lo gu: ¿Xana kwaan nzho mod le re myet zhe sab, kwaan wen o

kwaan nawent? ¿Che wen sekwen xaa tub myet, o gut xaa tub myet?

¹⁰ Zee mwii Jesús lo rese xaa nzhi lo Jesús, nu zeera nzhé xaa lo xaa mbizh yaa:

—Bseli yaa lu.

Lee xaabyi zee mseli yaa, nu gorzee lee yaa xaa ngokwen.

¹¹ Per lee re fariseo nu re maestr mzhaal xyan doo, nu mzelo re xaa mkediizh xaaya, zee ne cho kwaan nzho mod gaazh xaa tich Jesús.

Jesús mleey chiibchop xaa kayaa yalnabeyy lo xaa

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Nu tub mbizh zee, Jesús ngwa yek tub yi zee wdizhno xaa Dios dubse yaal.

¹³ Nu gorna ngunil yizhyo, Jesús mrezh re xaa mseed lo xaa, nu lo re xaa mseed lo xaa mleey xaa chiibchop xaa zaa xaa yalnabeyy cheen xaa lo.

¹⁴ Snee le re xaa mkayaa yalnabeyy lo xaa:

Simón (xaa mlole Jesús Pér),

Ndres (wech Simón),

Chag,

Juan,

Lip,

Tol,

¹⁵ Teo,

Max,

Chag (xgann Alfeo),

Simón (xaa nkedoola lazh),

¹⁶ Judas (xgann Chag),

Judas Iscariote (xaa mzaa Jesús lo re xaa mbit xaa).

¹⁷ Zee mbare Jesús naz yek yi kwaan re xaa mreke tich xaa, zee mzhin xaa tub pa lach. Baa

mkasa re xaa mreke tich xaa nu noka zyen doo re myet stub naz yezh ngwa lo xaa: re xaa nze yezh Jerusalén, nu re xaa nze re yezh cheen Judea, nu re xaa nze rop yezh Tiro nu Sidón kwaan nzho roo nistoo. Mzhin re xaa baa zee kenzha xaa kwaan zaa Jesús kwent nu noka zee sekwen Jesús re yalyizh cheen xaa.

¹⁸ Nu rese xaa nded bid lo re mbi mal, xaa nzho lo re xaa ne, msekwen xaa xaa.

¹⁹ Kwaanze rese xaa nzhekla gal cho Jesús, nel ne re xaa cho Jesús nroo yalngezh sekwen re xaa ne nzak.

*Jesús mseed re myet
(Mt. 5:1-12)*

²⁰ Jesús mwii lo re xaa mseed lo xaa nu nzhé xaa lo re xaa:

—Wen re gu xaa prob, nel lee pa nabeyy Dios gak xcheen re gu.

²¹ 'Wen re gu xaa nlaan nal, nel lee re gu gak xaa yazhe lextoo.

'Wen re gu xaa nzhonn nal, nel gwluzh lee re gu xizh.

²² 'Wen re gu xaa nded bid xaa ngwii lo na, Xaa Nyaad Ngok Myet, gorna yii re myet lo gu, nu gorna koo re xaa gu yezh, nu gorna nge re xaa lo gu, nu gorna nanzheklat re xaa gon xtizh re gu.

²³ Byakdoola gu, nu nix doo gok lextoo gu re mbizh ba, nel re gu kayaa kwaan gro doo naz leen yiba; nel sbaaka mnayii re xaa ne re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo.

²⁴ 'Per nales ded re gu xaa rik nal, nel mkanola gu rese kwaan mle zee nix doo nzhak lextoo gu.

25 'Per nales ded re gu xaa nkano zyen doo kwaan nzhaw, nel gu gak nlaan.

'Per nales ded re gu xaa nxizh nal, nel lee re gu gonn nu gak nales doo lextoo.

26 'Per nales ded re gu xaa wen nii re myet lo nal, nel sbaa ngunii wen re myet lo re xaa mbezh mzaa xaa kwent kwaan nguné Dios lo lee xaa yilo per nawlit xaaya.

Nzhaal kela be re xaa nayii ne be

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 Noka Jesús nzhé:

—Per lee na nii lo re gu, xaa kayon xtizh na: Bkela gu re xaa nayii ne gu, ble gu wen lo re xaa nzhedizh nawent lo gu.

28 Nii wen gu lo re xaa kwaan nxobde lo gu, nu gunaab gu lo Dios kwent cheen re xaa nii wdizh nawent lo gu.

29 Chelee tub xaa la panyet tagarlo gu, noka bzaa gu stub tagarlo gu la xaaya. Nu chelee tub xaa nzhekla kiib xchamar gu, noka laa gu kiib xaa xkamis gu.

30 Nu loka cho xaa naab tub kwaan lo gu, zaa guya lo xaa, nu chelee tub xaa kiib tub xcheen gu nayét gu lo xaa: “¿Ma xcheen na?”

31 Mod nzhekla gu le xaa lo gu, sbaaka ble gu lo xaa.

32 'Chelee gu nkela gu nebse xaa nkela gu, ¿xana kwaan wen le gu gan? Noka re xaa nzebjwalt snee nle.

33 Nu chelee gu wen nak gu nebse lo re xaa kwaan nle wen lo gu, ¿xana kwaan wen le gu gan? Noka re xaa nzebjwalt nle kwaane.

34 Nu chelee gu nteche gu tub kwaan lo tub xaa kiin tub kwaan lo gu, nu nela gu zere xaaya lo gu stub welt, ¿xana kwaan wen le gu gan? Noka re xaa nzeb jwalt nteche kwaan ngiin wechxinn xaa lo xaa, nu nela xaa lee xaa zereya lo xaa stub welt.

35 Nzhaal kela re gu xaa nayii ne gu nu nalet gu xgab chelee xaa nanketla xaa gu. Ble gu kwaan wen lo xaa nu nalet gu xgab chelee xaa nalet xaa kwaan wen lo gu, nu chelee xaa kiin xaa tub kwaan lo gu teche guya lo xaa nu nalet gu xgab chelee xaa nazeret xaaya lo gu stub welt. Snee gro doo kwaan le gu gan, nu snee gak re gu xinn Dios, xaa nzob naz yiba, nel nle xaa kwaan wen lo re myet, nixa nanzaat re myet dixkix lo xaa nu nixa nakap nak re myet lo xaa.

36 Kwaanzee noka gu blesla gu ne gu re myet, modxa nlesla Xuz be Dios ne re myet.

*Nanaabt gu kwent lo stub xaa
(Mt. 7:1-5)*

37 'Nanaabt gu kwent lo stub xaa zee noka Dios nanaabt kwent lo gu. Byenlazh gu kwaan nawent kwaan nle re myet lo gu, zee noka Dios chee re jwalt cheen gu.

38 Zaa gu kwaan lo stub naz xaa, zee noka Dios zaaya lo gu, kwaan tub medid nyazhera. Dios chiix kwaan zaa xaa lo gu leeka medid kwaan mchiix gu kwaan mzaa gu lo stub naz xaa, leeka sbaa chiix Dios kwaan zaa xaa lo gu.

39 Jesús nzhé wdizh nabix ne lo re xaa:
—Nyent mod wee tub syeg leeka sasyeg syeg, nel rop xaa ne la leen blee.

⁴⁰ Nik tub xaa mseed nyent mod gakra lo xmaestr xaa, per gorna yilo seed xaa, zeera zhin xaa gak xaa kwenta xmaestr xaa.

⁴¹ ¿Chozhiin ngwii lu lo paj kwaan nzho leen mbeelo wechxinn lu, nu nangwiit lu lo dub yag kwaan nzho leen mbeelo lu?

⁴² Nu chelee lu nanzeent lu nzho dub yag leen mbeelo lu, ¿xomod le lu reyez yé lu lo wechxinn lu: “Laa ko na paj kwaan nzho leen mbeelo lu”? ¡Gu nak xaa nkade nu nanlet gu kwaan wen! Yilotlaka bloo dub yag kwaan nzho leen mbeelo lu, zee nzho mod wii wen lu, zee koo lu paj kwaan nzho leen mbeelo wechxinn lu.

Kwaan xle cheen yag nzhakbeyy yag

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Jesús nzhé:

—Nyent yag kwaan wen kwaan nzaa xle nawent. Nu noka nyent yag nawent kwaan nzaa xle wen.

⁴⁴ Kad yag nzhakbeyy kwaan xle cheena. Nantopt xaa ig lo yag yich, nu nixa nantopt xaa ub lo yag yich garbat.

⁴⁵ Lee xaa wen, nzhedizh kwaan wen, nel kwaan wen nzhal lextoo xaa. Lee xaa mal, nzhedizh kwaan nawent, nel kwaan nawent nzhal lextoo xaa. Nel lextoo xaa nzhal kwaan nzhedizh xaa.

Jesús mzaa kwent cheen chop xaa

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ ¿Chozhiin nii gu lo na “Xaa Nabeyy”, nu nanlet gu kwaan nii na?

⁴⁷ Nal lee na nii lo gu xomod nak xaa nreke tich na; nkenzha xaa xtizh na nu nle xaa kwaan nii na.

48 Lee xaa ne nak mod tub xaa mza tub li. Yilot-laka mdeen nech xaa simyent axta lo ke. Nu gorna mroo nis yuu nu mkee nis cho yoo, per namlet nis gan mkuna nel wen wen nyaya.

49 Per lee xaa nzhon kwaan nii na, nu nanlet xaa kwaan nii na, xaa zee nak mod tub xaa mza li lo yux nu namdeent xaa simyent. Nu gorna mroo nis yuu, nu mkee nisa, zee mbaxcheya nu tira mluxa.

7

*Jesús msekwen xmos xaa nabeyy lo tub gayoo soldad
(Mt. 8:5-13)*

1 Gorna ngulo ngunii Jesús lo re myet, zee nya xaa naz yezh Capernaum.

2 Baa nzhoo tub xaa nabeyy lo tub gayoo soldad Roma, xaa ne nkano tub xmos, xaa nkedoola xaa, nu ne nzak xaa ne, mer yet xaa.

3 Gorna lee xaa nabeyy lo re soldad mbin lee Jesús nle kwaan gro doo, zee mxaal xaa lak xaa Israel, xaa gol, zee yichezh xaa Jesús zee sekwen Jesús xmos xaa.

4 Nu gorna mzhin re xaa gol lo Jesús ngunaab xaa jabor lo Jesús nu nzhé xaa lo xaa:

—Nzhaal le lu yudar xaa nabeyy lo tub gayoo soldad,

5 nel nkela xaa re sawlazh be, nu leeka lee xaa mdexkwaa pa nya re be nseed be xtizh Dios.

6 Zee mreke Jesús tich re xaa gol, per gorna merla zhin xaa garli xaa nabeyy lo tub gayoo soldad, zee lee xaa nabeyy lo tub gayoo soldad mxaal lak xmig xaa yé xaa lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, nalet lu xgab yé lu lee lu zeeb leen li na, nel nanont na lo lu,

⁷ kwaanzee nixa nangwat na ngukwaan na lu. Nebse nabeyy zee sekwen lu xmos na.

⁸ Nel nzho tub xaa nabeyy lo na, nu sbaaka nkano na soldad, xaa nabeey na lo. Gorna yé na lo tub xaa: “Gwa”, zee ya xaa; gorna yé na lo stub xaa: “Te”, zee nyiid xaa lo na; nu gorna nabeey na xmos na le xaa tub kwaan, zee nle xaaya.

⁹ Mdedyall Jesús gorna mbin xaa kwaane, nu mwii Jesús lo re xaa nzhake tich xaa nu nzhé xaa lo re xaa:

—Wlipa na nii na lo gu, jnik tub xaa sawlazh be nangwiit lo Dios modxa ngwii xaabyi ne lo Dios!

¹⁰ Nu gorna mbare re xaa mxaal xaa ngwa lo Jesús garli xaa nabeyy lo soldad, lee xmos xaa ngulola ngokwen.

Jesús mseban xgann tub byud

¹¹ Gwluzh ngulo mded kwaane, lee Jesús kwaan re xaa mseed lo xaa nzha naz yezh kwaan le Naín. Nu noka zyen doo myet nzhake tich xaa.

¹² Gorna nzhazhin re xaa gax roo yezh, ngune xaa lo zyen doo xaa yezh nzhakaach tub xaa ngut. Per xaa ngut nak techosa xaa lo xnaa xaa, nu byud xnaa xaa.

¹³ Nu gorna ngune Xaa Nabeyy lo me, mlesla xaa ngune xaa me, zee nzhé xaa lo me:

—Nagonnt lu.

¹⁴ Nu gorzee mbii gax xaa lo yin, zee lee re xaa nzhano yin mlaz, zee lee Jesús mgal cho yin nu nzhé xaa lo xaa ngut:

—Xaa mad, jguxche!

15 Zee lee xaa ngut ta mzob nu mzelo nzhedizh, zee lee Jesús mzaa xaa lo xnaa xaa.

16 Nu gorna ngune re xaa ngok kwaane, mzheb doo re xaa nu mzelo re xaa mbill lo Dios, nu nzhé re xaa:

—Tub xaa non doo, xaa nzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa mzhin lo re be nee nal.

Nu noka nzhé re xaa:

—Dios nze le yudar re sawlazh be.

17 Nu dub welt yizhyo Judea mbin re xaa kwaan mle Jesús nu noka re stub naz xaa nzhó yizhyo gax mbin kwaane.

Chop xaa mxaal Juan lo Jesús

(Mt. 11:2-19)

18 Juan mbin rese kwaane, nel re xaa mreke tich xaa mzaa kwenta lo xaa. Zee mrezh Juan chop xaa.

19 Zee mxaal xaa xaa ya nabdizh xaa lo Jesús zee nen che mer lee xaa nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy, cheleeya nalet xaaya, zee kwaz xaa yaad stub xaa.

20 Zee lee rop xaa mxaal Juan mbii gax lo Jesús nu nzhé xaa lo Jesús:

—Juan Xaa Nchubnis mxaal nu nabdizh nu lo lu, nen chelee lu nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy o kwaz xaa yaad stub xaa.

21 Nu leeka gorzee lee Jesús msecwen zyen doo xaa ne nzak lo yalyizh cheen xaa, nu noka msecwen xaa re xaa nded bid lo mbi mal kwaan nzhó leen lextoo xaa, nu noka mxal xaa garlo re syeg.

22 Zeera mkeb xaa lo rop xaa mxaal Juan, nu nzhé xaa:

—Zyaa gu nu guzh gu re kwaan ngune gu nu re kwaan mbin gu lo Juan. Guzh gu lo xaa lee re syeg ngwii, nu lee re xaa mdeen nze, nu lee re

xaa nyall cho ngokwen, nu lee re xaa nkwee mxal nzha, nu lee re xaa ngut mroban, nu lee lo re xaa prob nzhon kwent cheen wdizh chul cheen Dios.

²³ ¡Wen re myet, xaa nanzeret tich lo na nu nantont ne na!

²⁴ Gorna lee rop xaa mxaal Juan nya, nu gorzee lee Jesús mzelo mzaa kwent cheen Juan lo re myet, nu nzhé xaa:

—Leezha ngwa gu naz wen, ¿cho kwaan mle gu xgab wii gu lo? ¿Che ngwa gu ngwasewii gu lo tub nit kwaan nkun mbi?

²⁵ Nu cheleeya nanakta sbaa, ¿cho kwaan ngwa gu ngwasewii gu lo zeey? ¿Che ngwa gu ngwasewii gu lo tub xaa nak tub ler chul doo nzhak? Nela gu lee re xaa nzhak re ler chul doo, nak re xaa wen nzhó leen li re rey.

²⁶ Wena, ¿cho kwaan mroo gu ngwasewii gu lo? ¿Che ngwasewii gu lo tub xaa nzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa? Wlipa na nii na, lee Juan nak mas non ke stub xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo.

²⁷ Juan nak xaa nzaa Xkyech Dios kwent:
Wii gu, xaal na tub mandad yilo ke lu,
xaa zee dexkwaa naz ze lu. [Mal. 3:1]

²⁸ 'Lee na nii lo re gu, nik stub xaa nangoknont kwenta Juan. Per snee naka, lee xaa nanont tant pa nabeyy Dios, nak mas nonra ke Juan.

²⁹ Gorna mkenzha rese xaa kwaane, nu lee re xaa ntop demi kwaan nya naz Roma, rese xaa mrubnis lo Juan, zee mbezh re xaa: "Nali nak Dios".

³⁰ Per lee re xaa fariseo nu re maestr xaa nlu xtizh Dios, namrubnist xaa lo Juan, kwaanzee nanet xaa kayaa xaa kwaan nzhé Dios lo xaa.

31 Zee lee Jesús nzhé:

—¿Cho kwenta nzhak re myet xaa nzhi nal?

32 Lee re myet ne nak kwenta re madwin, mad nzob ngit lo xbi, mad mbazhe lo re wechxinn: “Mbill nu bzhik, per lee re gu namkaniit; mbill nu re kwaan nales nzholl, per lee re gu nambinnt”.

33 Sbaa nii na, nel leezha mbid Juan Xaa Nchubnis, nanzhawt xaa pan, nu nixa nanzhot xaa xis ub, nu lee re gu né: “Mbi mal nzhoo lextoo xaa”.

34 'Nu nal nzhal na, Xaa Mzhin Ngok Myet, nzhaw na nu nzhoo na re kwaan, nu lee re gu mbezh lee na nak tub xaa nzhaw doo nu nzhoo doo xis ub, nu nak na xmig re xaa ntop demi kwaan nya naz Roma nu noka nak na xmig re xaa nle re kwaan nawent.

35 Mod nii re xaa: “Lee yalnzhak cheen Dios luu klar lo re xaa nzhoo yek”.

Jesús nzo garli tub fariseo, xaa le Simón

36 Lee Simón, tub fariseo mbe Jesús gaw garli xaa. Nu gorna kayaw xaa,

37 zee lee tub ngwnaa, me nzeb doo jwalt, me nzhoo yezh ba, mzhin lo Jesús, nel ngune me lee Jesús kayaw garli fariseo. Nu nzheno me tub bot dik kwaan mdexkwaa kwaan ke le alabastro, kwaan nyazhe perfum kwaan chul doo nzebech.

38 Nzhonn me mzob me nii Jesús, nu nis kwaan nzhonn me ngok bsii nii Jesús. Nu zeera msekwizh me nii Jesús kwaan yich yek me. Nu ndaw me bit nii xaa nu mxo me perfum tich nii xaa.

39 Zee lee fariseo, xaa mbe Jesús gaw Jesús garli xaa, gorna ngune xaa kwaane, snee mle xaa xgab leen yek xaa: “Chol xaa ne ngak tub xaa nzaa

kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa, zeen xaa nen cho ngwnaa ne, me kagal cho xaa, tub ngwnaa me duzna kwaan nawent nle".

40 Zee lee Jesús nzhé lo fariseo:

—Simón, nzhekla na nii na tub kwaan lo lu.

Lee fariseo mkeb nzhé:

—Néya maestr.

41 Jesús nzhé:

—Za na tub kwent lo lu. Ngu chop xaabyi xaa mdiin demi lo tub xaa. Tub xaa mdiin gaay gayoo demi plat, lee stub xaa mdiin choobchii demi plat lo xaa.

42 Nu nel nyent demi kix xaa lo xaa mteche demi lo xaa, zee lee xaa mteche demi lo xaa mle perdon re demi kwaan mzeb rop xaa. Nal nabdizh na lo lu: ¿xana xaa mas mkelara xaa mtecheya lo xaa?

43 Zee lee Simón mkeb nzhé:

—Nzak na xaa nzeb mas grorey nkelara xaa.

Jesús nzhé lo fariseo:

—Wli luya.

44 Zee lee Jesús mwii lo ngwnaa nu nzhé xaa lo Simón:

—¿Che nlu ngwnaa ne lo lu? Mzeeb na leen li lu, nu namzaat lu nis keeb na nii na; per lee ngwnaa ne mdeeb nii na kwaan nis garlo me nu msekwizh meya kwaan yich yek me.

45 Gorna ngunii lu “dix” lo na, nandawt lu bit tagarlo na. Per lee ngwnaa ne, axta gorna mzhin me, nu axta nal seetaka kayaw me bit nii na.

46 Namteebt lu anseyt yek na, per lee ngwnaa ne mxo me perfum tich nii na.

47 Kwaanzee nii na lo lu, lee rese jwalt cheen ngwnaa ne ngulola mzhe, nel nkedoola me na. Per

lee re xaa mzhe chepse jwalt cheen, zee chepse nkela xaa na.

⁴⁸ Zee nzhé xaa lo ngwnaa ne:

—Lee re jwalt cheen lu ngulola mzhe.

⁴⁹ Nu lee lak xaa nzhi baa, nzhé lo wechxinn xaa:

—¿Cho nak xaa ne, nzak xaa nzho mod kiib xaa jwalt?

⁵⁰ Zee lee Jesús nzhé lo ngwnaa:

—Nel ngwii lu lo na zee ngok nzhul lu lo rese jwalt cheen lu, nal wen nya lu.

8

Re ngwnaa me mle yudar Jesús

¹ Gwluzh ngulo mded re kwaane, zee nzha Jesús kwaan re chiibchop xaa mseed lo xaa, nzhazaa xaa kwent cheen wdizh chul cheen pa nabeyy Dios re yezh nu re rench.

² Nu noka nzha lak ngwnaa, me mloo Jesús mbi mal lextoo nu me msekwen xaa lo yalyizh. Tub me nzha kwaan lee xaa le Mari, me yezh Magdala, me ne mloo xaa gazh mbi mal lextoo;

³ nu stub me le Juan sa Chusa, xaa mkee zhiin lo Herod; nu stub me le Susana, nu noka nzha zlakra ngwnaa. Nu re ngwnaa ne mzaa me kwaana nkano me lo Jesús nu lo re xaa xaa.

Kwent nabix cheen tub xaa nchech nzhobxtil lo yo

(Mt. 13:1-23; Mr. 4:1-20)

⁴ Zyén doo myet mroo lazh yiyon kwaan yé Jesús, snee mod zyen doo myet mdop lo Jesús, zee mzaa Jesús kwent nabix lo re xaa nu nzhé xaa:

5 —Nal lee na za tub kwent lo gu cheen tub xaa nczech nzhobxtil lo yo. Nu gorna kachech xaa ben lo yo tub naza mla leen naz, nu mtaazh xaa ticha, nu lee mbyin ngwa nu ngutawa.

6 Stub naza mla lo ke pa nyent zyen yo; nu gorna mlena mxena chep, nu mbizha nel nyent gop xena.

7 Nu lee stub naza mla leen yag yich; gorna mlena, mlena leen yag yich zee mdin yicha.

8 Per lee stub naza kwaan mla lo yo wen, mxen dooya nu mzaaya zyen doo nzhobxtil, axta tub yiyo nzhobxtil mzaa tub ben. Sbaa nak kwent.

Nu dublegan nzhé Jesús:

—¡Loka cho nzob nzha, nzhaal gon kwaane!

9 Lee re xaa mseed lo Jesús mnabdizh lo Jesús:

—¿Xomod nak kwent ne?

10 Jesús mkeb lo re xaa nu nzhé xaa:

—Dios mzaa yek re gu zee ne gu xomod nak re kwaan nanyunt cheen pa nabeyy Dios; per lee lo stub naz xaa nii na duzna kwent nabix, nu zee nixa wii xaa nu naluta lo xaa, nu nixa gon xaaya nu nalata yek xaa.

11 'Snee nak kwent nabix ne: Lee nzhobxtil nak kwenta xtizh Dios.

12 Lee nzhobxtil kwaan mla leen naz nak kwenta re xaa nzhon xtizh Dios, per lee Maxuu nzha nkiiba lo xaa zee nawiit xaa lo Dios nu zee nalet xaa gan yalhaban kwaan tira.

13 Lee nzhobxtil kwaan mla lo ke pa nyent zyen yo nak kwenta re xaa nzhon xtizh Dios, nu nyak-doola xaa mkayaa xaaya, per nanyet nzo xaa lo xtizh Dios; ngwii xaa lo Dios tub tyemp, per gorna nzhin tub yalzi lo xaa zee nlaa xaa Dios.

14 Lee nzhobxtil kwaan mla leen yag yich nak kwenta re xaa nzhon xtizh Dios, per chepse chepse lee re xgab yizhyo ne nle gan lo xaa nu re demi kwaan nkano xaa nu re kwaan nlu chul cheen yizhyo ne, ngin xtizh Dios lextoo xaa nu kwaane nle zee nanzaat xaa xle. Lee xaa nak kwenta tub nzhobxtil kwaan ngin yag yich nu nanzaata nzhobxtil.

15 Per lee nzhobxtil kwaan mla neb lo yo wen, nak kwenta re xaa nzhon xtizh Dios kwaan dub lextoo xaa, nu nle xaa re kwaan nzhé xtizh Dios, nu nye nzo xaa lo xtizh Dios, nu xaa ne nzaa zyen doo xle.

*Kwent cheen xni
(Mr. 4:21-25)*

16 Noka nzhé Jesús:

—Nik tub xaa nankeet tub bruj nu nsaaw xaa yeka kwaan tub almud o chep xaaya xan loon, sinka nzob xaaya pa ya nzeb, zee zaaya xni lo re xaa rep leen yoo.

17 Nik tub kwaan xlaan nyent mod nalut, nixa tub kwaan nzholaan nyent mod nanet re xaa loya.

18 'Kenzha wen gu re kwaan nii na. Nel re xaa nkano kwaan, kayaa xaa masraya; per lee re xaa nankanota axta chep re kwaan nkano xaa yiib lo xaa.

*Xnaa Jesús nu re wech Jesús
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

19 Xnaa Jesús nu re wech Jesús mzhin pa nzo Jesús, per nyent mod bii xaa gax lo Jesús nel zyen doo myet nzhi baa.

20 Nu gorzee nzhé lak xaa lo Jesús:

—Xnaa lu nu re wech lu nzo naz jwer, nzhekla re xaa nii xaa lo lu.

²¹ Lee Jesús mkeb nzhé:

—Re xaa nzhon xtizh Dios nu nle kwaan nzhéya, re xaa zee nak mod xnaa na nu mod re wech na.

Mbi nu nistoo nzhon xtizh Jesús

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Tub mbizh Jesús mzeeb leen tub kano kwaan re xaa mseed lo xaa, nu nzhé xaa lo re xaa:

—Ya be stub ta roo nistoo.

Zee nhaze xaa nzha xaa leen nistoo.

²³ Nu gorna nhaze re xaa leen nistoo, ta ngot Jesús. Nu lee tub mbi dox doo mroo leen nistoo, nu mzelo nis nguzhe leen kano, nu nzho reyez la kano naz xan nistoo, nu kaded doo xaa bid.

²⁴ Kwaanzee mloo xaa mkaal lo Jesús nu nzhé xaa:

—¡Maestr! ¡Maestr! ¡Nzhalaw be leen nistoo!

Jesús nguxche nu mgalno nistoo nu mbi, nu gorzee lee nistoo nu mbi zheta ngok.

²⁵ Gwluzh nzhé xaa lo re xaa mseed lo xaa:

—¿Chozhiin nzheb re gu? ¿Ma kwaan ngwii gu lo Dios?

Per lee re xaa mzheb doo nu mdedyall xaa, nu mnabdizh xaa lo wechxinn xaa:

—¿Cho nak xaabyi ne, nu axta nistoo nu mbi nzhon xtizh xaa?

Tub xaa yezh Gadara, xaa nzho mbi mal lextoo

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Mzhin xaa stub ta roo nistoo cheen Galilea yizhyo kwaan le Gadara.

²⁷ Nu gorna mla Jesús leen kano zee mroo tub xaa yezh, mbii gax lo Jesús. Xaa ne nzho mbi mal lextoo. Nzha zyen doo mbizh nanzhaktra xaa xab

xaa, nixa nanzhotra xaa li xaa, sinka lee xaa nyu
duzna leen yeer pa nyu re xaa ngut.

²⁸ Gorna ngune xaa lo Jesús, nu mkichxub xaa lo
Jesús nu mbazhe xaa nzhé xaa:

—¿Chozhiin nze lu lo nu, Jesús Xgann Dios, xaa
nzob naz yiba? ¡Naab na lo lu nateedt lu nu bid!

²⁹ Nzhé xaa kwaane, nel Jesús mgalno re mbi
mal kwaan nzhó lextoo xaa, zee mrooya lextoo
xaa. (Zyen welt nzen nye mbi mal xaa. Nu nixa
nkado re myet yaa xaa nu nii xaa kwaan kaden,
per nle xaa gan nchoog xaaya nu nzhe mbi mal
xaa naz wen.)

³⁰ Jesús mnabdizh lo xaa:

—¿Cho le lu?

Nu lee xaa mkeb nzhé:

—Na le Zyen Doo.

Nzhé xaa kwaane, nel zyen doo mbi mal nzhó
lextoo xaa.

³¹ Nu lee re mbi mal ngunaab lo Jesús:

—Nagubit lu re nu leen yerdoo.

³² Nel gax zee nzhi zyen doo kuch kayaw, zee lee
re mbi mal nzhé lo Jesús:

—Laa zeeb re nu lextoo re kuch ba.

Nu zee lee Jesús mzeyal.

³³ Nu lee re mbi mal mroo lextoo xaa nu nya ngu
lextoo re kuch. Nu leeka gorzee mzelo re kuch
mrexonn nkato naz yat nu mla axta leen nistoo.
Nu ngwep re ma nis nu tira ngut re ma.

³⁴ Per gorna mzeen re xaa nkanap re kuch
kwaane, gorzee mrexonn xaa nu nya xaa mzaa
xaa kwenta lo re xaa nzo wen nu lo re xaa yezh.

³⁵ Gorzee nzhasewii re myet nen cho kwaan
ngok. Nu gorna mzhin xaa pa nzo Jesús, zee mlu

xaabyi, xaa mroo re mbi mal lextoo, nzob lo Jesús, nakla xaa ler nu ngokwenla xaa, zee mzheb doo re xaa.

³⁶ Nu lee re xaa ngune ngok kwaane mzaa kwent lo re xaa nen xomod ngokwen xaa ngu mbi mal lextoo.

³⁷ Rese myet, xaa yizhyo Gadara, nzhé lo Jesús zee nya Jesús, nel nzheb doo re xaa. Kwaanzee lee Jesús mzeeb leen kano nu nya.

³⁸ Lee xaabyi kwaan mroo re mbi mal lextoo nzhé lo Jesús:

—Laa reke na tich lu.

Per Jesús mnabeyy xaa, zee lake xaa zee zaa xaa kwent lo re xaa:

³⁹ —Zyaa garli lu, nu guzh re kwaan mle Dios lo lu.

Lee xaabyi zee nya, nu mzaa xaa kwent kwaan mle Jesús lo rese xaa dub yezh.

Jesús msekwen tub ngwnaa nu mseban xchap Jairo

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Gorna mbare Jesús stub ta roo nistoo, nyak-doola re myet mkayaa xaa xaa, nel rese xaa nkambaz xaa.

⁴¹ Nu gorzee mzhin tub xaa le Jairo, xaa nak tub xaa nabeyy pa nkasa re xaa Israel nseed xaa xtizh Dios. Xaabyi ne mkichxub lo Jesús nu ngunaab xaa zee ya Jesús garli xaa,

⁴² nel nkano xaa tubka xchap xaa, mad nzhó kan tub chiibchop liin, mer yet. Nu gorna nzha Jesús zyen doo myet nzhake tich xaa nu ntaaw doo re myet xaa.

⁴³ Lo re myet zee nzha tub ngwnaa, me nzhala chiibchop liin ne nzak. Tubka nded ren lextoo me.

Nu mlux me rese kwaan nzhap me ngwa me lo re doktor, nu nik tub xaa namlet gan sekwen me.

⁴⁴ Ngwnaa ne mbii naz tich Jesús, nu mgal me cho xab xaa. Nu leeka gorzee lee ren kwaan ded lextoo me mlaz.

⁴⁵ Zee lee Jesús mnabdizh:

—¿Cho mgal cho na?

Nu rese xaa nzhé:

—Namgalt na cho lu.

Per lee Pér nzhé:

—Maestr, rese xaa ntaaw lu nu nzobya lu.

⁴⁶ Kwaanzee Jesús mbare nzhé:

—Nzho tub myet mgal cho na, nel mzeen na mroo yalngezh cho na.

⁴⁷ Per lee ngwnaa ne nyent mod kaxlaan me nzheb me nu mbii me gax mkichxub me lo Jesús. Nu nzhé me delant lo re xaa, cho zhiin mgal me cho xab Jesús, nu xomod ta ngokwen me mgal me cho xab xaa.

⁴⁸ Jesús nzhé lo me:

—Xchap na. Nel mwii lu lo Dios, zee ngokwen lu. Nal wen nya lu.

⁴⁹ Seetaka kanii Jesús gorna mzhin tub mos lo Jairo nzhé lo Jairo:

—Lee xchap lu ngulola ngut, nankintra nii lu lo maestr.

⁵⁰ Per Jesús mbin kwaan nzhé mos nu nzhé xaa lo Jairo:

—Nazhebt lu. Nebse wii lu lo Dios, lee xchap lu roban.

⁵¹ Nu gorna mzhin xaa garli Jairo, namlaat Jesús mzeeb re xaa kwaan lee xaa, nebse mzeeb Pér, Chag, nu Juan kwaan xuz mad nu xnaa mad mzeeb.

⁵² Rese xaa nzhi nzhonn nu mbazhe nel ngutla mad, per lee Jesús nzhé lo re xaa:

—Nagonnt gu nel nanguta mad, nebse naxna mad.

⁵³ Rese xaa mxizhno Jesús, nel nela xaa ngut mad.

⁵⁴ Zee mzen Jesús yaa mad nu ngunii xaa dub gan nu nzhé xaa:

—¡Mad, guxche!

⁵⁵ Nu lee mad mbare mroban. Nu gorzee nguxche mad, zee mnabeyy Jesús zaa xaa kwaan gaw mad.

⁵⁶ Mdedyall doo xuz mad nu xnaa mad. Per lee Jesús nzhé lo re xaa nik tub kwaan ngok nayét xaa lo re myet.

9

Jesús mxaal re xaa mleey xaa zee zaa xaa kwent cheen pa nabeyy Dios

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Jesús mrezh re chiibchop xaa kwaan kaseed lo xaa, nu mzaa xaa yalnabeyy lo re xaa zee nzhó mod koo xaa reta klas mbi mal kwaan nzhó lextoo re myet, nu sekwen xaa re xaa ne nzak.

² Mxaal xaa re xaa zee zaa xaa kwent xomod nak pa nabeyy Dios nu sekwen xaa re xaa ne nzak.

³ Nu nzhé xaa lo re xaa:

—Nik tub kwaan naweet gu ze gu naz, nixa tub garrot, nixa yex kwaan yo re xcheen gu, nixa pan, nixa demi, nixa chop naz ler naweet gu.

⁴ Loka yezh pa zhin gu kwaan gu tub yoo pa kwaz gu, nu baa blaz gu axta roo gu yezh ba.

5 Nu chelee xaa tub yezh nanzheklat kayaa xaa gu, broo gu yezh baa nu brib gu yide kwaan ke tich xkyelyed gu, zee ne re xaa yezh ba lee re sawlazh xaa mle tub kwaan nawent.

6 Zee mroo re xaa, nu ngwa re xaa rese yezh nu rese rench, mzaa xaa kwent cheen wdizh chul nu msekwen xaa re xaa ne nzak.

*Nanet Herod nen cho kwaan le Herod xgab
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)*

7 Rey Herod mbin rese kwent cheen Jesús nu rese kwaan mle Jesús. Nanetra Herod nen cho kwaan le Herod xgab, nel rol xaa mbezh lee Juan mroban, nu kale xaa re kwaane.

8 Stub naz xaa mbezh lee Jesús nak Li, xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo; nu stub naz xaa mbezh lee Jesús nak stub re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo re xaa yilo, xaa mroban.

9 Per lee Herod nzhé:
—Mer na mxaal xaa mchoog yek Juan. ¿Cho xaa ya zeey? ¿Xana xaa kayon na kwent cheen?
Kwaanzee Herod nzhekla ne lo Jesús.

*Jesús mzaa kwaan ndaw gaay mil xaabyi
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)*

10 Gorna mbare re xaa mkayaa yalnabeyy lo Jesús, zee nzhé re xaa kwaan mle re xaa lo Jesús. Zee lee Jesús mbe nebse re xaa mseed lo xaa nu ngwa xaa stub yezh le Betsaida, zee zo nebse re xaa.

11 Per gorna ngune re myet lee Jesús nzha naz ba, zee mreke re xaa tich Jesús. Mkayaa xaa re xaa, zee mzaa xaa kwent cheen pa nabeyy Dios lo re xaa nu msekwen xaa re xaa ne nzak.

12 Gorna nzhazhela yizhyo, zee mbii chiibchop xaa mseed lo Jesús nu nzhé xaa lo Jesús:

—Xaal re myet ne, zee nya xaa zee le xaa deskans nu yikwaan xaa kwaan gaw xaa re yezh nzhi gax nee; nel nik tub kwaan nyent gaw re xaa nee.

13 Jesús nzhé lo re xaa:

—Re gu zaa kwaan gaw xaa.

Lee re xaa mkeb nzhé:

—Nik tub kwaan nankanot nu nee, nebse gaay pan nu chop mbal, per chelee lu nzhekla lu yizi nu kwaan gaw re xaa.

14 Nu baa nzhi kan gaay mil xaabyi. Per lee Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

—Guzh re gu lo re xaa zee zob choobchiiga xaa tub pa.

15 Sbaa mle re xaaya, zee mzob rese xaa.

16 Zee lee Jesús mzen gaay pan nu rop mbal, nu mwii xaa naz yiba nu mzaa xaa dixkix lo Dios, nu mle rol xaaya nu mzaa xaaya lo re xaa mseed lo xaa, zee kiiz re xaaya lo re myet.

17 Rese myet ndaw axta paro ngulo nguzhe lextoo re xaa. Nu seesa mtazhe re xaa zchiibchop chekwid pan kwaan mlake.

*Pér nzché lee Jesús nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy
(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)*

18 Tub mbizh techosa Jesús kawdizhno Dios. Nu lee re xaa mseed lo xaa nzhi gaxka lo xaa, zee mnabdizh xaa lo re xaa:

—¿Cho né re myet nak na?

19 Lee re xaa mkeb nzhé:

—Tub naz xaa mbezh lee lu nak Juan Xaa Nchubnis, stub naz xaa mbezh lee lu nak Li, nu stub

naz xaa mbezh lee lu nak stub re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, mrobanla nal.

20 —Lee re gu, ¿cho nle re gu xgab nak na? —nzhé xaa lo re xaa.

Nu lee Pér mkeb nzhé:

—Lu nak Xaa Mxaal Dios Nabeyy.

*Jesús mzaa kwent xomod yet Jesús
(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)*

21 Nu mnabeyy Jesús lo re xaa nu nzhé xaa:

—Nik tub lo nayét gu kwaane

22 —nzhé xaa lo re xaa—. Lee na nak Xaa Mzhin Ngok Myet, nu nzhaal ded doo na bid. Nu nakayaat re xaa gol na, nixa re ngwleyy xaa non, nixa re maestr xaa nlu xtizh Dios. Re xaa ne gut na, per mbizh yon lee na roban.

23 Gwluzh zeera nzhé xaa lo re xaa:

—Loka cho xaa nzhekla reke tich na, nkin laa xaa rese kwaan nzhap xaa, nu rese kwaan nzhoyek xaa le xaa, nu gak xaa kwenta tub xaa mbit xaa lo krus, nu reke xaa tich na.

24 Chelee tub xaa yet xaa nel nreke xaa tich na, le xaa gan yalnaban kwaan tira. Per lee xaa nzheb yet kwaan na, nalet xaa gan yalnaban naz leen yiba.

25 ¿Per cho gan le myet chol rese kwaan nzhoyizhyo nkano xaa, nu nalet xaa gan yalnaban naz leen yiba?

26 Nel loka xaa nton ne na nu ton ne xtizh na; noka na, Xaa Mzhin Ngok Myet, ton na ne na xaa zee, gorna bare na naz lo yizhyo stub welt, kwaan xni chul cheen na nu kwaan xni chul cheen Xuz na nu kwaan re xmandad xaa, xaa nambey.

27 Wlipa na nii na lo gu, lakra gu xaa nzhi nee nal, nayeta axta yilo ne gu xomod nak pa nabeyy Dios.

*Jesús mzhee stub mod
(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)*

28 Kan tub xon mbizh ngwluzh, nzha ngulo ngunii xaa kwaane, zeera nguxoob Jesús yek tub yi zee wdizhno xaa Dios. Nu mbe xaa Pér, Chag, nu Juan.

29 Nu gorna kawdizhno xaa Dios, lee mod nhzhak xaa mzhee, nu lee xab xaa mluya rus doo nu mla doo xniya.

30 Nu mlu chop xaabyi, kwaan kawdizh kwaan lee xaa. Xaa ne nak Ches nu Li.

31 Nu nzo yon xaa xsaww lo tub xni kwaan chul doo nu mdizh yon xaa kwent cheen yalgut cheen Jesús kwaan ded xaa yezh Jerusalén.

32 Zee lee Pér kwaan Chag nu Juan nze doo mkaal lo xaa per nangota xaa, zee ngune xaa lo xni chul cheen Jesús nu lo rop xaabyi kwaan mzo kwaan lee xaa.

33 Gorna lee rop xaabyi ba nzhekla nya, lee Pér nzhé:

—Maestr, jwen nzo nu nee! Nal dexkwaa nu chon ramad: tub cheen lu, stub cheen Ches, nu stuba cheen Li.

Per nanet Pér cho kwaan ngunii Pér.

34 Gorna kaniika xaa, zee lee tub xkaw msaaw lo re xaa, nu mzheb doo xaa ngu xaa leen xkaw.

35 Nu leen xkaw mroo tub bos kwaan nzhé:

—Xaa ne nak xgaan na, xaa mleey na. Bin gu kwaan né xaa.

36 Gwluzh gorna ngulo mbin xaa bos, ngune xaa techosa Jesús nzo. Nu re mbizh zee nik tub lo nanzhét xaa re kwaan mlu lo xaa.

Jesús msekwen tub xaa mad, xaa nzhō mbi mal lextoo

(Mt. 17:14-23; Mr. 9:14-32)

³⁷ Nu lee stub mbizh, gorna mbare xaa ngwa xaa yek yi, zyen doo myet ngwa mri lo Jesús.

³⁸ Nu lee tub xaabyi, xaa nzo lo re myet, nzhé dublegan:

—Maestr, blesla lu wii lo xiin na, nel tubka xaa nkano na.

³⁹ Nzen tub mbi mal xaa, nu nle mbi mal zee mbazhe xaa, nu nle mbi mal zee nzhib tub yizhgutye xaa, nu ngoo mbi mal bchiin roo xaa. Nakap doo nle mbi mal xaa nu nanzheklat mbi mal laa xaa.

⁴⁰ Nzhé naya lo re xaa kaseed lo lu, zee koo xaa mbi mal lextoo mad, per nyent mod ngle xaaya.

⁴¹ Jesús mkeb nzhé:

—Myet xaa ned, xaa nanet wii lo Dios. ¿Axta pa gor yiche lextoo na ne na re gu? ¿Axta zlak mbizh nzhaal zo na lo re gu? Teno xgann lu nee.

⁴² Gorna lee xaa mad mbii, zee lee mbi mal mlebi mad lo yo, nu gorzee mle mbi mal zee mzhib mad stub yizhgutye. Per lee Jesús mgalno mbi mal, nu msekwen Jesús mad, nu mzaa xaa mad lo xuz mad.

⁴³ Nu rese xaa nzhi baa, mdedyall ngune lo kwaan gro doo cheen Dios kwaan ngok.

Gorna rese xaa mdedyall ngune kwaan ngok, Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

⁴⁴ —Wen bkenzha gu kwaane nu nanyenlazht guya; nel na, Xaa Mzhin Ngok Myet, zaa xaa na lo re myet.

⁴⁵ Per namlat kwaan nzhé Jesús yek re xaa, nel namzeyalt Dios laya yek re xaa. Per nzheb re xaa

nabdizh xaa lo Jesús nen cho kwaan nak kwaan
nzhé xaa lo re xaa.

*Cho xaa nak mas xaa non
(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-40)*

⁴⁶ Zee lee re xaa mseed lo Jesús mzelo ndildiizha
nen xana xaa nak xaa mas xaa nonra.

⁴⁷ Gorna mzeen Jesús kwaan nle re xaa xgab, zee
mdezh Jesús tub madwin, nu mzo xaa mad saaw lo
re xaa.

⁴⁸ Nu nzhé xaa lo re xaa:

—Loka cho xaa kayaa tub madwin nel nkela xaa
na, noka mkayaa xaa na; nu loka cho xaa kayaa
na, noka mkayaa xaa xaa mxaal na. Kwaanzee lee
xaa mas nanont lo re gu, nak xaa mas non lo re gu.

⁴⁹ Juan nzhé lo xaa:

—Maestr, ngune nu lo tub xaa ngoo mbi mal
kwaan yalnabeyy cheen lu, nu nzhé nu lo xaa:
“Nalet lu komba”, nel nanakt xaa tub xaa be.

⁵⁰ Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Nanzhaalt yé gu lo xaa: “Nalet luya”, nel xaa
kwaan nanayiit ne re be, xaa zee nroo xjabor re
be.

Chag rop Juan nzhekla naab lo Dios zee la ki

⁵¹ Gorna mzhin gaxla mbizh kwaan nya Jesús
yiba, mlib xaa lextoo xaa ya xaa Jerusalén.

⁵² Mxaal xaa lak xaa xaa nzha delant lo xaa, zee
ya xaa tub yezh cheen Samaria zee kwaan xaa pa
kwaz re xaa.

⁵³ Per lee re xaa yezh ba nanzheklat kayaa re
xaa, nel mzeen re xaa yezh ba, lee re xaa ya naz
Jerusalén.

⁵⁴ Gorna lee Chag rop Juan, xaa mseed lo Jesús,
mzeen kwaane, zee nzhé xaa lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, ¿che nzhekla lu nabeyy nu lo ki zee roo ki naz yiba, zee luuxa re xaa nzho yezh ne?

⁵⁵ Zee lee Jesús mwii lo rop xaa, nu mgalno xaa xaa.

⁵⁶ Zeera nzha xaa stub yezh.

*Xaa kwaan nzhekla reke tich Jesús
(Mt. 8:19-22)*

⁵⁷ Gorna nzo Jesús kwaan re xaa naz, tub xaabyi nzhé lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, nzhekla na reke na tich lu rese pa ya lu.

⁵⁸ Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Lee re mbaz nkano ma yeer cheen ma nu lee re mbyin nkano ma xlaaz ma; per lee na, Xaa Mzhin Ngok Myet nankanot na mer li na.

⁵⁹ Jesús nzhé lo stub xaa:

—Breké tich na.

Per lee xaa ne mkeb nzhé:

—Xaa Nabeyy, laa yilo kaach na xuz na.

⁶⁰ Jesús mkeb lo xaa:

—Laa kaach re xaa nak mod tub xaa ngut re xaa ngut. Lu, gwa nu bzaa kwent cheen pa nabeyy Dios.

⁶¹ Nu lee stub xaa nzhé lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, nzhekla na reke na tich lu, per yilotlaka laa ya na zee yé naya lo re sawlizh na.

⁶² Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Loka xaa zen yaa yarad nu wii xaa naz tras, nanont xaa zee pa nabeyy Dios.

10

Jesús mxaal chongal nzho chii xaa

¹ Ngulo mded re kwaane, zee lee Xaa Nabeyy mleey stub chongal nzho chii xaa, nu mxaal xaa chopga chopga xaa nzha yilo lo xaa, zee ya xaa re yezh nu re rench pa nak diizh ya xaa.

² Jesús nzhé lo re xaa:

—Wlipa na nii na lo gu, nzho doo xchiin Xaa Nabeyy per lee xaa nkee zhiin nazyent xaa. Kwaanzee naab gu lo Xaa Nabeyy, zee xaal xaa masra xaa kee zhiin zee top xkyalgon xaa.

³ Kwaanzee gwa re gu nal; nu wii gu lee na xaal gu mod mbakxiil xsaww lo re lob, ma nakap.

⁴ Nu nik tub kwaan naweet gu: naweet gu yex kwaan yo re xcheen gu leen, nixa demi, nixa yelyed; nu nixa nik tub lo nakwazt gu wdizh gu naz.

⁵ Gorna zeeb gu leen tub yoo yilotlaka yé gu: “Wen kwi re gu, xaa nzho leen yoo ne”.

⁶ Zee chelee xaa nzho leen yoo nzhaal kayaa re wdizh wen kwaan ngunii gu lo xaa, lakeya lo xaa, per chelee xaa nanzhaalt kayaa xaaya, nalaket wdizh wen lo xaa.

⁷ Nu blaz gu leeka yoo baa, daw gu kwaan zaa xaa gaw gu, nu gu gu kwaan zaa xaa go gu, nel xaa nkee zhiin nzhaal yex ka. Nu nayat gu tich tub yoo stub yoo.

⁸ Nu loka yezh kwaan ya gu nu chul kayaa xaa gu, daw gu kwaan zaa xaa lo gu.

⁹ Nu bsekwen gu re xaa ne nzak, xaa nzho yezh ba, nu guzh gu lo re xaa: “Lee mbizh kwaan nabeyy Dios mzhin gaxla lo re gu”.

¹⁰ Per chelee gu zhin gu tub yezh nu nakayaat xaa gu, broo gu leen naz nu guzh gu:

¹¹ “Axta re yide cheen yezh lazh gu, kwaan mkee

nii nu, rib nuya zee gab yide ba, sbaa ne re gu lee
re gu namkayaat nu. Per nkin ne re gu kwaane:
Lee mbizh kwaan nabeyy Dios mzhin gaxla lo re
gu.”

¹² Wlipa na nii na, mbizh kwaan naab Dios
kwent, lee bid kwaan ded re xaa yezh ba gak mas
nakap ke bid kwaan ded re xaa yezh Sodoma.

¹³ ¡Ay, proob re gu xaa yezh Corazín! ¡Ay proob re
gu xaa yezh Betsaida! ¡Ay, xomod ded gu bid! Chol
leen yezh Tiro nu Sidón ngak re kwaan gro ne,
kwaan ngok lo re gu, nhala mbizh ngbare xaa lo
Dios nu ngak xaa ler nadox nu ngzob xaa lo xkade
kwaan lu lee xaa nales doo nzhak lextoo.

¹⁴ Kwaanzee mbizh kwaan naab Dios kwent, lee
bid kwaan ded re gu gak mas nakapra ke kwaan
ded re xaa yezh Tiro nu Sidón.

¹⁵ Nu gu, xaa yezh Capernaum, ¿che nzak gu nya
gu yiba? ¡Nawlit kwaane, lee gu nya axta xan lo
Hades pa nzhó re xaa ngut!

¹⁶ Jesús nzhé lo re xaa kwaan xaal xaa ya re yezh
ba, nu nzhé xaa:

—Xaa kwaan nkenzha kwaan nii gu, noka nken-
zha xaa kwaan nii na; nu xaa kwaan nakayaat gu,
noka nakayaat xaa na; nu xaa kwaan nakayaat na,
noka nakayaat xaa xaa kwaan mxaal na.

¹⁷ Gorna mbare chongal nzhó chii xaa mxaal
Jesús re yezh ba, nyakdoola re xaa nu mbezh re
xaa:

—Xaa Nabeyy, axta re mbi mal nzhon xtizh nu
kwaan yalnabeyy cheen lu.

¹⁸ Nu lee Jesús nzhé lo re xaa:

—Ngune na lee Maxuu ngob leen yiba mod tub
balngwzi.

19 Mza na yalnabeyy lo re gu zee ze gu tich mball nu tich nix, nu lo rese yalngezh cheen xkontrad gu nu nyent cho gak gu.

20 Nu nayaklat gu nel nzhon re mbi mal xtizh gu, sinka goklara gu nel lee le re gu nkeela naz leen yiba.

*Nyak lextoo Jesús
(Mt. 11:25-27; 13:16-17)*

21 Nu leeka gorzee lee Mbi Naban mle nyakdoola Jesús nu nzhé xaa:

—Goll na lo lu Xuz na, Xaa Nabeyy yiba nu yizhyo; nel mkaxlaan lu re kwaane lo re xaa nzhak nu mlu luya lo re xaa nagakt. Xuz na sbaa mle luya, nel kwaane nzhekla lu.

22 'Lee Xuz na mzaa rese kwaan lo na. Nu nik tub xaa nanet cho nak na, xaa nak Xgann xaa, nebse Xuz na ne cho nak na. Nu nik tub xaa nanet cho nak Xuz na, nebse na, xaa nak Xgann xaa, ne cho nak xaa, nu re xaa nzhekla na za na kwenta lo.

23 Nu mzere xaa yenn xaa lo re xaa mseed lo xaa, nu nzhé xaa lo re xaa:

—Wen rese xaa kwaan kawii lo re kwaan kalach re gu lo.

24 Nel wli na nii na lo re gu, zyen doo xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo nu zyen doo rey mzoblahz ngwii re kwaan kalach re gu lo, per nangunet xaa loya, nu nzhekla xaa ngon xaa kwaan kayon gu per nambint xaaya.

Kwent nabix cheen xaa Samaria

25 Nu lee tub maestr xaa nlu xtizh Dios, nguxso mnabdizh lo Jesús nel nzhekla yizhal xaa tub kwaan gaazh xaa tich Jesús, nu nzhé xaa:

—Maestr, ¿cho kwaan nzhaal le na zee le na gan yalnaban kwaan tira?

²⁶ Jesús mkeb lo xaa, nzhé:

—¿Cho kwaan nkee lo ley? ¿Nu cho kwaan nla yek lu gorna nlab luya?

²⁷ Lee maestr xaa nlu xtizh Dios mkeb nzhé:

—Nzhaal kela lu Xdios lu kwaan dub lextoo lu, nu kwaan dub yalnaban cheen lu, nu kwaan dub yalngezh cheen lu, nu kwaan dub yek lu, nu nzhaal kela lu wechxinn lu kwentaxa nkela lu lu.
[Lv. 19:18; Dt. 6:5]

²⁸ Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Wen mkeb lu, bleya zee ban lu.

²⁹ Per lee maestr nzhekla lake wen lo re xaa nzhi baa, zee mnabdizh xaa lo Jesús nu nzhé xaa:

—¿Cho xaa nak wechxinn na?

³⁰ Zee lee Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Za na tub kwent lo lu. Tub xaa mroo naz Jerusalén nyaadla naz yezh Jericó nu mzhaal xaa lak wann, re xaa ne mlewann xaa nu mkiib xaa re xcheen xaa nu axta xab xaa mkiib xaa lo xaa, nu mzaa re xaa yenn xaa nu mlaa re xaa xaa mod tub xaa ngut.

³¹ Nu lee tub ngwleyy nyaad ded naz baa. Nu gorna ngune xaa lo xaa, nebse mwii xaa lo xaa nu tub lad mded xaa lo xaa, nu nzha xaa.

³² Nu seeka nyaad ded tub xaa dii cheen Leví, nu gorna ngune xaa lo xaa, nebse mwii xaa lo xaa nu tub lad mded xaa lo xaa, nu nzha xaa.

³³ Per tub xaa Samaria, xaa nyaad ded leeka naz ba, gorna ngune xaa lo xaa mlesla xaa ne xaa xaa.

³⁴ Nu mbii xaa gax lo xaa, nu mchub xaa anseyt nu xis ub pa mweey, nu mchaal xaa ler pa mweey.

Nu zee mtexoob xaa xaa tich xburru xaa nu mbe
xaa xaa leen tub posad nu mkanap xaa xaa.

³⁵ Nu stub mbizh gorna lee xaa Samaria roo
nya, mloo xaa chop demi plat nu nzhé xaa lo xaa
nkanap posad: “Bkanap chep xaa ne nu chelee
mas gro le lu gast, na kixa lo lu gorna bare na”.

³⁶ Zee mnabdizh Jesús lo maestr nu nzhé xaa:
—¿Cho kwaan nzak lu? ¿Xana lo yon xaa ne ngok
wechxinn xaa mzaa re wann yenn?

³⁷ Lee maestr xaa nlu xtizh Dios mkeb nzhé:
—Xaa mlesla ne xaa mzaa re wanna yenn.
Jesús nzhé lo maestr:
—Zyaa nu ble kwaane.

Jesús ngwaselach lo Mart nu lo Mari

³⁸ Nu gorna nzha Jesús zee mzhin xaa tub yezh;
zee lee tub ngwnaa le Mart mrezh xaa garli me.

³⁹ Nu nkano Mart tub bal Mart, me le Mari. Nu
lee Mari mzob lo Jesús, kakenzha re kwaan nzhé
Jesús.

⁴⁰ Per lee Mart nle doo xgab re kwaan nzhó jwalt
dexkwaa me leen yoo, nu mbii me lo Jesús nu nzhé
me lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, techosa na mlaa bal na le na re
kwaane. Guzh lo me le me yudar na chep.

⁴¹ Per lee Jesús mkeb lo me nzhé:
—Mart, zyen doo kwaan kale lu xgab,
⁴² per Mari mleey kwaan mas non, nu kwaanzee
nakiibt naya lo me.

11

Jesús mseed re xaa xomod wdizhno xaa Dios (Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Tub mbizh Jesús kawdizhno Dios tub pa. Nu gorna ngulo mdizhno xaa Dios, zee lee tub xaa mseed lo xaa nzhé:

—Xaa Nabeyy, bseed nu wdizhno nu Dios, modxa mseed Juan re xaa mreke tich Juan.

² Jesús nzhé lo re xaa:

—Gorna wdizhno gu Dios guzh gu snee:
Xuz na, xaa nzob naz yiba, nzhekla na wii re myet
lo lu, nel nambey doo lu.

Nzhekla na yaad lu nabeyy lu lo yizhyo ne.

³ Zaa kwaan gaw na nalzhe.

⁴ Bchee rese jwalt kwaan mle na, modxa myenlazh
na re jwalt kwaan mle wechxinn na lo na.

Naleyat lu na la na lo re kwaan nawent.

⁵ Nu noka nzhé Jesús lo re xaa:

—Chelee tub xmig lu mzhin garli lu wall yaal, nu nakanot lu kwaan zaa lu gaw xaa, zee nzha lu garli stub xmig lu nu yé lu lo xmig lu: “Mig, teche chon pan lo na,

⁶ nel lee tub xmig na mroo zit mzhin garli na nal yaal, nu nik tub kwaan nakanot na za na gaw xaa”.

⁷ Nu lee xmig lu keb axta leen yoo, yé: “Naxnala re xiin sa nu, nakeet lu rezh yek na. Msaawla na garli na, nu nayixchetra na za na pan lo lu, nel nyawwla garli na.”

⁸ Wlipa na nii na lo gu, nixa xmig lu nak xaa per nayixchet xaa zaa xaa pan lo lu gor yaal, per nel ned doo nzo lu kanaab luya lo xaa, yixche xaa zaa xaa rese kwaan kin lu.

⁹ Kwaanzee nii na lo gu: Gunaab guya, zee lee Xaa Nabeyy zaaya lo gu; bkwaan guya, zee yizhala lo gu; bkwezh gu roo yoo, zee lee xaa xal roo yoo.

¹⁰ Nel rese xaa naaba kayaa xaaya; nu rese xaa nkwaana, yizhala lo xaa; nu rese xaa kwezh roo yoo, zxal xaa roo yoo lo xaa.

¹¹ 'Chelee gu nkano gu tub mad nu naab mad tub mbal gaw mad lo gu, ¿che zaa gu tub mball wiz lo mad? Telisa nazaat guya.

¹² Nu chelee mad naab mad tub ngo gaw mad lo gu, ¿che zaa gu tub nix lo mad? Telisa nazaat guya.

¹³ Nu chelee re gu, xaa nak xaa nakap, nzaa gu kwaan wen lo xinn gu, iper lee Xuz be xaa nzob naz yiba, telisa mas wenra nak xaa nu zaa xaa Mbi Naban lo rese xaa naaba lo xaa!

*Nzhé xaa lee Jesús nkano yalnabeyy cheen mer Maxuu
(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)*

¹⁴ Jesús kagoo tub mbi mal lextoo tub xaa nyent mod wdizh. Gorna mroo mbi mal lextoo xaa ba, zee mzelo xaa mdizh xaa nu rese myet mdedyall ngune lo xaa.

¹⁵ Per lee lak xaa mbezh:

—Nkano xaa yalnabeyy cheen Beelzebú, xaa nak leeka Maxuu, zee nzhé mod nabeyy xaa lo re mbi mal.

¹⁶ Lee stub naz xaa nzhekla ne cho nak Jesús, zee nzhé xaa lo Jesús:

—Ble tub kwaan gro, kwaan nze naz leen yiba.

¹⁷ Jesús nela cho xgab nle re xaa, zee nzhé Jesús lo re xaa:

—Rese yezh, kwaan nzhak chop tant nu ndil kwaan leeka re sawlazh xaa, nadiit yezh ba xche.

¹⁸ Nu chelee Maxuu gak chop tant, nu dil Maxuu kwaan leeka Maxuu, nayet Maxuu xche. Per lee

re xaa nzhé ngoo na mbi mal kwaan yalnabeyy
cheen Beelzebú.

¹⁹ Cheleeya sbaa naka, ¿cho mzaa yalnabeyy lo
re xaa mseed lo gu zee koo xaa mbi mal zee? Nu
leeka re xaa ne nlu nawlit nak re kwaan ngunii gu.

²⁰ Per lee na ngoo mbi mal kwaan yalnabeyy
cheen Dios, nu kwaane nlu lee yalnabeyy cheen
Dios mzhinla lo re gu.

²¹ 'Gorna lee tub xaabyi ngezh nkanap li nu
nkano xaa xspad xaa, nu nle xaa xgab dil xaa
kwent cheen re xcheen xaa, telisa nalewannt xaa
xaa.

²² Per chelee stub xaabyi xaa mas ngezhra nze le
gan lo xaa, zee kiib xaa xspad xaa, zee nzho mod
kiib xaa re xcheen xaa nu kiiz xaaya lo re xmig
xaa.

²³ 'Re xaa nanroot jabor cheen na, xaa zee nayii
ne na; nu xaa nankeet zhiin kwaan na, xaa zee
nluux xchinn na.

Mbi mal mbare paro mroo

(Mt. 12:43-45)

²⁴ 'Gorna lee tub mbi mal mroo lextoo tub xaa,
zee lee mbi mal zee nzha pa nyent nis nkwaan
tub pa chul doo kwaz mbi mal. Nu chelee mbi
mal nanyazhaalt tub pa chul lo, zee yé mbi mal:
"Bareka na garli na, pa mroo na stub welt".

²⁵ Nu chelee mbi mal bare lo xaa kwaan mroo
mbi mal, zee lee xaa zee nak mod tub yoo kwaan
wen wen mlob leen nu axta chul nzhak.

²⁶ Zee lee mbi mal mbare nya pa ngu yilo, nu
yaxii mbi mal stub gazh mbi mas nawent ke mbi
zee. Nu lee xaa ne gak mas nakapra ke mod nak
xaa yilo.

27 Leezha kanii Jesús re kwaane, tub ngwnaa mzo lo re myet ngunii dublegan nu nzhé me:

—¡Wen doo nak xnaa lu, me mzan lu nu me mzaa nizh ngu lu!

28 Lee Jesús mkeb nzhé:

—Nanakta sbaa mod ngunii lu, sinka nii na lo lu:
¡Wen doo nak re xaa nkenzha kwaan nzhé Dios, nu nzhon xaa xtizh xaa!

Lee re myet naab tub nseyn lo Jesús

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Gorna mdop zyen myet lo Jesús, zee nzhé Jesús lo re xaa:

—Rese gu, xaa nzho mbizh nal nakap doo nak, nel nzhekla gu tub nseyn gro doo, per nik tub nseyn nalut na lo re gu, nebse yun nseyn cheen Jonás lo gu.

30 Nel sbaa kwentaxa ngok Jonás tub nseyn lo re xaa yezh Nínive, sbaaka gak na tub nseyn, Xaa Mzhin Ngok Myet, lo re myet xaa nzhi mbizh nal.

31 Nu mbizh kwaan naab Dios kwent lo re myet, lee ngwnaa me mnabeyy Re Yezh Naz Sur, gaazh kwaan tich re myet xaa nzhi mbizh nal, nel lee me mroo axta stub ta yizhyo nu ngwa me lo Salomón nel nzhekla me gon me re yalnzhak kwaan ngunii Salomón. Nu nal nee nzo tub xaa mas nonra lo Salomón.

32 Nu noka re xaa Nínive gaazh kwaan tich re xaa nzhi mbizh nal, nel mbin xaa xtizh Jonás nu mlaa xaa kwaan nawent nu mwii xaa lo Dios. Nu lee nal nee nzo tub xaa mas non lo Jonás.

Xni cheen myet
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ 'Nik tub xaa nakeet yek tub bruj, nu ko xaaya tub pa xlaan nu nixa nakot xaaya leen tub chekwid, sinka nzob xaaya tub pa ya nzeb zee zaaya xni lo re xaa nzeeb leen yoo.

³⁴ Zaalo xaa nak mod xni kwaan nzeni lo xaa. Sbaaka chelee zaalo xaa wen nyani zee dubse cho xaa nzho xni. Per chelee zaalo xaa nanyenit zee dubse cho xaa nakaw na.

³⁵ Bwii gu, napa nanyenit zaalo gu, napa tira blanyas na nzo gu.

³⁶ Kwaanzee chelee dubse kwerp cheen lu nla xni nu nik tika nanat nakaw, rese kwaan luu klar lo lu mod tub pa chul nla xni.

Jesús mgalno re fariseo nu re maestr, xaa nlu xtizh Dios

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Gorna ngulo ngunii Jesús kwaane, lee tub xaa fariseo ngunii lo Jesús zee yataw Jesús garli xaa. Nu gorna mzhin Jesús garli xaa, mzelo re xaa ndaw.

³⁸ Nu gorna lee fariseo mwii lee Jesús nangunagt kayaw, zee mdeyall xaa.

³⁹ Zee nzhé Xaa Nabeyy lo xaa nak li yoo:

—Lee re gu fariseo, wen nzet gu naz tich re bas nu naz tich re yann, per lee leen lextoo gu nyazhe re kwaan mlewann gu nu re kwaan nakap doo nak.

⁴⁰ ¡Xaa ned! ¿Che nanet gu lee xaa kwaan mdexkwaa kwaan naz tich noka mdexkwaa leeka kwaan naz leen?

⁴¹ Mas wen zelazh gu re kwaan nzhap gu lo re xaa prob zee gak nzhul dub gu.

42 'jAy, bid doo ded gu fariseo! Nel nzaa gu gon lo Dios tub part lo chii part re xcheen gu, axta re btyonxtil, nu rud nu rese yix lo Dios, per nanlet gu re kwaan nali nixa nankanot gu yalnkela cheen Dios leen lextoo gu. Re kwaane nak kwaan nzhaal le gu, nu noka nzhaal nzaa gu kwaan lo Dios.

43 'jAy, bid doo ded gu fariseo! Nel nyula gu zob gu tub pa non doo pa nkasa be nseed be xtizh Dios, nu nyula gu gorna nii xaa "dix" lo gu lo xbi.

44 'jAy, bid doo ded gu! Nel lee re gu nak mod tub baa, nu nanet xaa nzo nii xaa ticha.

45 Nu lee tub re maestr xaa nlu xtizh Dios nzhé lo Jesús:

—'jMaestr, gorna sbaa nii lu, noka nu ngalno lu!

46 Jesús nzhé lo xaa:

—'jAy, noka re gu maestr, xaa nlu xtizh Dios bid doo ded re gu! Nel nzhib gu kwaan nga doo tich stub xaa, xaa nyent mod wee. Nu lee gu nik chep nakagt choya, per nik kwaan kwen yaa gu nakaant choya.

47 'jAy, bid doo ded gu! Nel ndexkwaa gu yoo chul pa nak baa cheen re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, nu xey re gu xaa yilo mbit re xaa ne.

48 Nu kwaane nlu lee re gu nzak wen kwaan mle re xey gu xaa yilo, nel lee xey gu xaa yilo mbit re xaa ne nu lee re gu ndexkwaa xbaa re xaa ne.

49 'Kwaanzee lee Dios kwaan yalnzhak cheen xaa nzhé xaa: "Xaal na lak xaa zaa kwent kwaan nzhé na lo xaa nu xaal na lak xaa nkayaal yalnabeyy lo na; nu lak xaa ne gut re xaa nu zlak xaa ne renal re xaa".

50 Kwaanzee lee ren cheen re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, axta gorna mzelo

yizhyo nu axta re mbizh nal, nu naab xaaya lo re xaa nzho mbizh ne;

⁵¹ nu axta gorna mxo xren Bel nu axta gorna mxo xren Zacari, xaa mbit xaa xsaww lo pa nzek xaa gon lo Dios nu roo yidoo cheen Dios. Wlipa na nii na lo gu, rese kwent ne naab xaa lo re xaa nzho mbizh nal.

⁵² 'jAy, bid doo ded re gu maestr, xaa nlu xtizh Dios! Nkano gu leyaw cheen yalnzhak, per re gu nanseedt nu nixa nanlaat gu seed stub naz xaaya.

⁵³ Gorna ngulo nzhé Jesús re kwaane, lee re maestr xaa nlu xtizh Dios nu re fariseo mrixyan doo xaa nu mzelo xaa mnabdizh xaa zyen doo kwaan lo Jesús

⁵⁴ zee keb Jesús tub wdizh nawent, nu snee yizhal xaa tub kwaan gaazh xaa tich Jesús.

12

Kwaan xlaan luu lo re xaa

¹ Nu zyen doo mil myet mzelo mkasa lo Jesús nu nzelo re xaa ntaaw doo xaa wechxinn xaa. Zee lee Jesús ngunii yilotlaka lo re xaa mseed lo xaa, nu nzhé xaa:

—List bzo gu lo re fariseo, xaa nto yalxwa nu nanlet xaa kwaan wen, nel lee xaa nak kwenta lebadur kwaan nle nyixoob dubse koob.

² Nel rese kwaan nanyunt, nzho tub mbizh leeya luu, nu rese kwaan nzholaan nzho tub mbizh leeya roo lo xni.

³ Kwaanzee rese kwaan ngunii gu naz lo yalanakaw, gon re xaaya gorna nla xni mbizh; nu rese kwaan ngunii gu xlaan, dublegan yé xaaya yek yoo.

*Cho nzhaal zheb re xaa ne xaa
(Mt. 10:26-33; 12:32; 10:19-20)*

⁴'Nu nal nii na lo re gu, xmig na. Nazhebt gu ne gu xaa nzho mod gut gu nel nyentra mod le xaa stub naz kwaan nawent lo gu.

⁵ Nal seed na gu zee ne gu nen xana xaa nzhaal zheb gu ne gu. Bzheb gu ne gu xaa nzho mod gut kwerp cheen gu, xaa nkano yalgezh chep xaa gu lo ki kwaan tira nanyuyyt. Xaa ne nzhaal zheb gu ne gu.

⁶ 'Wii, gaay myaa nto xaa chopka rel. Nu wlipa na nii na lo gu, lee Dios nanyanlazht nik tub re ma ne.

⁷ Rese kwaan nak kwent lo Dios, axta re yich yek be nela xaa lak. Kwaanzee nazhebt gu, nel mas nonra gu ke zyen doo myaa.

⁸'Nu wlipa na nii na lo re gu, loka xaa roo xjabor na lo re myet, noka na Xaa Mzhin Ngok Myet, roo na xjabor re xaa ba lo re mandad cheen Dios,

⁹ per loka xaa yé lo re myet nanakt xaa xaa na, noka na yé lo re mandad cheen Dios nanakt xaa xaa na.

¹⁰'Nu chelee tub xaa nge lo na, Xaa Mzhin Ngok Myet, zchee Dios jwalt zee; per chelee tub xaa nge lo Mbi Naban cheen Dios, nacheet Dios jwalt cheen xaa zee.

¹¹'Nu leezha yilaa xaa gu lo re xaa nabeyy pa nkasa be nseed be xtizh Dios, nu noka yilaa xaa gu lo re xaa nabeyy nu lo re xaa nak zhiin, nalet gu xgab cho kwaan keb gu gorzee,

¹² nel lee Mbi Naban né lo gu nen cho kwaan keb gu gorzee.

Kwent nabix cheen xaa rik

¹³Tub xaa nzo lo re myet nzhé lo Jesús:

—Maestr, guzh lo wech na zee zaa xaa rol kwaan nzhap xuz nu ka na.

¹⁴ Jesús mkeb nzhé:

—Mig, ¿cho né lo lu lee na nak jwes, xaa ngiiz yizhyo?

¹⁵ Zee lee Jesús ngwii lo re myet nu nzhé xaa:

—List bzo gu nu nazoblaht gu kano gu masra kwaan lo re kwaan nkanola gu; nel nanont re kwaane lo yalnaban.

¹⁶ Noka mzaa Jesús stub kwent nabix lo re xaa nu nzhé xaa:

—Ngu tub xaa rik ngok doo xkyalgon xaa,

¹⁷ nu nle doo xaa xgab nel pa kochaw xaa re xkyalgon xaa.

¹⁸ Nu nzhé xaa: “A, nela na cho kwaan le na nal. Lux na pa nangozhaw na re xob na yilo, nu dexkwaan na stub yoo mas narora ke kwaane. Zee gaaya yizhaw re xkyalgon na nu stub naz re kwaan nkano na.”

¹⁹ Nu le xaa xgab: “Nalsi nkano na zyen doo kwaan, nu zgaaya zyen doo liin. Kwaanzee nix doo nzhak lextoo na; nebse gaa na, nu gaw na, nu goo na.”

²⁰ Per lee Dios yé lo xaa: “Xaa ned, leeka nalgwzhe yal na kiib na yalnaban cheen lu, nu lee re kwaan nkano lu, ¿cho lo lakeya?”

²¹ Nu snee gak re xaa ntop zyen doo kwaan zee nebse nix doo gak lextoo leeka lee xaa, per naz lo Dios nik tub kwaan nankanot xaa.

Dios nkanap re xinn xaa

(Mt. 6:25-34; 19-21)

²² Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

—Kwaanzee nii na lo re gu: Nalet gu xgab kwaan gaw gu nu kwaan go gu zee ban gu yee, nixa nalet gu xgab xana ler gak gu yee,

²³ nel lee yalnaban cheen gu nonra lo kwaan gaw gu nu lo kwaan gak gu.

²⁴ Bwii gu lo nga. Nixa nanzhaant ma nu nixa nantopt ma yalgon nu nixa nangochawt ma xkyalgon ma, per lee Xuz be, xaa nzob naz leen yiba, nzaa kwaan nzhaw ma. Nu nonra gu lo re ma ba.

²⁵ Nixa nle doo gu xgab roo gu stub zhit per nyentra mod roo gu.

²⁶ Nu chelee gu nyent mod le gu tub kwaan win kwenta kwaane, ¿chozhiin nle gu xgab stub naz re kwaan?

²⁷ 'Bwii gu lo re yeey, xomod nxeen yeey kwaan nzeb naz wen. Nankeet yeey zhiin nu nixa nangaxkwaat yeey ler. Kwaanzee nii na lo gu, nixa rey Salomón, xaa ngok duzna ler chul, namyunt xab xaa chul kwenta re yeey ne.

²⁸ Nu chelee Dios chul mle re yeey kwaan nzeb naz wen nalzhe, nu lee yee choog xaaya nu zek xaaya lo ki, telisa sbaaka zaa Dios rese kwaan chul kwaan nkin gu. ¿Chozhiin chepse ngwii gu lo xaa?

²⁹ Nu sbaa nalet gu xgab, yé gu: “¿Cho kwaan gaw be, nu cho kwaan go be?” Nalet gu xgab re kwaane.

³⁰ Nel lee re myet yizhyo nkwaan re kwaane, per lee Xuz be nela cho kwaan nkin gu.

³¹ Per yilotlaka kwaan gu zee nabeyy Dios rese kwaan, zee zaa Dios rese kwaane lo gu.

³² 'Nazhebt gu, xaa nak mod xmbakxiil na, nixa nazyent gu, per lee Xuz be nzhekla zaa pa nabeyy xaa lo re gu.

³³ Bto gu kwaan nkano gu, nu bzaa gu demi lo re xaa nankanota, sbaa nak mod kagozhaw gu xcheen gu leen tub bools kwaan nanluxt, pa nyent mod lewann xaa gu nu pa nyent mod kee mbaza.

³⁴ Nel pa nzhō re xcheen gu, baa nzo xgab cheen gu.

Nkin zo be list

³⁵ 'List bzo gu, nu list gok gu xab gu nu list kee gu yek xbruj gu,

³⁶ zee gak gu mod tub mos xaa listla nzo gorna lee xpatron xaa mbare ngwa jondang, zee gorna lee xpatron xaa kwezh roo yoo lee xaa listlaka nzo xala.

³⁷ Chul doo nzhak lextoo re xmos xaa, xaa list nzo gorna lee xpatron xaa yaad. Wlipa na nii na lo gu, lee xpatron xaa yé lo xmos xaa: "Te gaw". Nu lee xpatron xaa ko kwaan leen yann gaw xmos xaa.

³⁸ Nu chul nzhak lextoo re mos, xaa sbaaka listla nzo xaa gorna lee xpatron xaa yaad, nexa chol nyaad xaa wall yaal o nyaad xaa nzekaxnila yizhyo.

³⁹ Per nzhaal la kwaane yek gu: Chelee xaa nak li tub yoo nela cho gor yiid tub wann lewann garli xaa, tubka list nzo xaa, nu nalaat xaa zeeb nik tub xaa leen li xaa, lewann xcheen xaa.

⁴⁰ Kwaanzee noka re gu list bzo gu, nel lee na, Xaa Mzhin Ngok Myet, yal mer gor kwaan tira nanlet gu xgab.

Mos wen nu mos nawent (Mt. 24:45-51)

⁴¹ Zee lee Pér ngunabdizh nzhé:

—Xaa Nabeyy, ¿che ngunii lu wdizh nabix ne nebse lo re nu o noka ngunii luya lo rese xaa?

42 Zee lee Xaa Nabeyy nzhé:

—¿Cho nak mos wen? Lee mos wen nak xaa mlaa xpatron xaa garli xaa, zee zaa kwaan gaw re stub naz re xmos patron gorna zhin gor gaw xaa.

43 Chul doo nzhak lextoo mos, xaa kale kwaan nzhé xpatron xaa lo xaa, gorna lee xpatron xaa bare.

44 Nu wlipa na nii na lo gu, lee xpatron xaa zo xaa ne zee nabeyy xaa lo rese kwaan nzhap xpatron xaa.

45 Per chelee mos zee le xgab: “Nayaadt xpatron na nal”, nu mzelo xaa mdin re xmos xpatron xaa, nu mzelo xaa ndaw xaa nu ngu xaa zee mzuzh xaa,

46 nu mbizh kwaan nanlet xaa xgab nu gor kwaan nanlet xaa xgab, lee xpatron xaa bare yaad nu gorna zhin xaa chezi xaa xaa nu chep xaa xaa pa nzhlo re xaa nangwiit lo Dios.

47 'Lee mos, xaa nela cho kwaan mlaa xpatron xaa le xaa, nu nanzolist xaa nixa nanzhont xaa diizh, zyen doo yaayed zaa xaa yenn xaa.

48 Per lee mos, xaa kwaan nanet cho kwaan mlaa xpatron le, nu nle xaa kwaan nawent, mas nazyent yaayed zaa xaa yenn xaa ba. Nu loka xaa mzaa xaa zyen kwaan lo, sbaaka zyen kwaan naab xaa lo xaa ba; nu xaa mkayaa zyen doo kwaan lo xpatron, mas zyenra kwaan naab xpatron xaa lo xaa.

Kwent cheen Jesús nle zee nzhak rol re xaa

(Mt. 10:34-36)

49 Nu Jesús nzhé:

—Lee na nzhalno ki lo yizhyo ne; jnu kwaan dub lextoo na nzhekla na maleyy kala bal nal!

50 ¡Per nkin deed na bid kwaan nagan doo kwaan nak mod rubnis na, nu dubse nal nyent mod gak wen lextoo na axta yilo deed na kwaane!

51 ¿Che rle gu xgab lee na nzhal zee chul doo kwi re xaa lo yizhyo ne? Nanakta sbaa. Lee na nzhal zee gak rol re xaa.

52 Nu nalzhe naz delant, leen tub yoo pa nzho tub gaay xaa, chon xaa gak gaya lo chop xaa nu chop xaa gak gaya lo chon xaa.

53 Zee lee xuz xaa gak gaya lo xgann xaa, nu lee xgann xaa gak gaya lo xuz xaa, nu lee xnaa me gak gaya lo xchap me, nu lee xchap me gak gaya lo xnaa me. Lee xnaaye me gak gaya lo xix me, nu lee xix me gak gaya lo xnaaye me.

*Naab re myet tub nseyen lo Jesús
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)*

54 Jesús noka nzhé lo re xaa nzhi baa:

—Gorna ne gu lee xkaw nze pa naz nyaaz mbizh, mbezh gu: “Zla ye”. Nu sbaa nhaka.

55 Gorna ne gu lee mbi nze naz sur, mbezh gu: “La doo neey nal”. Nu sbaa nhaka.

56 ¡Gu nak xaa nkade nu nanlet kwaan wen! Chelee gu nlabeey gu re nseyen yiba nu yizhyo, ¿xomod nanlabeyyt gu re mbizh kwaan nzho be nal?

57 ¿Chozhiin nanet gu kwaan gu kwaan wen leeka lo gu?

58 Chelee tub xaa nayii ne lu nu nzhekla xaa kwezh xaa lu lo xaa nak zhiin, mas wen kwaan mod zee kwi wen rop gu xaa, gorna zeeraka

kwezh xaa lu lo xaa nak zhiin, zee napa kazaan xaa
nak zhiin lu lo xaa nkanap roo lozhyib, napa kago
xaa lu lozhyib.

⁵⁹ Wlipa na nii na lo lu, naroot lu baa chelee lu
nakixt lu axta paro nzhaal kix lu.

13

Xaa kwaan nabaret lo Dios yet

¹ Tub mbizh ngwa lak xaa lo Jesús nu nzhé xaa:
—Lee Pilat mbit lak re xaa yizhyo Galilea, nu
mchaal xaa ren cheen xaa kwaan ren cheen re ma
kwaan mteed xaa lo Dios.

² Jesús nzhé lo re xaa:
—¿Cho kwaan nzak gu? ¿Che nzak gu mas nzebra
re xaa ne jwalt ke stub naz re xaa Galilea, zee sbaa
mle xaa xaa?

³ Lee na nii lo gu, nanakta sbaa; nu chelee re gu
nalaat naletra gu kwaan nawent nu wii gu lo Dios,
sbaaka noka re gu yet.

⁴ Nu, ¿cho kwaan nzak gu? Leezha mla yoo ndok
tich chiimchon xaa tub pa le Siloé zee ngut re xaa.
¿Che nle re gu xgab nzebra re xaa jwalt ke stub naz
re xaa Jerusalén?

⁵ Bare na nii na lo gu, nanakta sbaa; nel chelee
re gu nalaat gu re kwaan nawent kwaan kale gu
nu nawiit gu lo Dios, sbaaka noka re gu yet.

Kwent nabix cheen yag ig

⁶ Zee lee Jesús mzaa stub kwent nabix ne lo re
xaa nu nzhé xaa:

—Tub xaabyi nzo tub xan yag ig leen xleyo xaa
pa nzhaan xaa. Nu ngukwaan xaa xle loya, per
nyent xle loya.

⁷ Zee nzhé xaa lo re xaa nkee zhiin lo xaa: “Wii, nzhala chon liin nzekwaan na ig lo yag ne, per nik tub welt zer yizhal na xle loya. Bchooga nal, zee naleta tras leen xleyo na.”

⁸ Per lee xaa nkee zhiin lo xaa nzhé: “Xaa nabeyy, blaaya stub liin. Nal le nzhul naya nu ko na bon xana,

⁹ cheleeya zaaya xle stub liin, wena; per cheleeya nazaata xle zee choog naya.”

Jesús msekwen tub ngwnaa zhe sab

¹⁰ Jesús kaseed re xaa zhe sab, mbizh kwaan nzholl re xaa Israel lo Dios, pa nkasa re xaa Israel nseed xaa xtizh Dios.

¹¹ Nu baa nzo tub ngwnaa, me nzhala chiim-chon liin nded me bid lo tub mbi mal kwaan nanlaat nli tich me.

¹² Gorna ngune Jesús lo me, zee mrezh xaa me, zee bii me gax lo xaa nu nzhé xaa lo me:

—Ngwnaa, nal gorne lee lu yakwen lo yalyizh cheen lu.

¹³ Nu mzhib xaa yaa xaa cho me, nu leeka gorzee lee tich me ta mli nu mzelo me mbill me lo Dios.

¹⁴ Lee xaa nabeyy pa nkasa re xaa nseed xaa xtizh Dios mzhaal xyan, nel ngune xaa lee Jesús msekwen ngwnaa ne zhe sab. Zee nzhé xaa lo re xaa nzhi baa:

—Xop mbizh nkee xaa zhiin tub sman, zee yiid gu zee sekwen xaa gu. Per nanzhaalt yiid gu zhe sab, zee sekwen xaa gu.

¹⁵ Zee lee Jesús nzhé lo xaa nabeyy pa nkasa re xaa:

—¡Gu nak xaa nkade nu nanlet gu kwaan wen! ¿Che nanxekt gu xngoon gu nu xburru zhe sab, zee yisego gu ma nis?

16 Nu lee ngwnaa ne, me nak dii cheen Abraham, ¿che nyent mod zhe sab xek be me lo yalyizh kwaan mkado Maxuu me nzhala chiimchon liin?

17 Gorna ngulo nzhé Jesús kwaane, rese xaa mnayii ne Jesús mton, per lee re myet nix doo ngok lextoo xaa ngune xaa re kwaan gro kwaan mle Jesús.

*Chop kwent nabix cheen pa nabeyy Dios
(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)*

18 Zee lee Jesús nzhé lo re xaa:

—Nal za na stub kwent nabix ne zee ne gu xomod nak pa nabeyy Dios.

19 Leeya nak kwenta tub bish cheen mostas kwaan mgaan tub xaa xleyo xaa. Mlena nu ngoka tub yang, nu lee re mbyin mdexkwaa xlaaz ma lo re ram cheena.

20 Noka nzhé Jesús:

—Nal lee na za stub kwent nabix lo re gu zee ne gu xomod nak pa nabeyy Dios.

21 Leeya nak mod lebadur kwaan ngo tub ngwnaa leen chon medid arin, zee yixooba.

*Pwert nanyag
(Mt. 7:13-14; 21-23)*

22 Jesús mseed re myet xaa nzhaze xaa nzha xaa naz Jerusalén.

23 Nu lee tub xaa mnabdizh lo xaa nu nzhé:

—Xaa Nabeyy, ¿che nazyent xaa le gan yalnaban kwaan tira?

Zee lee Jesús nzhé lo xaa:

24 —Bseyezh gu yek gu zeeb gu pwert nanyag, nel wlipa na nii na lo gu, zyen doo xaa nzhekla zeeb pwert, per nyent mod zeeb xaa.

25 'Nu gorna lee xaa nak li yoo, zoli saaw roo yoo, lee re xaa lake naz jwer kwezh roo yoo nu yé xaa: "Xaa Nabeyy, xal roo yoo zeeb nu". Zee keb Xaa Nabeyy lo xaa: "Nanlabeyyt na gu nu nixa nanet pa naz nze gu".

26 Zee lee re gu yé lo xaa: "Re nu ndaw kwaan lu, nu lu nak xaa msseed re sawlazh nu leen naz".

27 Per lee xaa né lo gu stuba: "Nanlabeyyt na re gu. Bachii re gu lo na, xaa nzeb jwalt."

28 Nu baasi, gonn gu nu kozhe ley় gu gorna ne gu lo Abraham, nu lo Chak, nu lo Kob nu lo rese xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, pa nabeyy Dios, nu lee re gu lakeka naz jwer.

29 Xaa nzho dubse yizhyo axta paro nzhaal yizhyo kwaan yiba zhin xaa nu gaw xaa pa nabeyy Dios.

30 Nu nzho lak xaa kwaan nanont nal gak non zee; nu nzho lak xaa kwaan non nal nagakt non zee.

*Jesús mlesla ne xaa Jerusalén
(Mt. 23:37-39)*

31 Nu leeka gorzee lee lak fariseo mbii gax lo Jesús nu nzhé xaa lo xaa:

—Broo nee, nel lee Herod nzhekla gut lu.

32 Jesús mkeb lo xaa nzhé:

—Gwa gu nu guzh gu lo Herod, xaa nak mod tub mbaz, ma ngolki: "Nalzhe nu yee koo na mbi mal nu sekwen na re xaa ne nzak, nu wiizh yilo lux na xchinn na".

33 Nexa xomoda per lee na nzhaal reke na xnaz na nalzhe nu yee nu stub mbizh wiizh. Nel nyent mod yet tub xaa nzaa kwent kwaan né Dios lo lee xaa tub pa nanakt Jerusalén.

³⁴ 'Xaa Jerusalén, xaa Jerusalén, gu nz hut re xaa nzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, nu nzaake gu re xaa mxaal Dios lo gu. Lak welt nzhekla na ngtop na re xinn gu, kwentaxa ntop kolek re xinn kolek xan xiil kolek, per nanzheklat gu.

³⁵ Wii gu, nik stub kwaan nalaketra leen li gu. Nu wlipa na nii na lo gu, nanetra gu lo na, axta zhin mbizh kwaan yé gu: “¡Gool be lo xaa nze kwaan yalnabeyy cheen Xaa Nabeyy!”

14

Jesús ngwataw garli tub fariseo

¹ Zhe sab, Jesús ngwataw garli tub xaa nabeyy lo re fariseo nu lee re xaa nzhi ngwii lo xaa zee nen cho kwaan le xaa.

² Nzo tub xaa nzeki nii nu yaa lo re xaa ba.

³ Zee lee Jesús mnabdizh lo re fariseo nu lo re maestr xaa nlu xtizh Dios, nu nzhé xaa:

—¿Cho kwaan nzhé ley? ¿Che wen sekwen xaa tub xaa zhe sab o nawenta?

⁴ Per lee re xaa nik tub kwaan namkebt xaa. Zee lee Jesús mgal cho xaabyi ba nu msekwen Jesús xaa, nu mlaa Jesús nya xaa.

⁵ Zeera nzhé Jesús lo re xaa nzhi baa:

—Chelee tub gu nkano tub la ngoon o tub burr nu la ma leen tub pos zhe sab, ¿che nakoot gu ma zhe sab?

⁶ Nik tub xaa nyent mod nkeb lo Jesús.

Re xaa mrezh xaa lo tub jondang

⁷ Gorna ngune Jesús lee re xaa kakwaan tub pa mas non zob xaa, zee ngunii Jesús stub kwent nabix ne lo re xaa nu nzhé xaa:

8 —Leezha kwezh tub xaa lu yitaw lu lo tub jondang, nakweeyt lu pa mas non zob lu, nel gorna yiid stub xaa nonra ke lu,

9 zee lee xaa mrezh gu bii lo lu, nu né xaa lo lu: “Mig, zaa pa nzob lu zob xaa ne”. Nu kwaan yalnto yixso lu nu nya lu zob lu axta tras.

10 Mas wen leezha kwezh xaa lu yitaw lu lo tub jondang, bzob lu naz tras, nu gorna ne xaa mrezh lu lo lu, zee né xaa lo lu: “Mig, bded zob naz delant”. Zeesi lee lu gak xaa non lo re xaa.

11 Nel lee xaa nto yalxwa, zhin mbizh ton xaa; nu xaa nantot yalxwa, zhin mbizh lee xaa gak non.

12 Nu noka nzhé Jesús lo xaa mle jondang:
—Leezha kwezh lu tub xaa gaw garli lu, nakwezht lu re xmig lu, nixa re wech lu, nixa re sawlizh lu, nixa re xaa rik xaa nzho gax garli lu; nel rese xaa ne nzho mod bare xaa kwezh xaa lu gaw lu garli xaa zee kix xaa re kwaan ndaw xaa lo lu.

13 Mas wen leezha le lu tub yalni, brezh re xaa prob, re xaa nzhak net nii, re xaa reenk nu re syeg;

14 zee lee Dios le kwaan chul lo lu, nel lee re xaa ne nyent mod kix xaa kwaan ndaw xaa lo lu, per lee mbizh kwaan roban re xaa nali ngok, kayaa lu kwaan chul kwaan mle lu gan.

Yalni kwaan mle xaa nabeyy

(Mt. 22:1-10)

15 Lee tub xaa kayaw kwaan Jesús mbin kwaane, nu nzhé xaa lo Jesús:

—Wen re xaa nyataw lo yalni cheen pa nabeyy Dios.

16 Nu lee Jesús mkeb nzhé:

—Za na stub kwent cheen tub xaa mle tub yalni gro doo, nu mrezh xaa zyen doo xaa.

¹⁷ Nu gorna mzhin gor yo yalni, zee mxaal xaa tub xmos xaa yéya lo re xaa mrezh xaa: “Te gu nal, rese kwaan listla nzhi”.

¹⁸ Per rese xaa nzhé lo xaa nyent moda. Xaa yilotlaka nzhé: “Nal mzi na tub lee leyo nu nkin yasewii na loya; zee yé lu lo xaa le xaa perdon na, nel nyent mod yal na”.

¹⁹ Lee stub xaa nzhé: “Mzi na chii la ngoon; zee yé lu lo xaa le xaa perdon na, nel nyent mod yal na”.

²⁰ Nu lee stub xaa nzhé: “Pensa mchelya na nu nyent mod yal na”.

²¹ Lee mos mbare nu nzhé rese kwaane lo xaa nkee xaa zhiin lo. Nu lee xaa mrixyan doo nu nzhé xaa lo xmos xaa: “Gwa leen naz nu roo wri yezh nu yaadno lu re xaa prob, nu re xaa reenk, nu re xaa nzhak net nii, nu re syeg”.

²² Nu lee mos mbare nzhé: “Xaa Nabeyy, mlela na kwaan né lu lo na, per seesa nzhora pa zob xaa”.

²³ Zee lee xaa nzhé lo xmos xaa: “Gwa re naz kwaan nzha naz wen, nu ble jwers lo re xaa zee yiid xaa, zee yizhe leen li na.

²⁴ Nel wlipa na nii na lo gu, nik tub re xaa mrezh na yilo, nagawt kwaan mdexkwaa na.”

*Xaa nzhekla reke tich Jesús
(Mt. 10:37-38)*

²⁵ Nu zyen doo myet nzhake tich Jesús, nu lee Jesús mzere yenn, nzhé lo re xaa:

²⁶ —Chelee tub xaa nzeke tich na, nu nankelat xaa na masra mod nkela xaa xuz xaa, nu xnaa xaa,

nu sa xaa, nu xinn xaa, nu wech xaa, nu bzan xaa,
nu leeka lee xaa, nyent mod gak xaa tub xaa nreke
tich na.

²⁷ Nu loka xaa nanreket tich na nu naweet xaa
xkrus xaa, nanzhaalt gak xaa zee xaa nseed lo na.

²⁸ Chelee tub xaa nzhekla za tub yoo gro, yilot-
laka zob xaa le xaa xgab zee nen paro kwaan lux
xaa yilo yaaya tira.

²⁹ Nel chelee xaa yilotlaka simyent zob xaa nu
gwluhz naletra xaa gan zelo xaaya; zee rese xaa
wii loya xizhno xaa xaa ba.

³⁰ Zee yé re xaa: “Xaabyi ne mbaxkwe xan yoo
nu namlet xaa gan ngulo mza xaaya”.

³¹ Nu sbaaka, chelee tub rey nzhekla dil kwaan
stub rey, yilotlaka zob xaa nu le wen xaa xgab,
nen che zle xaa reyez ya xaa kwaan tub chii mil
soldad dil xaa kwaan stub rey, xaa nzeno tub gal
mil soldad.

³² Nu chelee xaa nzak xaa nyent mod le xaa
gan, gorna lee rey zitra nze, zee xaal xaa lak xaa
nabdizh lo rey, zee nen xomod kwi wen rop xaa.

³³ Sbaaka nak re gu, nyent mod gak gu tub xaa
reke tich na, chelee gu nalaat gu re kwaan nkano
gu.

³⁴ 'Chul zed, per chelee zed nagaknzhigtra zed,
nyentra mod le nzhig xaa zed stub welt.

³⁵ Nixa kobi xaa zed zee gak zed bon, per nik
stub sirb naletra zed. ¡Loka xaa nzob nzha, nzhaal
gon kwaane!

15

*Kwent nabix cheen mbakxiil, ma mzowen
(Mt. 18:10-14)*

¹ Mzhin re xaa ntop demi kwaan nya naz Roma nu stub naz re xaa nzeb jwalt mbii lo Jesús.

² Per lee re xaa fariseo nu re maestr xaa nlu xtizh Dios, nxizhno xaa Jesús nu mbezh re xaa:

—jXaa ne nkayaa re xaa nzeb jwalt nu noka nzshaw xaa kwaan re xaa nzeb jwalt!

³ Zee nzhé Jesús kwent nabix ne lo re xaa:

⁴ —¿Cho kwaan nzak gu? Tub xaa nkano tub gayoo mbakxiil nu mzowen xaa tub ma. Telisa laa xaa stub tapgal nzho chiibyee ma, zee yikwaan xaa ma mzowen axta yizhal ma lo xaa.

⁵ Nu gorna nguzhal ma lo xaa, nix doo nzhak lextoo xaa zee mzhiib xaa ma yenn xaa,

⁶ nu nya xaa garli xaa zee top xaa re xmig xaa nu re xaa nzho gax garli xaa nu yé xaa lo re xaa: “Nix doo nzhak lextoo na kwaanzee noka byakla gu, nel nguzhal xmbakxiil na, ma mzowen”.

⁷ Nu wlipa na nii na lo re gu. Mas chul nzhak lextoo re xaa yiba, leezha lee tub xaa nzeb jwalt laa jwalt cheen xaa nu wii xaa lo Dios, ke wii xaa lo tapgal nzho chiibyee xaa wen, xaa nakint bare lo Dios.

Kwent nabix cheen tub demi kwaan mzowen

⁸ Noka mzaa xaa stub kwent nabix lo re xaa nu nzhé xaa:

—Ngu tub ngwnaa nkano tub chii demi plat nu mzowen me tuba. Telisa mkee me xni, nu mloob me leen li me zee kwaan meya, axta ke nguzhala lo me.

⁹ Nu gorna nguzhala lo me, zee mrezh me re xmig me nu re me nzho gax garli me nu nzhé me lo re me: “Nix doo nzhak lextoo na kwaanzee

noka byakla gu, nel nguzhal na demi plat cheen na kwaan mzowen”.

¹⁰ Nu nii na lo re gu: Sbaaka nix doo nzhak lextoo re mandad cheen Dios, leezha lee tub xaa nzeb jwalt laa jwalt cheen xaa nu wii xaa lo Dios.

Kwent nabix cheen xaa mkano chop xgann

¹¹ Noka mzaa xaa stub kwent nabix lo re xaa nu nzhé xaa:

—Ngu tub xaabyi xaa nkano chop xgann.

¹² Nu lee xaa mas winra nzhé lo xuz: “Pa, zaa re kwaan yizo na lo na nal”. Zee lee xuz xaa mdiiz re kwaan lo rop xgann xaa.

¹³ Nu leezha ngulo mdiiz xaa re kwaan lo xaa, lee xinn xaa, xaa winra, mto rese kwaan mzaa xuz xaa lo xaa, nu mroo xaa nzha xaa tub yezh zit lazh xaa. Baa mlux xaa rese xdemí kwaan nzhano xaa lo re kwaan tira nawent lo yizhyo ne.

¹⁴ Nu leezha ngulo mlux xaa rese xdemí xaa kwaan nzhano xaa, nu mer liin zee mla doo win yezh ba zee ngok nlaan xaa.

¹⁵ Zee ngunaab xaa zhiin lo tub xaa yezh ba kee xaa. Nu lee zhiin kwaan nkee xaa nak nzaa xaa kwaan nzhaw kuch.

¹⁶ Nu ngok nlaan doo xaa, axta nzhekla xaa gaw xaa bad kwaan nzhaw kuch, nu nyent cho zaaya gaw xaa.

¹⁷ 'Nu gorna mzeen xaa kwaan kaded xaa, mle xaa xgab nu nzhé xaa: “Lakta mos xaa nkee zhiin garli xuz na, nkano xaa kwaan nzhaw xaa nu chelee xaa nzhekla xaa gawra xaaya nzhoraya. Nu lee na mer yet na lo yalnlaan ne.”

¹⁸ Nal mas wen bare na garli xuz na nu yé na lo xuz na: “Pa, mle na jwalt lo Dios nu lo lu.

19 Nanzhaaltra le lu na xinn lu, sinka ble na mod tub mos cheen lu.”

20 'Nu nguxso xaa nu nya xaa lo xuz xaa nu gorna zitra nyaad xaa garli xuz xaa, lee xuz xaa ngune lo xaa lee xaa nyaad, zee mlesdoo lextoo xuz xaa ngune xaa lo xaa. Nu mdexonn xuz xaa xaa nu ndaw xaa bit tagarlo xaa.

21 Nu lee xgann xaa nzhé lo xaa: “Pa, mle na jwalt lo Dios nu lo lu, nanzhaaltra le lu na mod xinn lu”.

22 Per lee xuz xaa nzhé lo re xmos xaa: “Le gu prad, kwaan gu ler kwaan mas wen segak gu xaa, nu bloo gu tub ani kwen yaa xaa nu bkee gu tub naz yelyed nii xaa.

23 Nu kwaan gu beser ma mas nachaa doo nu bit gu ma gaw re be, zee le be yalni nu yakdoola be.

24 Nel lee xgaan na xaa mluxla nu xaa mzowen, mroban stub welt.” Nu mzelo xaa mle xaa yalni.

25 'Nu lee xgann xaa, xaa yilo, nzo naz wen, nu gorna nyaad xaa ngwa xaa wen nyaadzhin gax xaa garli xaa, nu mbin xaa nkee bi cheen musk zee ngune xaa kakanii re xaa.

26 Zee mrezh xaa tub xmos xuz xaa zee ngunab-dizh xaa lo xaa nen cho kwaan nzhé re xaa.

27 Zee lee mos nzhé lo xaa: “Lee wech lu mbare nu lee xuz lu mbit beser, ma nachaa doo, nel wen mbare wech lu nyaad garli lu stub welt”.

28 'Per lee wech xaa xaa yilo mrixyan doo xaa nu nanzheklat xaa zeeb xaa leen yoo. Zee lee xuz xaa mroo ngunaab jabor lo xaa zee zeeb xaa leen yoo.

29 Zee nzhé xaa lo xuz xaa: “Zyen doo liin nzha nkee na zhiin lo lu, nu tubka nzhon na xtizh lu, nu

nik tub chib dik zer zaa lu lo na, le na tub yalni kwaan re xmig na.

³⁰ Per lee nal mzhin xgann lu, xaa bduun, xaa mlux rese xdem lu lo re ngwnaa me nto cho, nu nal mbit lu beser, ma nachaa doo.”

³¹ ’Zee lee xuz xaa nzhé lo xaa: “Xgann, lu tubka nzo lo na, nu rese kwaan nkano na nak xcheen lu.

³² Per lee nal nzhaal le be yalni nu yakla be, nel lee wech lu, xaa mluxla nu xaa mzowen mroban stub welt.”

16

Diizh nabix cheen xaa nawent mkano li xpatron

¹ Zee lee Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

—Ngu tub xaa rik, xaa mzaa li nkanap tub xmos. Per stub xaa nzhé lo xaa rik: “Xmos lu, xaa nkano li lu, kalux re xcheen lu”.

² Nu lee xaa rik mxaal xaa ngwaxii xmos xaa, nu nzhé xaa lo xmos xaa: “Mbin na tub kwent cheen lu. Néya lo na. ¿Cho kwaan kale lu kwaan re xcheen na? Nal nyentra mod kano lu re xcheen na.”

³ Zee lee xmos xaa mle xgab leen leetoo xaa: “¿Cho kwaan le na nal, lee xpatron na chexonn na? Nayetra na gaan na nu nton na naab na karda.

⁴ A, nela na cho kwaan le na zee zaa re xaa kwaan gaw na gorna nankanotra na zhiin ne.”

⁵ Nu zee mxaal xaa xaa ngwachezh re xaa nzeb lo xpatron xaa nu mnabdizh xaa lo xaa yilotlaka mzhin nu nzhé xaa: “¿Lak nzeb lu lo xpatron na?”

⁶ Lee xaa ne nzhé: “Tub gayoo barril anseyt”. Zee nzhé xaa lo xaa: “Nee, bzen resib cheen lu, nu bkee loya, leeya nak choobchiika barril anseyt”.

⁷ Zeera mnabdizh xaa lo stub xaa nu nzhé xaa: “¿Lak nzeb lu?” Xaa ne mkeb nzhé: “Tub gayoo sak nzhobxtil”. Zee lee xaa nzhé lo xaa: “Bzen resib cheen lu nu bkee loya leeya nak tapgalka sak nzhobxtil”.

⁸ Gorna lee xaa rik ngune kwaane, nzhé xaa: “Nzho doo yek xaa, zee ne xomod chul ded xaa gwlužh”. Nel lee re myet yizhyo mas nzho yek lo re kwaan yizhyo ke re xaa nzo lo xni.

⁹ Zee nzhé Jesús:

—Na nii lo gu, zaa gu demi kwaan nkano gu yizhyo ne, zee gak re xaa xmig gu. Zee gorna lee re kwaan yizhyo ne lux, zee lee re xmig gu kayaa gu leen tub yoo kwaan tira naluxt.

¹⁰ Nu loka xaa wen nkano chepse kwaan, sbaaka wen kano xaa zyen kwaan; nu loka xaa nawent nkano chepse kwaan, sbaaka nawent nkano xaa zyen kwaan.

¹¹ Nu chelee gu nagakt gu kano wen gu demi yizhyo ne, nyent mod nkano gu kwaan nak kwaan wlipa naz yiba.

¹² Nu chelee gu nagakt gu kano wen gu xcheen stub xaa, nyent mod zaa xaa lo gu kwaan nak xcheen gu.

¹³ Nik tub mos nyent mod kano chop patron xaa kee xaa zhiin lo, nel tub xaa yii ne xaa lee stub xaa kela xaa, nel tub xaa gon xaa xtizh, lee stub xaa nagont xaa xtizh. Nyent mod kee gu zhiin lo Dios nu kee gu zhiin kwaan gu demi yizhyo ne.

¹⁴ Zee lee re xaa fariseo mbin re kwaane zee mxizhno xaa Jesús nel nkedoola re xaa demi.

¹⁵ Zee lee Jesús nzhé lo re xaa:

—Gu nak xaa nlu wen lo re myet, per lee Dios nlabeey xgab cheen re gu; nel re kwaan nzak re myet non doo, lee lo Dios nik tik nanonta.

¹⁶ 'Axta leezha myaad Juan, re gu nkanola re kwaan nkee lo ley cheen Dios nu re kwaan ngunii re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo. Axta zee nu axta nal seetaka kazaa re xaa kwent cheen wdizh chul cheen pa nabeyy Dios, nu nzaa re xaa jwers zee rep re xaa.

¹⁷ Nu mas nanagant lux yizhyo nu yiba ke lux tik ley cheen Dios.

¹⁸ 'Loka xaa laa xngwnaa nu ka xaa stub ngwnaa, kale xaa jwalt lo Dios; nu loka xaa ka tub ngwnaa, me mlaa xmbyi me, noka xaa ne kale jwalt lo Dios.

Xaa rik nu Lach

¹⁹ Jesúz mzaa stub kwent nu nzhé xaa:

—Ngu tub xaa rik, xaa nzhak duzna ler kwaan mas wen nu rese mbizh nle xaa yalni nu nzhaw xaa duzna re kwaan wen.

²⁰ Nu noka ngu tub xaa prob, xaa le Lach. Xaa ne nak tub xaa mzhaal yeezh kwaan nyall cho nu nzob xaa gax roo pwert cheen xaa rik naab xaa karda.

²¹ Nu nzobla zh xaa gaw xaa re kwaan byog kwaan nzhab lo mes cheen xaa rik. Nu lee re mbak mbii gax lo Lach nu ntale ma lo yeezh kwaan nzeb cho xaa.

²² Nu mzhin tub mbizh ngut Lach nu zee mbe re mandad cheen Dios xaa pa nzhó Abraham. Noka mzhin stub mbizh ngut rik nu msebyo xaa rik.

²³ 'Nu lee rik kaded doo bid leen Hades pa nzhó re xaa ngut, nu ta mlep xaa yek xaa zee mlu

Abraham lo xaa zit doo; nu noka mlu Lach lo xaa nzo xkwes Abraham.

²⁴ Zee dub gan mrazhe rik nu nzhé rik: “Xuz na Abraham, blesla lu ne lu na. Bxaal Lach zee le bsii xaa yek kwen yaa xaa kwaan nis zee teeb xaaya lo luzh na, nel bid doo kadeed na lo ki nee.”

²⁵ Nu lee Abraham nzhé lo rik: “Xgann, bselazh lu leezha dubse leezha mban lu, mkano lu zyen doo kwaan wen nu lee Lach mkano duzna kwaan nawent. Per nal lee xaa nak xaa nix doo nzhak lextoo nzo nee, nu lee lu kaded doo bid naz baa.

²⁶ Nu nel nyent moda nel nzhoo tub barank xsaww lo re nu nu lo re gu, zee nik tub xaa nzhoo nee nyent mod ya baa, nixa nzhekla xaa ya xaa nyent moda; nu nik tub xaa nzhoo baa nyent mod yaad nee, nixa nzhekla doo xaa yaad xaa nee.”

²⁷ ‘Zee lee rik mkeb nu nzhé: “Xuz na Abraham, naab na tub jabor lo lu, xaal Lach garli xuz na,

²⁸ nel nkano na tub gaay wech na, xaa nzhoo baa, zee nii xaa lo re xaa zee nayat xaa nee pa nzhoo na, nel bid doo kadeed na nee”.

²⁹ Per Abraham mkeb lo xaa nu nzhé xaa: “Nkanola re xaa kwaan mkee Ches, nu kwaan mkee re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo; laa gon xaa xtizh re xaa ne”.

³⁰ Nu lee rik mbare nzhé: “Xuz na Abraham, nagont xaaya, per chelee tub xaa ngut roban nu lu xaa lo re xaa, telisa laa xaa naletra xaa kwaan nawent nu wii xaa lo Dios”.

³¹ Per lee Abraham nzhé lo xaa: “Chelee xaa nagont xtizh Ches nu xtizh re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, telisa nalaat xaa re kwaan nawent kwaan kale xaa nixa chelee tub xaa roban lo re xaa ngut nu yazaan kwent xtizh Dios lo xaa”.

17

*Xomod ngwii xaa lo Dios
(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)*

¹ Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

—Telisa yo xaa kiil gu le gu jwalt lo Dios, per bid ded doo xaa kiil sa myet nu nle zee ralnii sa myet.

² Mas wen kee xaa tub ke gro doo yenn xaa nu gobi xaa xaa leen nistoo, ke le xaa zee tub re xaa chut ne le jwalt.

³ Kwaanzee jlist gok gu! Chelee tub wech lu le tub jwalt lo lu, bgalno lu xaa nu chelee xaa laa xaa kwaan nawent kwaan mle xaa lu, byenlazh kwaan mle xaa lu.

⁴ Nu chelee xaa mle xaa jwalt lo lu gazh welt tub mbizh, nu gazh welt bare xaa lo lu nu né xaa lo lu: “Yenlazh kwaan mle na lo lu”, zee nzhaal yenlazh lu kwaan mle xaa lu.

⁵ Lee re xaa mseed lo Jesús nzhé lo xaa:

—Ble zee mas wii nu lo Dios.

⁶ Zee lee Xaa Nabeyy nzhé lo re xaa:

—Chelee gu ngwii gu lo Dios, lalsa paro na tub bierz dik cheen mostas, nzho mod yé gu lo yag ne: “Bachii nee nu bzo axta leen nistoo”, nu leeya gon xtizh gu.

⁷ ’Chelee tub gu nkano tub mos xaa nkee goon o xaa nkano xma gu naz wen, gorna mbare xaa nya xaa wen, at nambezht gu lo xaa: “Bded zee gaw lu”;

⁸ sinka mbezh gu lo xaa: “Bdexkwaa kwaan gaw xchee na nu list bzo koo lu kwaan leen xkyann na gorna lee na kayaw nu kayoo. Nu gorna yilo gaw na zeesi nzho mod gaw lu nu go lu.”

9 At nixa dixkix nanzaat gu lo xmos gu, xaa mle xchiin gu.

10 Nu leeka snee re gu, gorna yilo le gu re kwaan mnabeyy xaa gu, guzh gu: “Nak re be tub mos xaa nanont, nel nebse kwaan nzhaal le be, mle be”.

Jesús msekwen tub chii xaa nyall cho

11 Gorna lee Jesús nzha naz yezh Jerusalén, mded xaa roo wri yizhyo cheen Samaria nu cheen Galilea.

12 Nu gorna mzhin xaa tub yezh, zee mbii chii xaa nzak yalyizh kwaan nyall cho lo Jesús. Nu zit mzo re xaa lo Jesús.

13 Nu dublegan nzhé xaa:

—¡Maestr! ¡Jesús! ¡Blesla lu ne lu re nu!

14 Gorna ngune Jesús lo re xaa zee nzhé Jesús lo re xaa:

—Gwa gu nu blu gu gu lo re ngwleyy, lee gu ngokwenla.

Nu gorna nzhaze re xaa naz, lee yalyizh kwaan nzak xaa ngokwen.

15 Zee lee tub xaa mbare, gorna mzeen xaa lee xaa ngokwen, nu dublegan nzholl xaa lo Dios,

16 nu mkichxub xaa nu mkichyek xaa lo Jesús, nu nzhé xaa:

—Dixkix lu.

Nu xaa ne nak tub xaa Samaria.

17-18 Zee lee Jesús nzhé:

—Ngu chii xaa msekwen na per tubka xaa stub yizhyo mbare mzaa dixkix lo Dios. ¿Per ma stub yee xaa msekwen na?

19 Zeera nzhé Jesús lo xaa:

—Guxso nu zyaa. Nel mwii lu lo Dios zee ngokwen lu.

*Xomod bare Jesús, Xaa Mzhin Ngok Myet
(Mt. 24:23-28, 36-41)*

20 Zee lee re xaa fariseo mnabdizh lo Jesús nu nzhé xaa:

—¿Pok zhin yalnabeyy cheen Dios?

Jesús nzhé lo xaa:

—Gorna zhin yalnabeyy cheen Dios, naluta.

21 Nayét xaa: “¡Wii gu, leeya nzo nee!” o “¡Leeya nzo baa!” Nel lee mbizh kwaan nabeyy Dios mzhin gaxla lo re gu.

22 Zee nzhé Jesús lo re xaa mseed lo xaa:

—Zhin tub mbizh leezha zoblazh gu ne gu mbizh kwaan nabeey na, Xaa Mzhin Ngok Myet, nu nanet guya.

23 Lak xaa yé: “Lee xaa nzo nee, lee xaa nzo baa”, nayat gu baa nixa nareket gu tich xaa.

24 Gorna bare na, Xaa Mzhin Ngok Myet, gaka mod la tub balngwzi; lee xni cheena la dubse yizhyo.

25 Per yilotlaka nkin ded doo na bid, nu lee re myet xaa nzhi re mbizh ne, nakayaat xaa na.

26 Kwentaxa ngok re mbizh cheen Noé, sbaaka gak gorna bare na.

27 Re mbizh cheen Noé, gorna zeeraka la ye lux re kwaan nu zeeraka zeeb Noé leen bark, lee re myet seetaka nzhaw nu nzhó nu nchelya.

28 Nu leeka snee ngok re mbizh cheen Lot, lee re myet nzhaw nu nzhó, nzi xaa nu nto xaa, nzhaan xaa nu nza xaa yoo.

29 Per lee mbizh leezha mroo Lot yezh Sodoma, mroo ki nu azufre naz leen yiba nu mod ye yel maya leen yezh, nu mluxa dubse Sodoma.

30 Sbaaka gak mbizh leezha yal na.

³¹ Lee mbizh zee, lee xaa nzob yek yoo, nakoot xaa re xcheen xaa kwaan nzho leen yoo, nu lee xaa nzha naz wen, nabaretra xaa garli xaa yaadxii xaa xcheen xaa.

³² ¡Bselazh gu cho kwaan ngok kwaan sa Lot!

³³ Xaa kwaan tira nanzheklat yet lo yizhyo ne telisa yet xaa, per lee xaa kwaan tira nanzhebt yet lo yizhyo ne, xaa ba le gan yalnaban kwaan tira.

³⁴ Nu wlipa na nii na lo gu, yaal zee chop xaa naxna lo tub loon, tub xaa wee xaa nu stub xaa lake xaa.

³⁵ Chop ngwnaa tubka nkayoo; tub me wee xaa stub me lakeka xaa.

³⁶ Chop xaabyi tubka nkee zhiin naz wen; tub xaa wee xaa nu stub xaa lakeka xaa.

³⁷ Zee mnabdizh xaa lo Jesús:

—¿Pa ded re kwaane, Xaa Nabeyy?

Nu lee Jesús nzhé:

—Pa nax tub ma ngut, baa ndop re ngolbech.

18

Kwent nabix cheen tub byud nu tub jwes, xaa nakap doo

¹ Noka Jesús mzaa tub kwent nabix lo re xaa, zee ne re xaa tubka nkin wdizhno xaa Dios nu nalaat xaa nalet xaaya.

² Jesús nzhé:

—Tub welt ngu tub jwes tub yezh, xaa nanzhebt ne Dios nixa nanzhont xtizh re myet.

³ Nu leeka yezh ba ngu tub byud, me tubka nya lo jwes nu mbezh me lo xaa: “¡Le yudar na lo xaa nayii ne na!”

4 Nu zyen doo welt nzhiya me lo jwes nu nanzhont xaa xtizh me. Nu mzhin tub mbizh kwaan mle xaa xgab nu nzhé xaa: “Nanzhebt na ne na Dios nixa nanzhont na xtizh re myet,

5 per nal le na yudar ngwnaa byud ne, nel tant tubka nzeke me rezh yek na nel napa zhin tub mbizh yiche lextoo na ne na me”.

6 Zee nzhé Xaa Nabeyy:

—Bkenzha gu kwaan nzhé jwes, xaa nanaabt kwent nali.

7 ¡Telisa nela be lee Dios gon xtizh re xaa mleey xaa, xaa nhedizhno xaa zhe nu yaal! ¿Che sbaaka gak Dios tras?

8 Wlipa na nii na lo gu, telisa zle xaa yudar gu gorna naab guya lo xaa; per gorna yal na, Xaa Mzhin Ngok Myet, ¿che zyizhal na xaa ngwii lo na lo yizhyo ne?

Kwent nabix cheen tub fariseo nu xaa ntop demi

9 Zee lee Jesús mzaa stub kwent nabix lo stub naz myet xaa nzak nali nak, xaa nzak tira nanont stub naz re myet.

10 Nu Jesús nzhé:

—Tub welt nzha chop xaa nzhawdizhno Dios lach roo yidoo. Tub xaa nak fariseo, lee stub xaa nak xaa ntop demi kwaan nya naz Roma.

11 Lee fariseo mzoli techosa nu snee ngunii xaa lo Dios: “Dios, dixkix lu, nel nanakt na kwenta stub naz re myet ne. Nanakt na wann, xaa wen nak na, nu nankanot na stub naz re ngwnaa ba, nu nixa nanakt na kwenta xaa ne, xaa ntop demi kwaan nya naz Roma.

12 Nu nii na lo lu: Chop welt nkwan na tub sman gorna nanzhawt na nik tik kwaan, nu nza na tub chii part rese kwaan nle na gan lo lu.”

13 Per lee xaa ntop demi kwaan nya naz Roma zit mzo; nu nixa namlept xaa lo xaa naz yiba, sinka nebse ngazya xaa laz xaa nu nzhé xaa: “Dios, blesla lu ne lu na, nel na nak tub xaa nzeeb doo jwalt”.

14 Lee na nii lo gu, mbare xaabyi ne garli xaa nu mchela Dios re jwalt cheen xaa. Lee stub xaa namchet Dios re jwalt cheen. Nel lee re xaa nto yalxwa, zhin mbizh ton xaa; nu lee re xaa nantot yalxwa, zhin mbizh gak non xaa.

*Jesús mkayaa re madwin
(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)*

15 Lee re myet nzhe re madwin lo Jesús nu noka nzhe xaa axta re madoo, zee zhiib Jesús yaa Jesús yek re mad win. Nu gorna ngune re xaa mseed lo Jesús lee re xaa tant nzhano mad lo Jesús, zee mgalno xaa re xaa nyaadno mad win.

16 Jesús mrezh re xaa mseed lo xaa nu nzhé Jesús lo re xaa:

—Laa gu yiid re madwin lo na, nu nasaawt gu lo mad zee nayiadt mad lo na. Nel Dios nabeyy leen lextoo re xaa nak kwenta re madwin ne.

17 Wlipa na nii na lo gu, loka cho gu nakayaat pa nabeyy Dios, mod tub madwin, nyent mod zeeb gu pa nabeyy Dios.

*Rik, xaa yeen, ngunii lo Jesús
(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)*

18 Tub xaa non ngwa mnabdizh lo Jesús:

—Maestr wen, ¿cho kwaan le na, zee le na gan yalnaban kwaan tira?

¹⁹ Jesús nzhé lo xaa:

—¿Chozhiin né lu lo na, na nak tub xaa wen? Nik tub xaa wen nyent, nebse Dios nak xaa wen.

²⁰ Nela lu re kwaan mlaa Dios le be. Re kwaane: nazoblaazht lu kano lu stub ngwnaa, naguta lu sa myet lu, nalewannt lu, nagaazht lu tub kwaan nawlit tich sa myet lu, nu nazeret lu diizh lo xuz lu nu lo xnaa lu.

²¹ Lee xaa non nzhé:

—Rese kwaane kale na dubse nzexen na.

²² Gorna mbin Jesús kwaane, zee nzhé Jesús lo xaa:

—Tubka kwaan nzhé jwalt le lu. Zyaa, nu bto rese kwaan nkano lu nu bzaaya lo re xaa prob, zee gap lu zyen doo kwaan naz leen yiba, nu breke tich na.

²³ Gorna lee xaa non mbin kwaane, nales doo ngok lextoo xaa, nel rik doo xaa.

²⁴ Jesús mwii lo xaa nu nzhé xaa:

—¡Nagan doo zeeb tub xaa rik naz leen yiba, pa nabeyy Dios!

²⁵ Mas nanagant zeeb tub kamey leen yeer cheen tub aguj, ke tub xaa rik le gan nya yiba.

²⁶ Nu gorna mbin re xaa kwaane, nzhé re xaa:

—¿Cho le gan nya yiba chol sbaa naka?

²⁷ Jesús nzhé:

—Lo re myet yizhyo ne nyent moda, per Dios reseyea nzhé mod le Dios.

²⁸ Zee nzhé Pér:

—Lee rese nu, rese kwaan mlaa nu, nu mreke nu tich lu.

²⁹ Jesús nzhé lo xaa:

—Na nii lo re gu, loka cho xaa laa li, laa sa, laa wech, laa xuz nu xnaa, laa xinn kwent cheen pa nabeyy Dios,

³⁰ zee zyen welt bareya lo xaa nu zhin mbizh kayaan xaa yalnaban kwaan tira leen yiba.

*Myon welt mzaa Jesús kwent xomod yet xaa
(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)*

³¹ Nu zeera mbe Jesús techosa re chiibchop xaa mseed lo Jesús tub lad nu nzhé Jesús lo re xaa:

—Bkenzha gu nal. Nal ya be Jerusalén, nu baa gak rese kwaan nzhé re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo, kwent cheen Xaa Mzhin Ngok Myet.

³² Zaa xaa na lo re xaa nanakt xaa Israel, nu xizhno re xaa na; nu koo xaa xkyalnto na, nu chuk re xaa lo na.

³³ Nu gorna yilo zaa re xaaya yenn na kwaan tub le yed, zeera gut re xaa na; per lee mbizh yon lee na roban stuba.

³⁴ Namlat xtizh Jesús yek re xaa mseed lo xaa; nanet re xaa cho kwaan mzaa Jesús kwent, nel mkaxlaan Dios diizh ne lo xaa.

*Jesús msekwen zaalo tub xaa Jericó
(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)*

³⁵ Nu gorna nzhazhin Jesús gax yezh Jericó, ngune xaa lo tub xaabyi syeg nzob roo naz naab karda.

³⁶ Lee syeg mbin nkee doo rezh, nel zyen doo xaa nzhake tich Jesús, kwaanzee ngunabdizh xaa lo re xaa nu nzhé xaa:

—¿Cho kwaan kayak?

³⁷ Zee nzhé re myet lo syeg:

—Jesús xaa Nazaret nzhaded nee.

³⁸ Zee lee syeg dub gan mrazhe nzhé:

—¡Jesús, lu nak xaa dii cheen rey David, blesla lu ne lu na!

³⁹ Zee lee re myet mgalno xaa nu nzhé xaa lo xaa:

—¡Saaw roo lu! ¿Cho bi nkee lu?

Per lee xaa mas nyera mrazhe xaa nu nzhé xaa:

—¡Jesús, lu nak xaa dii cheen rey David, blesla lu ne lu na!

⁴⁰ Zee mlaz Jesús nu nzhé Jesús:

—Teno gu xaa nee.

Gorna mzhin xaa zee mnabdizh Jesús lo xaa:

⁴¹ —Guné, nen cho kwaan nzhekla lu le na lo lu.

Lee xaa mkeb nzhé:

—Xaa Nabeyy, nzhekla na wii na.

⁴² Jesús nzhé lo xaa:

—Nzho mod yani garlo lu, nel kwaan dub lextoo lu ngwii lu lo na, zee gakwen zaalo lu.

⁴³ Nu leeka gorzee lee syeg nguni zaalo nu mreke xaa tich Jesús nu mbill xaa lo Dios. Nu gorna lee re xaa yezh ngune kwaan ngok, noka re xaa mzelo mbill lo Dios.

19

Zaqueo

¹ Jesús nzha mzeeb yezh Jericó.

² Baa nzhó tub xaa rik doo, xaa le Zaqueo, xaa ne nak xaa nabeyy lo re xaa ntop demi kwaan nya naz Roma.

³ Zaqueo nzhekla ne lo Jesús; per nyent mod lu Jesús lo xaa, nel zyen doo myet nzhi, nu nel chut doo xaa.

⁴ Zee mrexonn xaa nguner xaa naz delant nu nguxoob xaa lo tub yag kwaan le sicómoro, zee wii xaa lo Jesús gorna ded xaa xan yag ba.

⁵ Gorna mzhin Jesús baa, nu mwii xaa naz lo yag zee nzhé xaa lo Zaquoeo:

—Zaquoeo, bla baa, nel garli lu kwaz na nalzhe.

⁶ Nu gorzee lejer doo mla xaa, nu nyakdoola xaa mbin xaa lee Jesús kwaz garli xaa.

⁷ Gorna ngune re myet kwaane, mzelo re xaa mkediizh xaaya nu nzhé re xaa:

—Lee Jesús nya kwaan tub xaa nzeeb doo jwalt.

⁸ Zaquoeo mzoli nu nzhé xaa:

—Wii Xaa Nabeyy, rol re kwaan nkano na za na lo re xaa prob; nu chelee na mlewann na xcheen stub xaa, tap tant kwaan mkiib na lo xaa zere na lo xaa nal.

⁹ Jesús nzhé lo re xaa:

—Nalzhe lee yalnaban kwaan tira mzhin lo re xaa nzhó yoo ne, nel noka lee xaa nak dii cheen Abraham.

¹⁰ Nel na, Xaa Mzhin Ngok Myet, nzekwaan re xaa mzowen zee za na yalnaban lo re xaa.

*Kwent nabix cheen demi
(Mt. 25:14-30)*

¹¹ Gorna mbin xaa re kwaane, Jesús mzaa tub kwent nabix ne lo re xaa, gorna nzhazhin gaxla xaa Jerusalén, nel lee re xaa nle xgab merla nabeyy Dios lo re myet.

¹² Zee nzhé Jesús lo re myet:

—Ngu tub xaa non doo, nu mroo xaa nzha xaa zit doo, pa gak xaa tub rey xaa nabeyy, nu zeera bare xaa garli xaa.

¹³ Gorna zeeraka roo xaa, mrezh xaa tub chii xmos xaa, nu mzaa xaa tubga demi or lo re xaa nu nzhé xaa: “Bkano gu demi ne zhiin axta gorna bare na”.

¹⁴ Per re xaa nabeyy xaa lo nayii ne xaa, nu mxaal re xaa lak xaa nzha yéya lo rey: “Nanzheklat nu gak xaa ne rey cheen nu”.

¹⁵ Per gorna ngok xaa rey zee mbare xaa nabeyy xaa xkyizhyo xaa. Zee mrezh xaa re xmos xaa, xaa mzaa xaa demi lo, nel nzhekla xaa ne xomod mkano xaaya zhiin.

¹⁶ Xaa yanertlaka mzhin lo xaa nzhé: “Xaa nabeyy, demi or kwaan mzaa lu lo na nee, mle na gan stub chii demi or”.

¹⁷ Lee xaa nabeyy nzhé lo xaa: “Xmos na, wen doo mkee lu zhiin nu nali doo mle luya. Nali doo ngok lu lo chepse kwaan mza na lo lu, nu lee nal za na chii yezh nabeyy lu.”

¹⁸ Lee stub xmos xaa mzhin lo xaa nu nzhé: “Xaa nabeyy, kwaan demi or kwaan mzaa lu lo na, mle na gan stub gaay demi or”.

¹⁹ Nu nzhé xaa lo xaa: “Nal nza na gaay yezh nabeyy lu”.

²⁰ Lee stub mos mzhin nu nzhé: “Xaa nabeyy, lee xdemí lu kwaan mzaa lu lo na, leeya nee. Mlozhaw naya lo tub panit.

²¹ Xaa nabeyy na, ne na lee lu nak tub xaa nakap doo, nu nzhaan lu pa nanakt xleyo lu nu ntop lu yalgon pa nankeet lu goon.”

²² Lee rey nzhé lo xaa: “Leeka kwaan xtizh lu kwaan ngunii lu lo na, naab na kwent lo lu; lu nak tub xaa mal. Néla lu lee na nzhaan pa nanakt xleyo na nu ntop na yalgon pa naket na goon.

²³ ¿Chozhiin nangoot lu xdemi na bank? Zee gorna ngbare na, ngzaa lu xdemi na kwaan mza na lo lu, nu ngzaa lu xinna kwaan mleya gan lo na.”

²⁴ Zee lee xaa nabeyy nzhé lo re xaa nzhi lo xaa: “Bkiib gu demi or lo xaa ne nu bzaa guya lo xaa nkano chii demi or”.

²⁵ Nu lee re xaa nzhé lo xaa: “Xaa nabeyy, nkanola xaa chii demi or”.

²⁶ Per lee xaa nabeyy mkeb nzhé: “Lee na nii lo gu: Nel xaa nkanoya zaa xaa masraya lo xaa, nu axta nzhobre zaa xaaya lo xaa. Per lee xaa kwaan nankanota axta chep kwaan nkano xaa yiib lo xaa.

²⁷ Teno gu re xaa nanzheklat gak na rey lo, nu bit gu xaa lo na nee.”

Jesús mzeeb leen yezh Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Gorna ngulo mzaa xaa kwent ne, zee nzha xaa naz Jerusalén.

²⁹ Gorna lee Jesús nzhazhin gax rop yezh kwaan le Betfagé nu Betania, gax yi le Olib, mxaal xaa chop xaa mseed lo xaa.

³⁰ Nu nzhé xaa lo rop xaa:

—Gwa gu yezh kwaan nzhi gax nee, nu baa yizhal tub burr ma nkadoo lo gu, ma nik tub xaa zer zob tich. Xek gu ma nu yaadno gu ma nee.

³¹ Chelee nzhó cho nabdizh lo gu nu né xaa lo gu: “¿Chozhiin kaxek gu burr ba?” yé gu lo xaa: “Xaa Nabeyy nkin ma, nu zeera bare nu yiidlaa nu ma”.

³² Lee rop xaa kwaan mxaal Jesús nzha, nu nguzhal xaa burr kwentaxa nzhé Jesús lo rop xaa.

33 Gorna lee xaa kaxek ma, lee bixwann burr mnabdizh lo xaa:

—¿Chozhiin kaxek gu xburr na?

34 Lee rop xaa mkeb nzhé:

—Nel Xaa Nabeyy nkin ma.

35 Zee mbe xaa ma lo Jesús. Nu mzhib xaa xab xaa tich ma, zee mzob Jesús tich ma.

36 Nu gorna nzhaded Jesús lee re myet mbek xab leen naz.

37 Nu gorna nzhakato xaa xan yi Olib, lee re myet kwaan nzhake tich xaa mzelo mbill dublegan lo Dios nu mzaa re xaa dixkix lo Dios kwent cheen rese kwaan gro doo kwaan ngune xaa mle Jesús.

38 Nu mbezh re xaa:

—¡Goll be lo xaa nze kwaan yalnabeyy cheen Xaa Nabeyy! ¡Wen kwi re xaa leen yiba nu gool re be lo xaa nzob naz yiba!

39 Lee lak fariseo nzo lo re myet nzhé lo Jesús:

—Maestr, bgalno re xaa nzeke tich lu.

40 Per lee Jesús nzhé lo xaa:

—Lee na nii lo gu, chelee re xaa ne saaw roo lee re ke wdizh.

41 Leezha mzhin Jesús gaxla Jerusalén, mbinn xaa gorna mlu yezh lo xaa.

42 Nu nzhé xaa:

—¡Oj chol ne re gu xaa Jerusalén, nalzhe nzhó mod kwi wen gu, per lee nal mkaxlaan Dios re kwaane lo re gu!

43 Mzhin gaxla re mbizh lee re xaa nayii ne lu dil kwaan lu, nu dub welt lo lu kwi re xaa.

44 Telisa lux xaa lu kwaan re xinn lu, nu nik stub ke nalaketra tich sa ke ke, nel nangunet lu mbizh kwaan mbiid Dios lo lu.

*Jesús mtexonn re myet xaa nto lach roo yidoo
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)*

45 Jesús mzeeb lach roo yidoo, nu mlloo xaa re xaa nzi nu re xaa nto naz jwer.

46 Nu nzhé xaa lo re xaa:

—Nkeela lo Xkyech Dios nii: “Li na nak yoo pa wdizhno rese xaa Dios” [Is. 56:7; Jer. 7:11]; per gu mleya kwenta tub pa nzho wann.

47 Yizata mbizh mseed Jesús re myet leen lach roo yidoo. Nu lee re fariseo nu re maestr xaa nlu xtizh Dios, nu re xaa non nkwaan re xaa mod gut xaa Jesús.

48 Per nangazhaalt mod ngut re xaa Jesús, nel zyen doo myet tubka nzeke tich Jesús nu nzhon xaa re kwaan nseed Jesús re xaa.

20

Cho mzaa yalnabeyy lo Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

1 Tub mbizh gorna lee Jesús kaseed re myet lach roo yidoo, zee ngwa re ngwleyy non lo xaa, nu noka ngwa re maestr, nu noka ngwa re xaa gol lo xaa.

2 Nu mnabdizh xaa lo Jesús nu nzhé xaa:

—¿Cho mzaa diizh le lu re kwaane? nu ¿cho yalnabeyy nkano lu le lu re kwaane?

3 Jesús nzhé lo re xaa:

—Noka na nabdizh tub kwaan lo gu, keb gu kwaan nabdizh na.

4 ¿Cho xaa mxaal Juan, xaa mchubnis re myet?
¿Che Dios mxaal xaa o re myet?

5 Nu lee re xaa mzelo nzhé lo re wechxinn xaa:

—Chelee be yé be lo xaa: “Dios mxaal xaa”, zee né xaa lo be: “¿Chozhiin nambint gu xtizh xaa?”

⁶ Per chelee be yé be lo xaa: “Re myet mxaal xaa”, zee gut re myet be kwaan ke, nel nzak re myet lee Juan nak tub xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa.

⁷ Zee nzhé re xaa:

—Nanet nu cho mxaal Juan.

⁸ Jesús nzhé lo re xaa:

—Nixa na naniit lo gu cho mzaa diizh le na re kwaane.

*Kwent cheen xaa nawent, kanachii yag ub
(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)*

⁹ Jesús mzaa stub kwent nabix lo re myet nu nzhé xaa:

—Tub welt ngu tub xaabyi, xaa mgaan yag ub tub lach. Nu mzaa xaaya kompani lo stub xaa zee nachii xaaya, zee nya xaa ngu xaa tub yezh zit doo, nu zyen doo liin nya xaa ngu xaa baa.

¹⁰ Nu gorna mzhin mbizh top xaa yalgon, zee mxaal xaa tub re xmos xaa, zee yaxii xaa re kwaana yizo xaa nak cheena. Per lee re xaa kanachiyya mzaa golp xaa ba, nu nik tub kwaan namzaat xaa lo xaa gorna mbare xaa.

¹¹ Lee xaa nak cheena mxaal stub xmos xaa, nu lee re xaa kanachiyya, mzaa golp re xaa nu ned doo mle xaa xaa ne, nu mxaal xaa xaa nya xaa nu nik tub kwaan namzaat xaa lo xaa.

¹² Nu zeera lee xaa nak cheena mbare mxaal stub xaa ngok yon xaa. Lee re xaa kanachiyya ngune lo xaa nu mseweey xaa xaa, nu mlebi xaa xaa tub lad pa nanzhaant xaa.

¹³ Zee lee xaa nak cheena nzhé: “¿Cho kwaan le na? Nal xaal na mer xgaan na, xaa nkedoola na, xaa nesi ech zon re xaa xtizh xaa.”

¹⁴ Gorna ne re xaa kanachiiya lo xgann xaa, zee nzhé re xaa: “Xaa ne nak xaa kayaa rese kwaane gorna lee xuz xaa yet. Gut re be xaa, zee gak lach ne cheen re be.”

¹⁵ Zee mloo re xaa xaa lach pa nzeb yag ub nu mbit re xaa xaa. Lee nal, ¿xomod nzak gu? ¿cho kwaan le xaa nak cheen lach yag ub nal?

¹⁶ Ya xaa nu gut xaa re xaa kanachiiya, zee zaa xaa lach ub lo stub naz xaa zee nachii xaaya.

Gorna mbin re xaa kwaane, zee nzhé re xaa:
—¡Nanet Dios gak kwaane!

¹⁷ Lee Jesús mwii lo re xaa nu nzhé Jesús:
—¿Xomod nak kwaan nkee lo Xkyech Dios?

Lee ke kwaan mlebi re xaa nza yoo tub lad,
leeya gak tub ke mas kwaan chul doo,
zob xaa naz skin yoo. [Sal. 118:22]

¹⁸ Xaa ral ke ne nii tira yech xaa; nu chelee ke ne la yek tub xaa, yidese leya xaa.

¹⁹ Re xaa fariseo nu re maestr xaa nlu xtizh Dios, nzhekla re xaa zen xaa Jesús, nel mzeen re xaa lee kwent nabix kwaan ngunii Jesús nlu nen xomod nle re xaa. Per nzheb re xaa ne re myet, zee mlaa re xaa Jesús nu nya re xaa.

*Yalnabdizh che nkin kix xaa demi lo César
(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-17)*

²⁰ Tubka nkwaan re xaa nayii ne Jesús tub mod zen re xaa Jesús. Kwaanzee mxaal re xaa myet, xaa mle mod xaa wlipa nkenzha xtizh Jesús nel xaa ne nzhekla keb Jesús tub kwaan nawent, zee nzho mod zaa xaa Jesús lo re xaa nak zhiin.

21 Re xaabyi ne nzhé lo Jesús:

—Maestr, nela nu lee re kwaan nlu lu nak kwaan wli, lee lu nak xaa nali lo re myet, nu nali nlu lu xnaz Dios lo re myet.

22 ¿Che nzhaal kix nu lo xaa kwaan ntop demi kwaan nya naz Roma o nanzhaalt kix nuya?

23 Per Jesús nela lee re xaa kakade, zee nzhé Jesús lo xaa:

24 —Blu tub demi lo na. ¿Cho yek nkee loya? ¿Nu cho le nkee loya?

Lee re xaa mkeb nzhé:

—Cheen César, xaa nabeyy Roma.

25 Zee nzhé Jesús lo re xaa:

—Mbay. Zaa gu lo César kwaan nak xcheen César, nu bzaa gu lo Dios kwaan nak xcheen Dios.

26 Nik tub kwaan nawent nanguzhalt re xaa lo re kwaan mseed Jesús. Nu gorna mbin xaa kwaan nzhé Jesús, mdedyall doo xaa zee zheta ngok re xaa.

Jesús mlu lee re xaa ngut roban

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27 Lee re xaa saduceo nle xgab, lee re myet xaa ngut, nanrobant. Zee ngwa lak xaa lo Jesús, zee nabdizh xaa lo Jesús, nu nzhé xaa:

28 —Maestr, Ches mkee lo Xkyech Dios nzhé: “Chelee tub xaabyi, xaa mchelya ngut nu nik tub xinn xaa namlaat xaa, zee lee wech xaa nzhaal chelya kwaan xngwnaa xaa ngut, zee kano xngwnaa xaa mad, zee naluxt dii cheen wech xaa”.

29 Tub welt ngu tub xaa nkano xop wech. Lee xaa yilotlaka mchelya, ta ngut xaa. Nu nik tub xinn xaa namlaat xaa.

30 Lee wech xaa, xaa nzeke tich xaa, mchelya kwaan lee me, nu noka xaa ne ngut nu nik tub mad namlaat xaa.

31 Nu seeka ngok xaa yon. Nu yizasa gaazh xaa mchelya kwaan lee me nu nik tub xaa namlaat mad.

32 Nu gwluhtlaka noka ngwnaa ngut.

33 Chol roban re xaa, ¿xana xaa gak xmbyi me, nel yizasa gazh xaa mka me?

34 Jesús nzhé lo re xaa:

—Lee re myet xaa yizhyo ne nchelya.

35 Per lee re xaa nzhaal roban lo re xaa ngut, nu nya xaa naz yiba, nu baa nachelyatra re xaa.

36 Nu nyentra mod yet xaa stub welt, nel mroban re xaa zee gak xaa xinn Dios. Nu gak re xaa kwenta re mandad cheen Dios.

37 Nu axta Ches mlu lee re myet roban, gorna mzaa xaa kwent cheen yag kwaan kayek, gorna ngunii Xaa Nabeyy lo xaa nu nzhé xaa: “Lee na nak Dios cheen Abraham, Dios cheen Chak, Dios cheen Kob”. [Ex. 3:6]

38 ¡Nel Dios nanakt Dios cheen re xaa ngut; nel Dios nak xaa nabeyy lo re xaa mban, nel lo Dios rese myet mban!

39 Nu lee tub maestr xaa nlu xtizh Dios, nzhé lo Jesús:

—¡Maestr, wen né lu!

40 Nu gorna ngulo mded kwaane, mzheb re xaa nabdizhra xaa lo Jesús.

¿Cho lo dii nak Xaa Xaal Dios Nabeyy?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41 Jesús mnabdizh lo re myet nu nzhé xaa:

—¿Xomod nak kwaan mbezh re myet, lee Xaa
Xaal Dios Nabeyy yaad naz lo dii cheen David?

⁴² Nel leeka David mkee lo yech cheen Salm
nzhé:

Dios, Xaa Nabeyy rese kwaan,
nzhé lo Xaa Nabeyy lo na:

“Zob lad li lo na,

⁴³ axtaka chezhin na rese xaa nayii ne lu,
zee kichxub xaa lo lu,

nu zee gak xaa mod tub kwaan zhib lu nii lu tich”.

[Sal. 110:1]

⁴⁴ 'Leeka David nzhé: “Lee xaa nak Xaa Nabeyy
lo na”. ¿Xomod nzhó mod yaad xaa dii cheen David
nu leeka David mlóle xaa: “Xaa Nabeyy lo na”?

⁴⁵ Leezha kaseed xaa re myet zee nzhé xaa lo re
xaa mseed lo xaa:

⁴⁶ —Kanap gu gu zee nakadet re maestr xaa nlu
xtizh Dios gu, nel re xaa ne nyula doo gak ler chul
doo, zee wii re xaa respet lo xaa lo xbi. Nu nkwaan
re xaa tub pa non doo zob xaa pa nkasa be nseed
be xtizh Dios, nu nkwaan xaa tub pa mas non nzob
xaa gorna nyu tub yalni.

⁴⁷ Nu nkiib xaa li re ngwnaa byud. Nu nzhedi-
zhno xaa Dios xchee doo, zee wii re xaa respet lo
xaa. ¡Per Dios ted xaa mas gro doo bid!

21

*Tub byud mzaa gon, kwaan rese demi kwaan
nzhap me*

(Mr. 12:41-44)

¹ Jesús mwii lo re rik, xaa kago demi leen alkansi
naz roo yidoo cheen re xaa Israel.

² Noka ngune xaa lo tub byud, me prob doo. Me ne mlo chop rel leen alkansi.

³ Zee Jesús nzhé:

—Wlipa na nii na lo gu, lee ngwnaa prob ne mzaa mas grora gon ke re stub naz xaa mzaaya.

⁴ Nel rese xaa mlo gro doo demi leen alkansi, per nebse mlo xaa re kwaan mlake lo xaa. Per lee ngwnaa prob ne mlo rese demi kwaan nkano me kwaan nak kwaan zi me kwaan gaw me.

Lee yidoo lux

(Mt. 24:1-28; Mr. 13:1-23)

⁵ Lak myet kawdizh cheen yidoo kwaan gro cheen re xaa Israel. Nu mbezh xaa lee re ke cheen yidoo ne chul doo nzhak nu zyen doo gon ngwaya. Per lee Jesús nzhé:

⁶ —Kwaan kawii gu lo nal, zhin tub mbizh rese ke kwaan chul doo kwaan nyun lo gu, nalaketra tich sa ke ke.

⁷ Zee mnabdizh re xaa lo Jesús:

—Maestr, ¿cho gor zelo re kwaane gak? ¿Cho kwaan luu zee mer gak re kwaane?

⁸ Jesús mkeb lo xaa nu nzhé xaa:

—List gok gu zee nik tub xaa nakadet gu. Nel zyen doo xaa yiid nu né xaa: “Na nak Crist, Xaa Mxaal Dios Nabeyy”. Noka né xaa: “Mzhin gaxla mbizh gak re kwaane”. Nareket gu tich re xaa sbaa nii.

⁹ Gorna gon gu lee dil nzho rete pa, nazhebt gu. Rese kwaane nzhaal gak yilotlaka; per nalet re kwaane nak kwaan lux yizhyo.

¹⁰ Noka nzhé Jesús lo re xaa:

—Lee re yezh dil kwaan stub yezh nu lee pa nabeyy tub rey dil kwaan pa nabeyy stub rey.

11 Nu gun re xog naro doo lo yizhyo, nu la win, nu la reta yalyizh reta pa. Nu luu nseyn gro doo naz leen yiba, kwaanzee cheb doo re myet.

12 Yilotlaka ded re kwaane, lee re myet zen re gu nu ted xaa gu bid, nu yilaa xaa gu pa nkasa be nseed be xtizh Dios nu noka yilaa xaa gu lo re xaa nak zhiin nu lo re rey zee chep xaa gu lozhyib. Sbaa le xaa gu nel nzaa gu kwent cheen na.

13 Kwaane gak zee nzho mod zaa gu kwent cheen na lo re myet.

14 Nu nalet gu xgab cho kwaan keb gu gorzee lo re kwaan gaazh xaa tich gu.

15 Nel na za yalnzhak lo gu zee wen keb gu lo xaa gorzee; zee lee re xaa nayii ne re gu nyent mod saaw roo gu, nu nixa nyent mod keb lo gu nik tub kwaan.

16 Leeka xuz gu, leeka re wech gu, nu re xaa li gu, nu re xaa nyenn gu, yilaa xaa gu lo xaa nak zhiin, nu sbaa axta nzho mod gut xaa lak gu.

17 Nu rese myet zhaal xyan ne gu, nel nzaa gu kwent cheen na.

18 Per nik tub yich yek gu naluxt.

19 Per loka xaa ye ded re kwaane, xaa ba le gan yalnaban kwaan tira.

20 'Gorna ne gu lee re soldad dub welt nzhi yezh Jerusalén zee ne gu leeya lux.

21 Re xaa nzho yizhyo Judea nzhaal rexonn xaa nya xaa naz yi, lee re xaa nzho yezh nzhaal rexonn nya leeka naz yi, nu lee re xaa nzhi naz wen nanzhaaltra bare xaa yezh.

22 Bid doo ted Dios re xaa mbizh zee, zee gak rese kwaan kwentaxa nkeeya lo Xkyech Dios.

²³ Nagan gak re kwaane lo re ngwnaa me nakxiin mbizh zee. Nu nagan gaka lo re ngwnaa me nkano madoo, nu nagan doo gaka lo re myet nzhi lo yizhyo ne, nel lee yalnayii cheen Dios la tich re myet yizhyo ne.

²⁴ Lee lak myet yet kwaan spad, nu zlak myet wee xaa lo yizhyo cheen xaa. Nu nabeyy re xaa nanakt xaa Israel yezh Jerusalén, axta gorna yilo yixoob re mbizh kwaan nzhaal nabeyy re xaa yizhyo Israel.

Xomod bare Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ 'Nu luu nseyin gro doo naz yiba lo mbizh, lo mbee, lo re mbal. Nu lee re myet xaa nzho re yezh yizhyo ne, tira guuzh lo yalnacheb gorna ne xaa lee nistoo nakap doo nkee brink.

²⁶ Nu tira guuzh re myet lo yalnacheb cheen re kwaan gak lo yizhyo ne, nel lee re kwaan nzho naz leen yiba xiz.

²⁷ Gorzee wii re gu, lee na Xaa Mzhin Ngok Myet, nyal leen xkaw kwaan gro doo yalnabeyy cheen na nu kwaan xni chul cheen na.

²⁸ Gorna ne gu lee re kwaane zelo gak, zoli gu nu blep gu yek gu naz yiba nel merla zhin na za na yalnaban kwaan tira lo gu.

²⁹ Jesús mzaa tub kwent nabix ne lo re myet, nu nzhé xaa:

—Wii gu lo yag ig nu wii gu lo stub naz yag.

³⁰ Gorna lee re ram cheena merla koo lag, zee ne gu lee mbee kwaan la neey mzhin gaxla.

³¹ Leeka snee, gorna ne gu lee re kwaane kayak, nela gu lee yalnabeyy cheen Dios nzezhin gaxla.

³² Wlipa na nii na lo gu, lee re myet xaa nzhi nal nayeta xaa gorna lee re kwaane zeeraka gak.

³³ Lee yizhyo nu yiba lux per lee xtizh na nadedt.

³⁴ 'Bkanap gu gu napa lee re kwaan yizhyo ne kale gan lo gu, zee tubka nalet gu xgab cho kwaan gaw gu nu cho kwaan go gu zee listlaka zo gu mbizh kwaan bare na,

³⁵ nel zhin mbizh nakap ne lo rese myet dubse yizhyo.

³⁶ Tubka bkanap gu gu, nu tubka wdizhno gu Dios zee nzhoo mod le gu gan lo re kwaan nakap doo kwaan ded, nu zee nzhoo mod zo gu lo na, Xaa Mzhin Ngok Myet.

³⁷ Rese mbizh nseed Jesús rese myet lach roo yidoo, per rese yaal ngwa xaa yi kwaan le Olib, nu mlaz xaa baa.

³⁸ Garziil doo rese myet nya lach roo yidoo zee gon xaa kwaan yé Jesús.

22

*Myaan xaa xomod gaazh xaa kwaan tich Jesús
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)*

¹ Mzhin gaxla mbizh la yalni kwaan le Paskwa, zee selazh re xaa Israel xomod mloo Dios re xey xaa Egipto, nu lee lo yalni ne nzhaw xaa pan kwaan nanyut lebadur leen.

² Nu lee re ngwleyy non, nu lee re maestr xaa nlu xtizh Dios, kakwaan xaa mod zen xaa Jesús xlaan, zee gut xaa xaa, per mzheb xaa ne xaa re myet.

³ Zee lee Maxuu mzeeb lextoo Judas, xaa le Iscariote, tub xaa lo re chiibchop xaa mseed lo Jesús.

⁴ Judas ngwa mdizhno re ngwleyy non nu re polisi, xaa nkanap yidoo, zee ne xomod zaa Judas Jesús lo re xaa ba.

⁵ Nyakdoola re xaa nu nzhé xaa:

—Nal kix nu ka lu.

⁶ Zee lee Judas myaan kwaan re xaa zee zaa xaa Jesús lo re xaa, nu mkwaan xaa le xaaya leezha nyent zyen myet.

*Xchee gwlužhtlaka kwaan ndaw Jesús
(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co.
11:23-26)*

⁷ Mzhinla mbizh cheen yalni kwaan le Paskwa, mbizh kwaan nzhaw xaa pan kwaan nanyut lebadur, leeka mbizh kwaan nteed xaa mbakxiil lo Dios.

⁸ Jesús mxaal Pér nu Juan nu nzhé xaa lo rop xaa:
—Gwa gu nu bdexkwaa xchee kwaan le Paskwa gaw be.

⁹ Per lee rop xaa nzhé lo xaa:
—¿Pa nzhekla lu yadexkwaa nuya?
¹⁰ Jesús mkeb nzhé:
—Gwa gu yezh, nu baa yizhal gu tub xaabyi, xaa nyano tub re nis. Breke gu tich xaa axta roo yoo pa zeeb xaa.

¹¹ Yé gu lo xaa nak li yoo: “Lee Maestr né: ‘Nzhekla na gaw na kwaan re xaa kaseed lo na xchee Paskwa. ¿Pa nzob yoo gaw nu leen?’ ”

¹² Nu zee luu xaa tub yoo ndok lo gu kwaan nak stub pis leen yoo ndok, pa nzho rese kwaan. Baa dexkwaa gu kwaan gaw re be.

¹³ Nu mroo rop xaa mseed lo Jesús. Nu mzhin xaa yezh. Nu nguzhal xaa re kwaan kwentaxa

nzhé Jesús lo xaa, nu mdexkwaa xaa kwaan gaw xaa.

¹⁴ Gorna mzhin gor, mzelo Jesús ndaw kwaan re chiibchop xaa mkayaa yalnabeyy lo xaa.

¹⁵ Jesús nzhé lo re xaa:

—Nzhekla doo na gaw na xchee Paskwa kwaan re gu, gorna zer ted xaa na bid.

¹⁶ Wlipa na nii na lo gu, nabaretra na gaw na xchee ne xcha, axta yilo gak re kwaan nii xchee ne, zeera gaw naya pa nabeyy Dios.

¹⁷ Zee lee Jesús mzen bas nu mzaa xaa dixkix lo Dios nu nzhé xaa:

—Bzen guya nu bted guya lo rese wechxinn gu.

¹⁸ Wlipa kwaan nii na lo gu, nalsi nagotra na xis ub nee, sinka go na axta mbizh kwaana go naya xis ub pa nabeyy Dios.

¹⁹ Zee lee Jesús mzen pan nu mzaa xaa dixkix lo Dios nu mlerol xaaya. Zee mzaa xaaya lo re xaa nu nzhé xaa:

—Kwaane nak xbaal na, kwaan za na zee le gu gan yalnaban kwaan tira. Ble gu kwaane zee selazh gu na.

²⁰ Leeka sbaa mzen Jesús bas, gorna ngulo ndaw xaa pan, nu nzhé xaa:

—Lee xis ub kwaan nzhó leen bas ne nak ren cheen wdizh kub kwaan xo na kwent cheen re gu.

²¹ Wii gu, lee xaa zaa na lo re xaa nayii ne na, tubka kayaw kwaan be.

²² Wlipa na nii na lo gu, lee na Xaa Mzhin Ngok Myet, zaa xaa na lo re xaa nayii ne na, nel sbaa nak mod mle Dios xgab. ¡Per tira nawent ded xaa zaa na lo re xaa!

²³ Zee rese xaa mnabdizh lo wechxinn xaa, ne xana xaa le kwaane.

Cho xaa nak xaa non

²⁴ Zee lee re xaa mseed lo Jesús mzelo nkediizha nen xana xaa nak xaa mas xaa nonra.

²⁵ Jesús nzhé lo re xaa:

—Ne wen gu, lee re xaa nabeyy yizhyo ne, nabeyy doo xaa lo re xaa nzhi lo xaa, nu seeka re xaa non nabeyy doo xaa re xaa xaa, nu nii re xaa lo xaa: “Xaa nle yudar be”.

²⁶ Per lo re gu nanakta snee. Blaa gu lee xaa mas non lo re gu gak mod xaa yeen. Nu blaa gu lee xaa nabeyy gu gak xmos gu.

²⁷ ¿Cho kwaan nzak gu? ¿Cho xaa nonra, xaa kayaw o xaa kago kwaan leen yann? Lee xaa kayaw nonra lo xaa nkee zhiin kago kwaan leen yann. Per lee na nak tub xaa nkee xchiin gu.

²⁸ 'Re gu nzo kwaan na leezha ndeen na bid.

²⁹ Na za yalnabeyy lo gu, modxa mzaa xuz na yalnabeyy lo na,

³⁰ zee nzho mod gaw gu nu go gu pa nabeey na, zee zob gu nabeyy gu lo chiibchop dii cheen re be.

*Jesús nzhé lo Pér: “Lu yé nanlabeyyt lu na”
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)*

³¹ Zee lee Xaa Nabeyy nzhé lo Pér:

—Pér, bkenzha kwaane. Lee Maxuu ngunaab zee nabeyy xaa gu, zee koo xaa gu, kwentaxa ngoog xaa nzhobxtil lo paj.

³² Pér ngunaab na lo Dios kwent cheen lu zee nalaat lu xomod ngwii lu lo na. Zee gorna bare lu lo na, nzhaal le lu yudar re wech lu zee noka re xaa nye zo lo Dios.

³³ Pér nzhé lo Jesús:

—¡Xaa Nabeyy! List nzo na nya na yoo na kwaan lu lozhyib, nu noka list nzo na yet na kwaan lu.

³⁴ Jesús mkeb lo xaa nu nzhé:

—Pér, lee na nii lo lu, zeeraka kozhe gaay lee lu yé chon welt nanlabeyyt lu na.

³⁵ Jesús nzhé lo re xaa mseed lo xaa:

—Leezha mxaal na gu ngunii na lo gu zee naweet gu demi, nixa yex kwaan yo re xcheen gu leen, nixa yelyed. ¿Che nzho tub welt ngu jwalt tub kwaan lo gu?

Lee re xaa mkeb nzhé:

—Nik tub welta.

³⁶ Zee nzhé xaa lo re xaa:

—Per lee nal xa naka; nzhaal wee gu demi nu yex kwaan yo re xcheen gu leen. Nu loka cho nankanot espad, nzhaal to xaa xkamis xaa zee zii xaa tuba.

³⁷ Na nii lo gu, kwaan nzaa Xkyech Dios kwent cheen na nzhaal gaka, paro nzhé: “Lee re myet nzak lee xaa nak tub xaa nakap doo”. [Is. 53:12] Zee gak rese kwaan nzaa Xkyech Dios kwent cheen na.

³⁸ Zee lee re xaa mseed lo xaa nzhé:

—Xaa Nabeyy, nee nkano nu chop espad.

Jesús nzhé:

—Wena.

Jesús mdizhno Dios leen yilo le Getsemani

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Zee mroo Jesús leen yoo, zee ngwa xaa yi kwaan le Olib, kwentaxa nleka xaa yilo, noka re xaa mseed lo xaa ngwa kwaan lee xaa.

⁴⁰ Gorna mzhin xaa baa, zee nzhé xaa lo re xaa:

—Bdizhno gu Dios zee nakiilt Maxuu gu.

41 Zee mlaa Jesús re xaa, kan tub lal paro ngol xaa tub ke kwaan yaa xaa. Baa mkichxub xaa nu mdizhno xaa Dios.

42 Snee nzhé xaa:

—¡Ay, Xuz na! Che leeya nzhó moda, nalaat lu deed na kwaan nakladiizh deed na, per nagakta kwentaxa nzhekla na, sinka kwentaxa nzhekla lu.

43 Zee tub mandad cheen Dios myaad naz leen yiba mzaa jwers lo xaa.

44 Nu nales doo nzhak leen lextoo xaa, nu xche doo mdizhno xaa Dios. Nu kwenta ren nzhak nis neey ngob garlo xaa.

45 Gorna ngulo mdizhno xaa Dios, zee nguxso xaa, nu mbare xaa paro mlaa re xaa mseed lo xaa. Nu mzhin xaa lo re xaa, lee re xaa naxna, nel nales doo nzhak lextoo re xaa.

46 Zee nzhé Jesús lo re xaa:

—¿Chozhiin naxna gu? Guxche gu nu bdizhno gu Dios, zee nakiilt Maxuu gu.

Mzen re xaa Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

47 Lee Jesús seetaka kanii lo re xaa mseed lo xaa, zee lee Judas, xaa ngok tub xaa lo re chiibchop xaa mseed lo Jesús, nze delant lo zyen doo myet. Nu mbii gax lo Jesús, ndaw xaa bit tagarlo xaa.

48 Per lee Jesús nzhé lo xaa:

—Judas, ¿che kwaan tub bit luu lu na, xaa nak Xaa Mzhin Ngok Myet lo re xaa nak zhiin?

49 Gorna ngune re xaa nzo kwaan Jesús lee kwaane kayak, zee ngunabdizh xaa lo Jesús nu nzhé xaa:

—Xaa Nabeyy, ¿che zdil nu kwaan spad cheen nu?

50 Per tub xaa nzo kwaan Jesús, mloo spad nu mchoog lad li nzha xmos ngwleyy non doo.

51 Jesús nzhé lo xaa mchoog nzha xmos ngwleyy:
—¡Laa!

Nu gorzee mzen xaa nzha xaa zee mkened xaaya stuba.

52 Jesús nzhé lo re ngwleyy non nu lo re maestr, nu lo re xaa gol, xaa kwaan nzewee xaa:

—¿Chozhiin nze gu kwaan spad nu kwaan yag zen gu na kwenta tub wann?

53 Zyen doo mbizh mzo na lo re gu lo lach roo yidoo nu namzent gu na. Per nal nze gu lo yalnabeyy cheen yalnakaw zen gu na, nel gor nal nak gor cheen gu.

Mbe xaa Jesús lo ngwleyy non doo

(Mt. 26:57-58, 67-75; Mr. 14:53-54, 65-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

54 Zee mbe xaa Jesús garli ngwleyy non doo, nu lee Pér zit zit nzhake tich re xaa.

55 Nu xsaww jwer roo yoo, mze re xaa tub bal, nu mzob re xaa dub welt lo bal zee zhe xaa. Nu noka Pér mzob kazhe lo bal.

56 Tub ngwnaa mad, me nak mos lo ngwleyy non doo, ngune lee Pér nzob kazhe lo bal, zee wen wen mwii me lo Pér lo xni cheen bal, zeera nzhé me:

—Noka me nee mkanze kwaan Jesús.

57 Pér mkade nu nzhé:

—Ngwnaa, nanlabeyyt na xaa ba.

58 Gwluzh xep lee stub xaa ngune lo Pér nu zee nzhé xaa:

—Noka lu nak tub re xaa nreke tich Jesús.

Pér nzhé:

—¡Aa, nanot na!

59 Kan stub gor gwluzh, zee stub xaa nzhé:

—Wlipa na, noka xaabyi ne mzo kwaan Jesús nel nak xaa tub xaa yizhyo Galilea.

60 Per lee Pér mkeb nzhé:

—¡Nanet na cho kwaan né lu lo na!

Nu leeka gorzee, lee Pér seetaka kawdizh lee gaay mbazhe.

61 Nu gorzee lee Xaa Nabeyy mwii lo Pér, zee lee Pér mzazelazh kwaan nzhé Xaa Nabeyy lo Pér: “Zeeraka kozhe gaay, chon welt lee lu yé nanelabeyyt lu na”.

62 Gorzee mroo Pér nu nales doo ngok lextoo xaa nu mbinn doo xaa.

63 Nu lee re xaa nkanap Jesús, nxizhno xaa Jesús, nu nzaa golp re xaa Jesús.

64 Msaaw xaa garlo Jesús kwaan tub lee ler nu mbezh re xaa lo Jesús:

—¡Né, cho mkeeya yek lu!

65 Mxizhno xaa Jesús nu zyen doo kwaan nawent nzhé xaa lo Jesús.

Ngunaab ngwleyy non doo kwent lo Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Nu gorna ngulo nguni yizhyo, lee re xaa nabeyy lo re xaa Israel, xaa nak re ngwleyy non nu re maestr xaa nlu xtizh Dios mkasa, zee lee re xaa yiidno Jesús pa nzhi re xaa. Nu nzhé re xaa lo xaa:

67 —Né lo nu, ¿che lu Crist, Xaa Mxaal Dios Nabeyy?

Jesús mkeb nzhé:

—Chelee na za na kwent lo gu, nalet gu krer xtizh na.

68 Nu chelee na nabdizh na tub kwaan lo gu nakebt gu nik tub kwaan lo na.

69 Neta nalzhe naz delant lee na zoob lad li lo Dios xaa ngezh doo, nel lee na nak Xaa Mzhin Ngok Myet.

70 Rese xaa nzhé lo xaa:

—¿Che nak lu Xgann Dios?

Jesús nzhé:

—Leeka re gu nguné, lee na nak xaa.

71 Zee nzhé re xaa:

—Nankintra wdizhno be stub xaa, zaa kwent cheen xaa ne. Mbinla be mer lee xaa nguné kwaane.

23

Mbe xaa Jesús lo Pilat

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Zee ngu re xaa junt zee mbe Jesús lo Pilat.

2 Zee mzelo xaa mgaazh xaa zyen doo kwaan nawent tich Jesús kwenta kwaane:

—Nguga xaabyi ne lo re nu, lee xaa nzheno re sawlazh nu naz nawent, nu nguné xaa lo re sawlazh nu: “Nanzhaalt kix be cheen leyo lo César xaa nabeyy yezh Roma”, nu noka né xaa: “Lee na nak Crist, Xaa Mxaal Dios Nabeyy”.

3 Zee lee Pilat mnabdizh lo Jesús nu nzhé xaa:

—¿Che lu nak Rey cheen re xaa Israel?

Jesús nzhé:

—Sbaa naka, kwentaxa nguné luya.

4 Zee lee Pilat nzhé lo re ngwleyy non nu lo re xaa nzhi baa:

—Nzak na nik tub jwalt namlet xaa ne.

5 Zee mbare re xaa nzhé:

—Wii, axta yizhyo Galilea mzelo xaa mzaa xaa kwent zee lee re myet zelo yasya lo re xaa Roma. Nu noka mzhin xaa re yezh cheen Judea nee nu sbaaka kale xaa.

Mxaal xaa Jesús lo Herod

⁶ Gorna mbin Pilat kwaane, zee mnabdizh xaa:
—¿Che xaa yizhyo Galilea nak xaa ne?

⁷ Gorna ngune Pilat lee Jesús nak xaa yizhyo pa nabeyy Herod, zee mxaal xaa Jesús lo Herod. Mbizh ba Herod nzo Jerusalén.

⁸ Nyakdoola Herod ngune lo Jesús, nel nzha doo mbizh nzhekla xaa ne xaa lo Jesús, nel zyen doo welt mbin Herod kwent cheen Jesús, nu nzhekla xaa ne xaa le Jesús tub kwaan gro doo.

⁹ Zee mnabdizh Herod zyen doo kwaan lo Jesús, per lee Jesús nik tub kwaan namkebt lo Herod.

¹⁰ Per lee re ngwleyy non, nu re maestr xaa nlu xtizh Dios nzhi baa nu zyen doo re kwaan mgaazh re xaa tich Jesús.

¹¹ Zee lee Herod nu re soldad cheen Herod mzaaya yenn Jesús nu mxizhno re xaa Jesús. Nu mlo re xaa tub ler chul doo yenn Jesús zee mbe re xaa Jesús lo Pilat stub welt.

¹² Nu mer mbizh ba lee Pilat rop Herod mbare myenn stub welt, nel yilo mdil doo rop xaa.

Pilat mzaa Jesús yet

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Pilat mrezzh re ngwleyy non nu re xaa nabeyy yezh, zee ya re xaa lo Pilat.

¹⁴ Zee nzhé Pilat lo re xaa:
—Mbidlaa re gu xaabyi ne lo na, mgaazh gu kwaan tich xaa, lee xaa nle zee yasya re myet ne re

xaa Roma. Delant lo re gu mnabdizh na re kwaane lo xaa, nzak na nik tub jwalt kwaan mgaazh gu tich xaa namlet xaa.

¹⁵ Noka Herod nzak nik tub kwaan namlet xaa, zee mxaal xaa xaa lo na stuba. Nik tub kwaan namlet xaa zee nanzhaalt yet xaa.

¹⁶ Nal za naya yenn xaa zee sela na xaa.

¹⁷ Nu rese liin leezha nla yalni ne, Pilat nsela tub xaa nzho lozhyib.

¹⁸ Per rese myet dublegan mbazhe, nu nzhé:

—Nanzheklat nu sela lu xaabyi ba, Barrabás nzhekla nu sela lu.

¹⁹ Barrabás nak tub xaa mbit myet nu leeka lee xaa nak xaa mchaldil xaa nabeyy yezh, kwaanzee mlo xaa Barrabás lozhyib.

²⁰ Pilat nzhekla sela Jesús, zee mbare xaa ngunii xaa lo re myet stub welt.

²¹ Per lee re myet mbare nzhé:

—¡Kee xaa lo krus! ¡Kee xaa lo krus!

²² Myon welt mbare Pilat nzhé lo re xaa:

—¿Chozhiin? ¿Cho kwaan nawent mle xaa ne? Nanguzhalt na nik tub kwaan nawent kwaan mle xaa zee gut na xaa, nebse teed na xaa bid zee sela na xaa zee nya xaa.

²³ Per lee re xaa seetaka nye doo mbazhe, nu mbezh re xaa nzhaal kee xaa lo krus. Tant nkee doo re xaa bi, zee mle xaa gan le Pilat kwaan nzhekla re xaa.

²⁴ Zee lee Pilat mnabeyy zee gaka mod nzhekla re xaa.

²⁵ Zee msela Pilat Barrabás xaa mbit myet nu xaa mchaldil xaa nabeyy yezh. Nu mzaa xaa Jesús zee gaka mod nzhekla re myet.

*Mkee xaa Jesús lo krus
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)*

²⁶ Zee mbe re xaa Jesús, nu lee tub xaabyi le Simón xaa yezh Cirene nyaad ngwa wen, zee mnabeyy soldad xaa zee wee xaa krus cheen Jesús naz tras tich Jesús.

²⁷ Zyen doo myet mreke tich Jesús. Nu zyen doo ngwnaa, me nzhonn, nzhake tich xaa, nel nales doo nzhak lextoo me ne me xaa.

²⁸ Zee lee Jesús mzere yenn naz tras mwii lo re me, nu nzhé xaa:

—Xchap na, me Jerusalén, nanzhonnt gu kwent cheen na, lee gu nzhonn kwent cheen re gu nu kwent cheen re xinn gu.

²⁹ ¡Bkenzha gu! Zhin tub mbizh gorna yé gu: “Nyakdoola re me nit, nu noka nyakdoola re me nik tub welt zer zaa nizh go mad”.

³⁰ Zee zelo re me yé me lo re yi: “Bla tich re nu”. Nu noka yé re me lo re yi: “Sebyo nu”.

³¹ Chelee snee le xaa lo tub yag naye, nakapra le xaa lo tub yag mbizhla.

³² Nu noka mbe xaa chop xaa nakap zee gut xaa xaa tubka kwaan Jesús.

³³ Gorna mzhin re xaa pa nii xaa “Zhit Yek Xaa”, zee lee re soldad mkee Jesús lo krus, nu noka mkee xaa rop xaa nakap lo krus; tub xaa mkee xaa lad li lo Jesús nu stub xaa mkee xaa lad rebes lo Jesús.

³⁴ Zee lee Jesús nzhé:

—Xuz na, chee jwalt kwaan kale re xaa ne, nel nanet xaa cho kwaan kale xaa.

Nu mloo re xaa swert nen cho xaa le gan xab xaa, zee nen cho kwaan yizo kad tub xaa.

35 Nu dub welt lo xaa nzhi re myet ngwii. Nu lo re xaa baa nzhi re xaa non, nu nxizhno re xaa Jesús nu mbezh re xaa:

—Nanlaat lu yet stub xaa, per chozhiin nyent mod sela lu leeka lu lo krus. Né lu lee lu nak Crist, Xaa Mxaal Dios Nabeyy lo re nu.

36 Nu noka re soldad mxizhno Jesús. Nu nhazaa xaa xis ub kwaan nala go Jesús.

37 Zee nzhé re soldad lo xaa:

—Chol lu nak Rey cheen re xaa Israel, bla lo krus.

38 Lee letr kwaana mkee xaa yek xkrus xaa nzhé: “REY CHEEN RE XAA ISRAEL”.

39 Zee lee tub xaa nakap nkee xkwes Jesús lo krus, ngunii re wdizh nawent lo Jesús, nu nzhé xaa:

—Chol nak lu Xaa Mxaal Dios Nabeyy, bla lu leeka lu lo krus, nu bla nu lo krus.

40 Per lee stub xaa mkee lo krus, xaa mle kwaan nakap, mgalno xaa wechxinn xaa, xaa nzhé kwaan nawent lo Jesús, nu nzhé xaa lo wechxinn xaa:

—¿Chozhiin nanzhebt lu ne lu Dios? Yon be lal kaded bid.

41 Nu nzhaal ded rop be bid nel mle be re kwaan nawent, per lee xaa ne nik tub kwaan nawent namlet.

42 Zee nzhé xaa lo Jesús:

—Xaa Nabeyy, bselazh na gorna zhin lu pa nabeyy lu.

43 Jesús nzhé lo xaa:

—Wlipa na nii na lo lu, leeka nalzhe zo lu kwaan na lo Lach Chul cheen na.

Ngut Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

44 Kan rolta mbizh dubse yizhyo mla yalnakaw axta las tres mzhel yizhyo.

45 Nu lee mbizh namzaatra xni. Nu lee ler kwaan nyaaw roo Pa Nambey Doo leen yidoo ngok chop lee.

46 Zee lee Jesús mrazhe nzhé:

—Xuz na, lo lu za na yalnaban cheen na.

Gorna ngulo ngunii xaa kwaane ta ngut xaa.

47 Nu gorna lee xaa nabeyy lo tub gayoo soldad ngune xomod ngut Jesús, mbill xaa lo Dios, nu nzhé xaa:

—Wlipa lee xaa ne nak tub xaa nali doo.

48 Nu rese myet xaa nzhingwii nen xomod ngut Jesús, nales doo nzhak lextoo re xaa nu mgazya xaa lazh xaa nu nya xaa.

49 Zee re xmig Jesús nu re ngwnaa Galilea, me mreke tich Jesús, nzhingwii zit, ne xomod mle xaa Jesús.

Mkaach xaa Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

50-51 Noka nzo tub xaabyi le Che. Lee xaa nak tub xaa yezh Arimatea, tub yezh cheen re xaa Israel. Nak xaa tub xaa nali doo lo Dios, nu nkambaz xaa mbizh kwaan nabeyy Dios. Nak xaa tub xaa lo re xaa nabeyy lo xaa Israel, per nangulat xaa kwaan mle re xaa ba.

52 Che ngwa lo Pilat nu ngunaab xaa kwerp cheen Jesús.

53 Zee mla xaa xkwerp Jesús lo krus, nu mchaal xaa xkwerp Jesús tub lee ler wen doo nu mlo xaa xaa leen tub baa kwaan mdeen xaa cho ke. Nu nik tub xaa zer yo leen baa ba.

54 Nu zhe zee nak mbizh kwaan ndexkwaa xaa re kwaan gaw xaa zhe sab, zhe kwaan nzholl re xaa Israel lo Dios, nu merla zelo zhe sab.

55 Lee re ngwnaa me Galilea, me mreke tich Jesús, ngwa roo baa. Nu ngune me xomod mzhiib xaa xkwerp Jesús leen baa.

56 Zee mbare re me Jerusalén, nu mzi me perfum kwaan chul doo nzebech.

Nu mle re me deskans zhe sab, modxa nabeyy ley le me.

24

Jesús mroban

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

1 Zhe dming garziil gorna pensa ngulo mlen mbizh, re ngwnaa ne ngwa roo baa pa mlo xaa xkwerp Jesús, nu mbe me re perfum kwaan chul doo nzebech.

2 Gorna mzhin me lee ke ndok kwaan msaaw xaa roo baa nanzobtra pa mzob xaaya.

3 Zee mzeeb re me leen baa per nanguzholt xkwerp Jesús lo re me.

4 Zee mnabdizh re me lo wechxinn me nu nzhé me:

—¿Xomod ngok kwaane?

Zee mlu chop xaabyi, xaa nak ler rus kwaan nla xni doo lo re me.

5 Mzheb doo re me ta mwii re me naz lo yo. Zee lee rop xaabyi zee nzhé lo re me:

—¿Chozhiin kakwaan gu xaa mban lo re xaa ngut?

6 Wii gu nyent xaa nee; lee xaa mrobanla. ¿Che nanzetla gu kwaan né xaa lo gu leezha nzoka xaa yizhyo Galilea?

⁷ Leezha né xaa lo gu: “Lee na nak Xaa Mzhin Ngok Myet, nu zaa xaa na lo re myet xaa nzeb jwalt, zee kee re xaa na lo krus per lee mbizh yon lee na roban stub welt”.

⁸ Zeera mzelazh re me kwaan nzhé Jesús leezha mbanaka xaa.

⁹ Gorna mbare re me ngwa me roo baa, zee mzaa me kwent cheen re kwaane lo chiibtub xaa mseed lo Jesús nu lo re stub naz myet.

¹⁰ Snee le re me: Mari me yezh Magdala, Juan, nu Mari xnaa Chag. Nu noka stub naz re ngwnaa me nzhi baa mzaa kwent cheen kwaane lo re xaa mkayaa yalnabeyy lo Jesús.

¹¹ Lee re xaa nzhé lo re wechxinn xaa:
—jNzhak naxen re ngwnaa ne!

Nu nanlet re xaa krer kwaan nzhé re me.

¹² Nu gorzee nguxso Pér nu mrexonn xaa ngwa xaa roo baa. Nu gorna mzhin xaa mkichyek xaa mwii xaa leen baa per nebse ler kwaan mchaal xaa Jesús myun lo xaa. Zeesi mdedyall xaa nya xaa, gorna ngulo ngune xaa kwaane.

*Jesús mlu lo chop xaa nzheze naz
(Mr. 16:12-13)*

¹³ Leeka mbizh ba mroo chop xaa mseed lo Jesús naz Jerusalén nu nzha xaa yezh kwaan le Emaús, kwaan nzhi kan chiibtub kilómetro.

¹⁴ Nzhaze rop xaa nu nhayadizh rop xaa re kwaan ngok.

¹⁵ Nu gorna nhayadizh rop xaa nu leeka gorzee lee Jesús nhaze kwaan rop xaa,

¹⁶ per nzhó tub kwaan mleya zee namzeent rop xaa cho xaa nak xaa.

¹⁷ Zee lee Jesús nzhé lo rop xaa ba:
—¿Cho xaa kazet gu?

Zee lee rop xaa mlaz chep nu nales doo nzhak lextoo rop xaa.

18 Tub xaa le Cleofas nzhé lo xaa:

—¿Che naleet naz Jerusalén mroo lu? ¿Che zer gon lu re kwaan ngok re mbizh ne?

19 Lee xaa mnabdizh lo rop xaa:

—¿Cho kwaan ngok?

Lee rop xaa mkeb nzhé:

—Kawdizhno nu kwent cheen Jesús xaa yezh Nazaret. Lee xaa ne ngok tub xaa non doo nu mzaa xaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa. Dios mxaal xaa zee mle xaa re kwaan gro doo nu mdiizh xaa duzna kwaan yalnabeyy zee mdedyall doo re myet mwii lo xaa.

20 Nu lee re ngwleyy non nu re xaa gol mzaa xaa lo re xaa mbit xaa, zee mkee re xaa xaa lo krus.

21 Nu mle nu xgab lee xaa zelo nabeyy re sawlazh be, nu texonn xaa re xaa Roma, per lee nal nzhala chon mbizh ngut xaa.

22 ¡Per nal garziil lak ngwnaa mle zee mdedyall doo nu, nel ngwa me roo baa cheen Jesús,

23 per nanguzholt xkwerp Jesús lo re me! Nu gorna mbare re me lo re nu, ngune me lo re nu, lee me ngune lo chop mandad cheen Dios, xaa nzhé lo re me lee Jesús mbanla.

24 Zee lee zlak xaa nzo lo nu ngwa roo baa, zee ngune xaa leeka kwaan ngune re ngwnaa, per nanguzholt xaa xkwerp Jesús.

25 Zee lee Jesús nzhé lo rop xaa:

—¡Xaa ned! ¿Chozhiin tant nen doo nle gu krer kwaan mkee re xaa kwaan mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo?

26 Nkin ded Crist bid, Xaa Xaal Dios Nabeyy, nu zeera bare xaa nya xaa pa nzho xni gro doo cheen xaa.

27 Zee lee Jesús mzaa kwent xomod mbarlo re kwaan nkee lo Xkyech Dios cheen lee xaa, re kwaan mzaa Ches kwent nu re kwaan nzhé re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo.

28 Nu gorna mzhin rop xaa yezh pa nzha xaa, zee lee Jesús mle mod tub xaa ya mas zit,

29 zee lee rop xaa nzhé lo xaa:

—Blaz lo rop nu, nel mzhela yizhyo.

Zee mlaz Jesús lo rop xaa.

30 Gorna mzelo re xaa gaw, zee mzen Jesús cha pan nu mzaa xaa dixkix lo Dios nu mlerol xaaya, nu mzaa xaaya lo rop xaa.

31 Zeera mxal lo rop xaa, nu mlabeyy xaa Jesús. Zee ta namlutra Jesús lo xaa.

32 Nu zee nzhé xaa lo wechxinn xaa:

—¡Nyak doo lextoo be gorna nyaad wdizh be naz, gorna mzaa xaa kwent kwaan nkee lo Xkyech Dios lo be!

33 Nu leeka gorzee mzoli rop xaa nu zoza mbare rop xaa naz Jerusalén. Nu gorna mzhin rop xaa zee nzhé xaaya lo chiibtub xaa Jesús, nu lo stub naz re xaa nzo lo re xaa.

34 Nu nzhé re xaa lo rop xaa:

—Telisa mban Xaa Nabeyy, ngunela Pér lo xaa.

35 Zee mzaa rop xaa re kwent ne xomod ngune xaa lo Jesús gorna nzhaze xaa naz, nu xomod mlabeyy xaa Jesús gorna mlerol Jesús pan.

*Wdizh kwaan mlaa Jesús le re xaa mseed lo xaa
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)*

36 Gorna lee re xaa seetaka kawdizh re kwaane,
lee Jesús ta mreke xsaww lo re xaa nu nzhé:

—Wen kwi re gu.

37 Per lee re xaa mzheb doo, nu mle re xaa xgab
nu nzhé xaa:

—Tub bes mzhin lo be.

38 Jesús nzhé lo re xaa:
—¿Chozhiin tant nzheb re gu? ¿Chozhiin seetaka
ned doo lextoo gu?

39 Wii gu yaa na nu wii gu nii na. ¡Leeka naya! Gal
gu cho na zee ne gu mer naya. Tub bes nankanot
baal nixa zhit, kwentaxa nkano naya, modxa nlu
na lo gu.

40 Gorna ngulo nzhé Jesús kwaane, zee mlu xaa
yaa xaa nu nii xaa lo re xaa.

41 Nu nixa sbaa mlu Jesús yaa xaa nu nii xaa lo
re xaa, per seesa nanlet xaa krera. Nagan doo le re
xaa krera, nu noka nyakdoola re xaa. Zeera nzhé
Jesús lo re xaa:

—¿Che nkano gu kwaan gaw gu?

42 Zee mzaa xaa tik mbal nguy lo Jesús.

43 Nu ndaw Jesús mbal delant lo re xaa.

44 Zee nzhé Jesús:

—Kwaane nak re kwaan ngunii na lo re gu,
leezha mzoka na kwaan re gu. Rese kwent cheen
na kwaan nkee lo ley cheen Ches, nu re kwaan
ngunii re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee
xaa yilo, nu re kwaan nkee lo Salm, rese mbarlola.

45 Zeera mxal Jesús yek re xaa zee la xtizh Dios
yek xaa.

46 Zee nzhé Jesús lo re xaa:

—Lo Xkyech Dios nkee lee Xaa Xaal Dios Nabeyy
nzhaal yet, nu mbizh yon lee xaa roban.

47 Nu nzhaal zaa gu kwent kwaane lo re myet xaa nzho re yezh lo yizhyo, nu nzhaal zelo gu naz Jerusalén. Nu kwaane nak kwaan nzhaal zaa gu kwent zee rese xaa laa kwaan nawent kwaan kale xaa, zee chee Dios xjwalt xaa kwent cheen na.

48 Re gu nzhaal zaa kwent cheen na nel ngune gu nu mbin gu re kwaan mle na.

49 Bkenzha gu. Na xaal kwaan nguné Xuz na zaa xaa lo re gu, per nzhaal kwaz re gu naz Jerusalén axta yilo kayaa gu yalngezh kwaan yaad naz yiba.

*Jesús nguxoob yiba
(Mr. 16:19-20; Hch. 1:6-11)*

50 Zee Jesús mloo re xaa roo yezh Betania, zee mlep xaa yaa xaa nu ngunaab xaa lo Dios kwent cheen re xaa, zee zo Dios kwaan re xaa.

51 Nu gorna seetaka kanii xaa lo Dios lee Jesús ta nguxoob naz leen yiba.

52 Gorna ngulo mbill re xaa mseed lo Jesús lo xaa, zee mbare re xaa Jerusalén stub welt. Zeesi nyakdoola re xaa.

53 Nu zeesi tubka mzo re xaa lach roo yidoo nu tubka mbill re xaa lo Dios.

**Wdizh kwaan nyaadno yalnaban
New Testament in Zapotec, Amatlán (MX:zpo:Zapotec,
Amatlán)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Amatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapotec, Amatlán

zpo

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Amatlán

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

cxxxii

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

3efd442b-8972-5bb1-99a1-81f28edf99a8